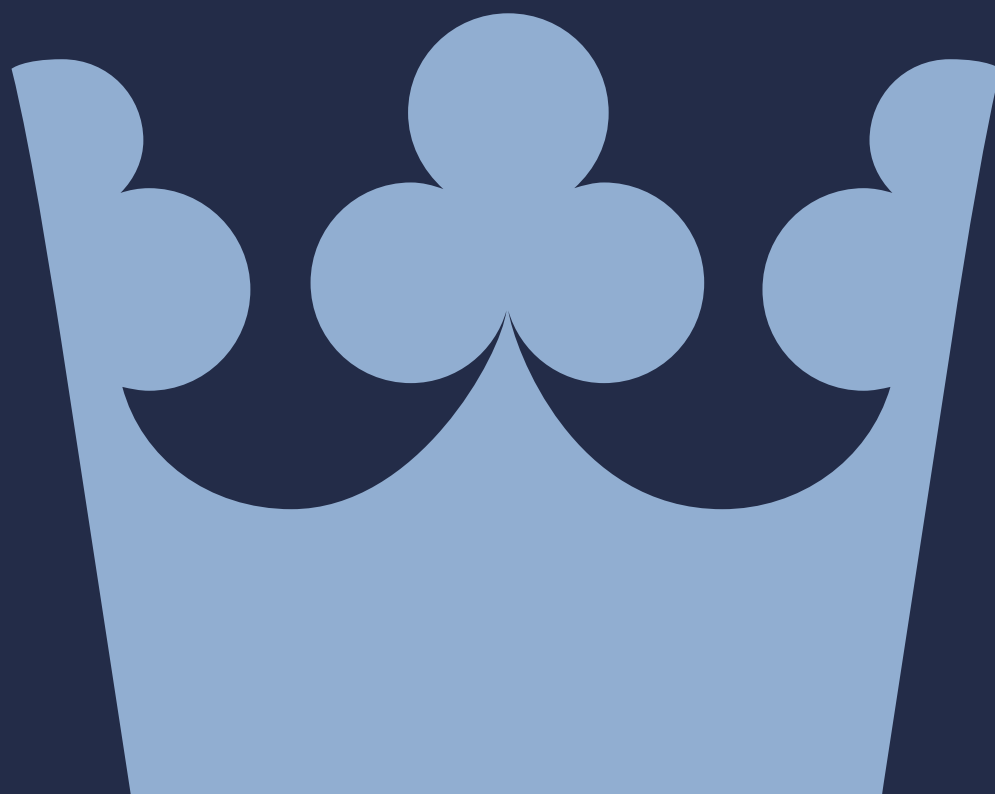

Stockholms
universitet

Årsredovisning

2021

I augusti togs det nya universitetsområdet Albano i bruk. Här bedrivs undervisning och forskning inom bland annat psykologi, företagsekonomi och socialt arbete. I byggnaderna finns cirka 1 000 nya studieplatser, avsedda både för enskilda studier och grupparbete.

Foto: Ingmarie Andersson

Väsentliga uppgifter

	2021	2020	2019	2018	2017
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter (hst) ¹	30 485	29 351	27 057	26 274	26 985
Kostnad per helårsstudent (kr) ²	70 881	70 159	73 316	74 017	66 478
Totalt antal helårsprestationer ¹	23 567	22 684	20 719	20 641	21 053
Kostnad per helårsprestation (kr) ²	91 690	90 780	95 744	94 217	85 209
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	370	337	293	220	207
Totalt antal nyantagna doktorander	236	219	247	231	261
– andel kvinnor (%)	50	53	50	55	51
– andel män (%)	50	47	50	45	49
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	1 421	1 409	1 406	1 535	1 642
– andel kvinnor (%)	52	51	51	51	50
– andel män (%)	48	49	49	49	50
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	955	955	939	937	930
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid (år) för licentiatexamen ³	3,3	3,0	3,0	3,0	3,2
Genomsnittlig studietid (år) för doktorsexamen ³	4,3	4,7	4,6	4,6	4,6
Totalt antal doktorsexamina	179	220	202	278	208
– andel kvinnor (%)	49	50	45	53	46
– andel män (%)	51	50	55	47	54
Totalt antal licentiatexamina	28	33	29	39	43
– andel kvinnor (%)	43	45	45	33	47
– andel män (%)	57	55	55	67	53
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁴	3 487	3 639	3 536	3 400	3 166
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr) ⁴	1 011	921	956	943	979
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	4 940	4 929	4 908	4 814	4 738
Medelantal anställda	5 668	5 716	5 666	5 590	5 529
Totalt antal lärare (årsarb.)	1 507	1 504	1 475	1 462	1 429
– andel kvinnor (%)	47	47	47	46	46
– andel män (%)	53	53	53	54	54
Antal disputerade lärare (årsarb.)	1 320	1 316	1 270	1 248	1 162
– andel kvinnor (%)	45	44	44	42	42
– andel män (%)	55	56	56	58	58
Antal professorer (årsarb.)	515	506	481	466	468
– andel kvinnor (%)	35	34	34	32	31
– andel män (%)	65	66	66	68	69
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	5 836	5 471	5 330	5 142	5 073
Utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2 342	2 220	2 062	2 007	2 046
– andel anslag (%)	87	85	84	84	83
– andel externa intäkter (%)	13	15	16	16	17
Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	3 493	3 252	3 269	3 134	3 028
– andel anslag (%)	50	52	50	51	52
– andel externa intäkter (%)	50	48	50	48	48
Kostnader totalt (mnkr), varav	5 840	5 557	5 552	5 338	5 120
– andel personalkostnader (%)	70	71	69	68	69
– andel lokalkostnader (%)	15	14	14	14	14
Lokalkostnader ⁵ per kvm (kr)	2 958	2 606	2 581	2 560	2 419
– andel av justerade totala kostnader (%)	15	14	13	14	14
Balansomslutning (mnkr), varav	3 724	3 483	3 478	3 471	3 481
– oförbrukade bidrag	1 635	1 476	1 306	1 275	1 152
– årets kapitalförändring	-4	-86	-223	-196	-46
– myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	793	794	882	1 005	1 201
o inom utbildning grundnivå och avancerad nivå	635	608	594	707	833
o inom forskning och utbildning på forskarnivå	55	85	184	295	365

¹ Inkluderar anslags- och studieavgiftsfinansierad utbildning.² Uppgifterna för tidigare år har uppdaterats och inkluderar nu även kostnader för studieavgiftsskyldiga studenter.³ Nettostudietid.⁴ Uppgifterna har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2020. De avser endast refereegranskade vetenskapliga tidskriftsartiklar.⁵ Enligt resultaträkning. Uppgiften för 2018 har uppdaterats jämfört med årsredovisningen 2018.

Stockholms universitet finns på flera platser i Stockholm. Frescati är huvudområdet där flest studenter och medarbetare finns. Här finns bland annat Södra huset som rymmer forskning och utbildning för humanistiska, samhällsvetenskapliga och juridiska fakulteterna. Södra huset ritades av arkitekten David Helldén och sista inflyttningen i byggnaden skedde våren 1972, för 50 år sedan.

Foto: Ingmarie Andersson

Innehållsförteckning

Väsentliga uppgifter	3	Intern styrning och kontroll	63
Innehållsförteckning	5	Intern miljö	63
Förord	7	Oegentligheter	64
Rektor har ordet	7	Risکانالys och åtgärder	65
Studenterna har ordet	9	Sammanfattande bedömning	66
Om Stockholms universitet	10	Ekonomiskt resultat och analys	69
Året i siffror	11	Stockholms universitet – övergripande	69
Definitioner och redovisning av prestationer	11	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	73
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	13	Forskning och utbildning på forskarnivå	75
Utbildningsutbud och studentrekrytering	13	Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	78
Utbildningsuppdraget	15	Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	78
Läro- och forskolläroarutbildning	19	Finansiell redovisning	81
Studieavgiftsbelagd verksamhet	23	Resultaträkning	81
Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning	23	Balansräkning	82
Särskilda uppdrag	27	Anslagsredovisning	85
Särskilda åtaganden	30	Redovisnings- och värderingsprinciper	86
Forskning och utbildning på forskarnivå	35	Noter till resultat- och balansräkning	89
Utbildning på forskarnivå	35	Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2021	101
Forskning	37	Redovisning av takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2021	102
Samverkan med det omgivande samhället	43	Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter	104
Strategi för samverkan och samverkansorganisation	43	Tabellbilaga	107
Universitetsövergripande satsningar	43	Styrelsebeslut	114
Samverkan – innovation	45		
Gemensamt för verksamhetsgrenarna	49		
Hållbar utveckling och miljöarbete	49		
Internationalisering	50		
Arbetsmiljö, lika villkor, jämställdhet och jämställdhetsintegrering	52		
Kvalitetsarbete	56		
Personal och kompetensförsörjning	58		
Studentinflytande	60		
Studenthälsövård	61		

Varje termin anordnas magisterpromotion i Aula Magna för nyblivna mastrar, magistrar och andra som tagit ut en examen på avancerad nivå. Promotionen våren 2021 gavs i digitalt format men i november kunde högtiden åter ges med de nyexaminerade studenterna på plats.
Foto: Rickard Kilström

Rektor har ordet

Efter ett år präglat av nedstängningen i pandemins spår gick universitetet in i 2021 i förhoppningen om en vändning. I verkligheten kom även hela detta år fortsatt att präglas av pandemin, och avslutades med nya restriktioner; åter rekommenderas hemarbete även om undervisning och examination får bedrivas på campus om smittskyddsåtgärder vidtas. Både studenter, lärare och andra medarbetare har under året som gått återigen visat prov på imponerande engagemang och flexibilitet. Verksamheten har på så sätt kunnat fortsätta utan betydande avbräck, även om det varit till priset av stora påfrestningar.

Klimatfrågan, en annan global kris som vi står mitt i och som engagerar universitetets medarbetare och studenter på många sätt, har under året passerat en milstolpe genom klimattoppmötet i Glasgow, där ett antal av våra forskare deltog på plats eller på distans. Forskning och utbildning kring klimat, miljö och hållbarhet är universitetets främsta bidrag i arbetet. Stockholms universitets nya klimatfärdplan är samtidigt i färd med att implementeras och den revideras också kontinuerligt.

Året började med nya områdesnämnder och skifte på en av vicerektorsposterna för det humanvetenskapliga området, med Yvonne Svanström som ny dekan för samhällsvetenskaplig fakultet. Även inom universitetsförvaltningen har det varit skiften på en rad poster. Vi har fått en ny universitetsdirektör, Åsa Borin; ny kommunikationschef, Johan Brandt; ny ekonomichef, Agneta Pantzare; ny planeringschef, Karin Lindén Fürstenbach.

Stockholms universitet var osedvanligt framgångsrikt under 2021 när det gäller externa medel för forskning och forskningsinfrastruktur, med bland annat fyra ERC Advanced Grants och lika många Starting Grants, en rådsprofessor samt över 600 mnkr i projektmedel från Vetenskapsrådet, fyra nya Wallenberg Academy Fellows samt två förlängningar, varav en befordras till Scholar, sex bidrag till infrastrukturstöd samt fortsatt driftsbidrag till Nordita – för att här bara nämna några exempel. Universitetet är även ett av sex lärosäten som får del av den nya Wallenbergsatsningen, WISE, på materialvetenskap för en hållbar värld. Vår uppföljning av forskningsindikatorer visar på en mycket god position, såväl nationellt

som internationellt. Samtidigt har universitetets system för kvalitetssäkring av forskning sjösatts, med pågående kvalitetsdialoger med samtliga institutioner och påbörjade externa fokusutvärderingar.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) genomförde under året sin lärosätesgranskning av kvalitetssäkringssystemet för utbildning vid Stockholms universitet, som fick betyget Godkänt med förbehåll, och där en åtgärdsplan nu är under framtagande. Arbetet med att utveckla våra utbildningar drivs givetvis av områdesnämnderna, men också fortsatt av Rebus, som permanentats och bytt namn till Rektors beredning för universitetsgemensamma utbildningsfrågor och system för kvalitetssäkring.

Astrid Söderbergh Widding har av regeringen omförordnats som rektor för Stockholms universitet fram till och med den 31 januari 2025.

Foto: Sören Andersson

Som ett led i vår utveckling av universitetets lärarutbildningar har arbetet med att forma den nya institutionen för ämnesdidaktik under humanistisk

fakultet – ett samgående mellan Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik, Institutionen för språkdidaktik och Institutionen för matematikämnet och de naturvetenskapliga ämnenas didaktik – bedrivits med full intensitet under året, och resulterat i att den nya institutionen kunnat starta sin verksamhet vid årsskiftet 2022.

Samverkan inom Stockholm trio fortsätter, bland annat med vårt Brysselkontor och med gemensamma externa aktiviteter av olika slag, samtidigt som en särskild grupp nu arbetar med att finna vägar att utveckla våra utbildningssamarbeten. Den europeiska Civisalliansen där Stockholms universitet deltar – nu med tio universitet, Glasgow och Salzburg är de senast tillkomna – står mitt i arbetet med ansökan till EU-kommissionen för Civis 2.0.

Arbetet för att nå en ekonomi i balans inom universitetet har också fortsatt mycket aktivt under det gångna året. Med ett ekonomiskt resultat för 2021 på -4 mnkr kan det konstateras att ansträngningarna gett resultat, och vi har gott hopp om att nå det uppsatta målet 2023, även om särskilt de ökande fastighetskostnaderna innebär stora utmaningar. Inom kärnverksamheten kan det samtidigt finnas en risk att ett alltför nitiskt sparande, till exempel genom att nya doktorander inte antas, på sikt kan leda till att verksamheten blir lidande. Båda våra områden har överproducerat under året, gynnade av den större studenttillströmningen under pandemin, men framför allt tack vare intensiva insatser för utbildningarna i utmanande tider.

Rektor Astrid Söderbergh Widding

Studenterna har ordet

Stockholms universitets studentkår (SUS) vision är att de studerandes inflytande, medverkan och gemenskap skapar en studietid i världsklass. Vårt uppdrag är att främja förutsättningarna för detta vid Stockholms universitet. Vi är en stor medlemsorganisation där studentens engagemang är vårt främsta fokus. SUS tillvaratar, främjar och bevakar studenternas intressen, främst vad gäller utbildnings- och studiesociala frågor. SUS tillhandahåller service för sina medlemmar och verkar för en god gemenskap mellan dessa.

Det gångna året har liksom 2020 till stor del präglats av coronapandemin. Detta har medfört många utmaningar för studenterna vid Stockholms universitet och därmed även för SUS verksamhet. Universitetet och SUS har under hela året haft en nära dialog om pandemins påverkan på kvalitet i utbildning, studenters hälsa och doktoranders möjligheter att bedriva sin forskning.

Vi kan stolt konstatera att studenters engagemang och inflytande ytterligare har stärkts under 2021. Under året har ett nytt forum för studentinflytande, Centrala studentrådet, implementerats. Dessutom sitter nu fler studenter som studentrepresentanter i organ på central nivå än någonsin tidigare. Detta underlättas av att förteckningar över samtliga beslutande och beredande organ har tagits fram i ett nära samarbete mellan SUS och Stockholms universitets kontaktpersoner för studentinflytande.

Elis Wibacke
kårsordförande

Föreningslivets förutsättningar på campus har stärkts genom att SUS kansli fördelat projektmedel till många av de fakultetsföreningar, kår-föreningar, studentråd och doktorandråd som finns vid Stockholms universitet. Vi kan glädjande konstatera att viljan till samverkan mellan de olika aktörerna på campus har varit mycket stark under hela pandemin. Tillsammans kommer vi längre!

Det studiesociala sammanhanget har för många studenter tagit sig nya uttryck då undervisningen skett digitalt. I samband med universitetets gradvisa återgång till campus under hösten 2021 kunde fysiska evenemang genomföras i större utsträckning. Detta uppskattades av många, inte minst av de nya studenterna. Under hösten smygöppnade även SUS egen kårpub i Studenthuset.

Årets kårval genomfördes liksom 2020 helt digitalt. Omställningen föregående år lade en bra grund för ett väl genomfört kårval med det högsta valdeltagandet på nästan 40 år: 27 procent. Kårfullmäktige har under året reviderat SUS åsiktsdokument och tagit ställning till många motioner, både från kårpartier och kår-föreningar. Med en stadig grund i SUS verksamhetsplan och vårt demokratiska uppdrag har vi bedrivit påverkan i frågor om studenters hälsa och ekonomi samt en hållbar och kvalitativ utbildning. Vi gläder oss därför åt de ökade resurserna till Studenthälsan under våren 2021. Trots coronapandemin är alltså visionen om en studietid i världsklass i högsta grad levande.

Simon Froster Delbom
vice kårsordförande

Om Stockholms universitet

Med ett brett utbildningsutbud och med en stark grundforskningsprofil verkar Stockholms universitet för internationellt konkurrenskraftig forskning och utbildning.

År 2021 hade Stockholms universitet nästan 30 500 helårsstudenter (hst), drygt 1 400 doktorander och knappt 5 700 medarbetare. Inom vetenskapsområdena naturvetenskap och humanvetenskap erbjöds cirka 300 utbildningsprogram och mer än 1 700 kurser. Universitetet hade en total omsättning på drygt 5,8 mdkr.

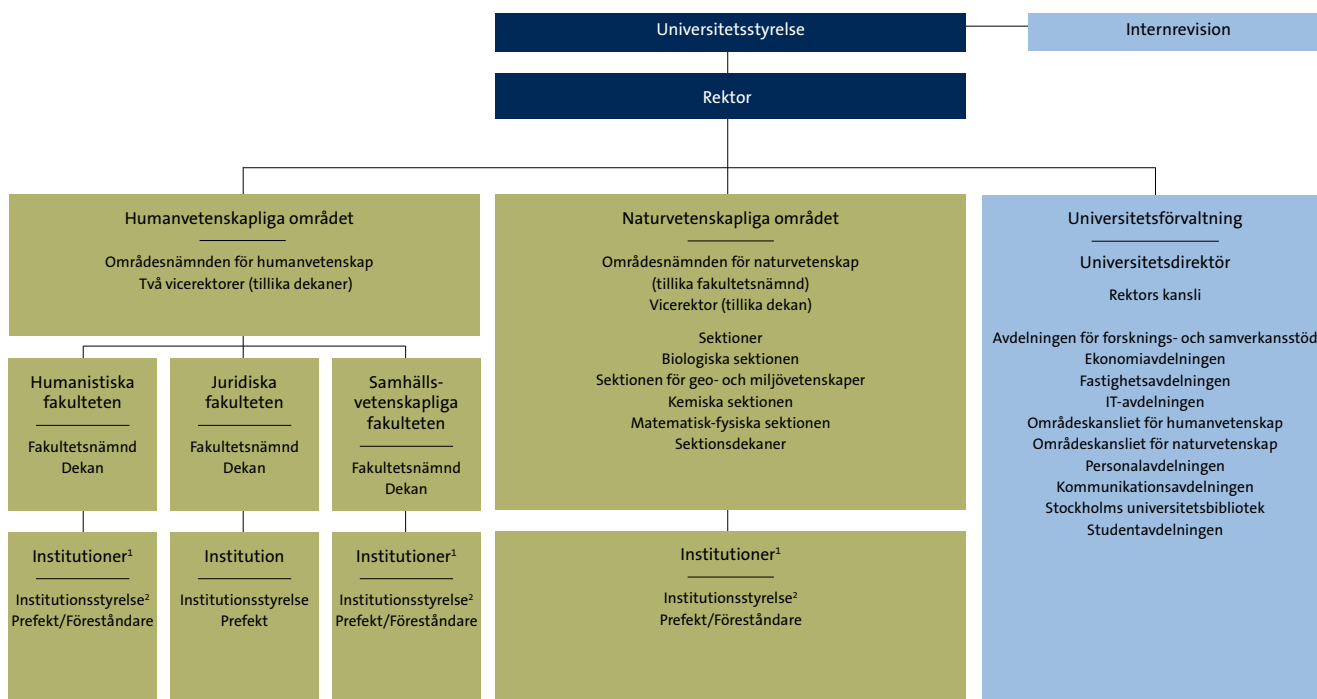
Organisatoriskt är universitetet indelat i två områden – det humanvetenskapliga och det naturvetenskapliga inom vilka det finns totalt fyra fakulteter.

Det humanvetenskapliga området bedriver utbildning, forskning och samverkan om människan och hennes situation: språk, samhälle, kultur, organisation, historia, normer och samspelet mellan dem. Områdets tre fakulteter – humanistiska, samhälls-

vetenskapliga och juridiska fakulteten – är de största i sitt slag i landet, både när det gäller utbildning och forskning.

Det naturvetenskapliga området består till skillnad från det humanvetenskapliga av en fakultet med ett femtontal institutioner och fyra centrumbildningar som sorterar direkt under fakulteten. Fakulteten bedriver bred forskning och utbildning med program och kurser inom matematik, fysik, kemi, biologi, geologi, miljövetenskap och angränsande områden. Forskningen är till en betydande del fri grundforskning – det vill säga inriktad på att med hjälp av vetenskapliga metoder utveckla ny kunskap om hur olika delar av universum och vår natur är uppbyggda och hur de fungerar som separata system eller i en större helhet.

Verksamhetsstödet inom universitetet arbetar för att säkerställa långsiktigt goda förutsättningar, såväl för forskning, utbildning och samverkan som för ledarskap på olika nivåer. I detta prioriteras ett effektivt resursutnyttjande och utvecklingen av gemensamma processer.

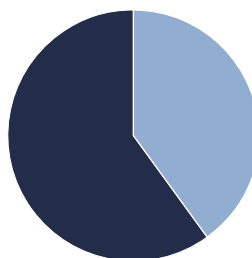

1 eller motsvarande centrum eller institut
2 eller motsvarande styrelse

Året i siffror

Universitetet totalt

Helårsstudenter	30 485 ¹
Doktorsexamina	179
Intäkter	5 836 mnkr

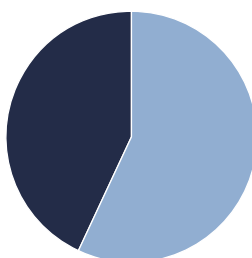

Universitetet

Totala intäkter: 5 836 mnkr
 - varav utbildning: 40 %
 - varav forskning: 60 %

Humanvetenskapliga området

Helårsstudenter	26 380 ¹
Doktorsexamina	91
Intäkter ²	3 302 mnkr

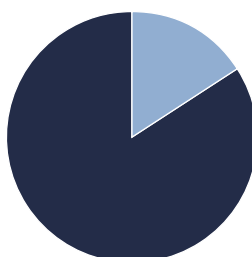
Humanvetenskapliga området

Totala intäkter: 3 302 mnkr
 - varav utbildning: 57 %
 - varav forskning: 43 %

	Humanistiska fakulteten	Juridiska fakulteten	Samhällsvetenskapliga fakulteten
Helårsstudenter	8 997	2 597	14 786
Doktorsexamina	31	6	54
Intäkter (mnkr)	1 102	231	1 957
- varav utbildning	52%	72%	59%
- varav forskning	48%	28%	41%

Naturvetenskapliga området

	Naturvetenskapliga fakulteten
Helårsstudenter	4 105 ¹
Doktorsexamina	88
Intäkter ² (mnkr)	2 433

Naturvetenskapliga området

Totala intäkter: 2 433 mnkr
 - varav utbildning: 16 %
 - varav forskning: 84 %

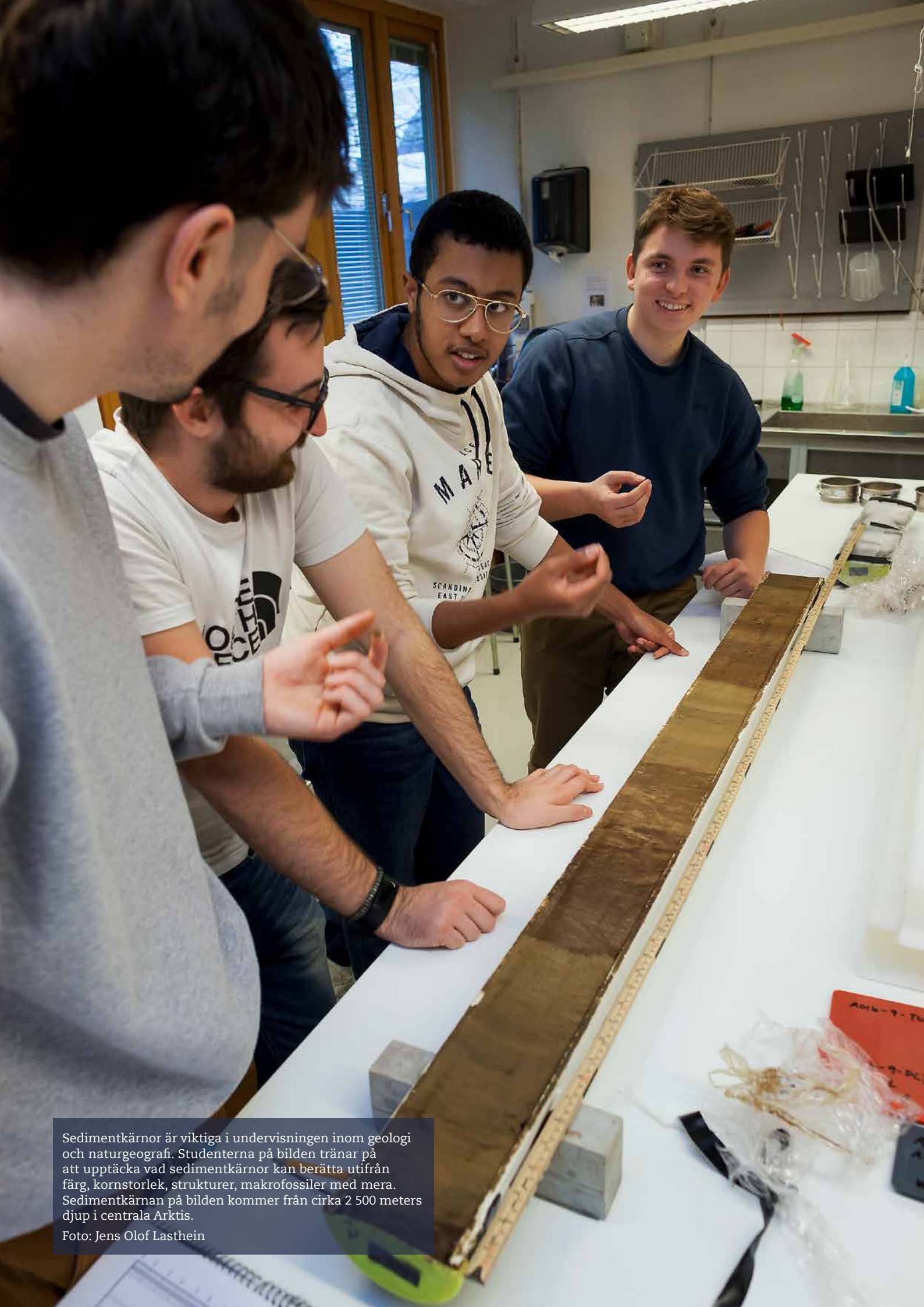
Definitioner och redovisning av prestationer

Stockholms universitet redovisar verksamhetens prestationer och kostnad per prestation enligt kraven på väsentliga uppgifter i regleringsbrevet för universitet och högskolor, detta i enlighet med instruktioner från utbildningsdepartementet. Dessa och andra kvantitativa uppgifter inom ramen för resultatredovisningen utgör väsentlig information, och kan ses som indikatorer för att beskriva vad universitetet presterat i förhållande till verksamhetens uppgifter och mål.

Parametrar för ett antal kvantitativa uppgifter har definierats, till exempel uttagsdatum och vilka uppgifter som ska inkluderas. I de fall definitioner ändras, söks uppgifter för samtliga redovisade år ut på nytt för att säkerställa att uppgifter är jämförbara. I flertalet fall redovisas uppgifter för de tre senaste åren men i trenddiagram redovisas uppgifter för fem år.

¹ Helårsstudenter inom anslaget och studieavgiftsbelagd verksamhet.

² Beräkningen av intäkter av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå per område och fakultet utgår från interna takbelopp enligt anslagsfördelningen med justering för avräkning vid årets slut. Uppgifter om bidrags- och avgiftsintäkter är hämtade ur ekonomisystemet.

Sedimentkärnor är viktiga i undervisningen inom geologi och naturgeografi. Studenterna på bilden tränar på att upptäcka vad sedimentkärnor kan berätta utifrån färg, kornstorlek, strukturer, makrofossiler med mera. Sedimentkärnan på bilden kommer från cirka 2 500 meters djup i centrala Arktis.

Foto: Jens Olof Lasthein

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Stockholms universitet har ett brett utbildningsutbud inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap. Universitetet erbjuder såväl programutbildningar som leder till relevant yrkeskunskap som vidareutbildning för redan yrkesverksamma och ett stort utbud av fristående kurser.

Utbildningsutbud och studentrekrytering

Utbildningsutbud

Programutbildningar på kandidat- och masternivå som ger relevant yrkeskunskap utgör en väsentlig beståndsdel i Stockholms universitets utbildningsutbud, men universitetet har även ett stort utbud av fristående kurser som ger möjlighet till såväl vidareutbildning som livslångt lärande.

Vid dimensionering av utbildning utgår universitetet från studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Arbetsmarknadsprognoser är dock ofta osäkra vilket innebär utmaningar. Vidare tar de i begränsad utsträckning hänsyn till regionala variationer. Vid dimensionering behöver universitetet dessutom ta hänsyn till samhällsbehov, till exempel behov av utbildningar som är angelägna ur ett samhällsperspektiv men som har lågt söktryck eller låg genomströmning och därför är mer resurskrävande att ge. Bedömningarna och prioriteringar görs huvudsakligen på institutionsnivå varför det är svårt att ge en samlad bild av vilka behovsanalyser som ligger till grund för dimensioneringen.

Eftersom behovet av utbildade lärare fortsatt är stort på arbetsmarknaden, har lärarutbildning även 2021 varit prioriterad inom utbudet och viss

utbyggnad har kunnat genomföras. Utbyggnad av bristyrkesutbildningar har också genomförts under året. Det handlar till exempel om utbildning inom data- och systemvetenskap, folkhälsovetenskap och socialt arbete. Vissa utökningar har även gjorts inom datalogi och geografi. Vidare kan universitetet via arbetsmarknadsprognoser notera en ökad efterfrågan på bland annat matematiker och matematiska statistiker. Detta ökade behov möts framför allt genom åtgärder för att öka söktryck till och genomströmning på befintliga utbildningar inom området.

Som framgår av tabellen nedan är knappt 19 procent av universitetets utbildning på avancerad nivå. Det är en viss ökning, såväl procentuellt som i antal helårsstudenter jämfört med 2020. Fördelningen mellan grundnivå och avancerad nivå anses rimlig om man ser till arbetsmarknadens behov och volymen på utbildningen på forskarnivå. Många av kurserna på avancerad nivå har dock få studenter och åtgärder vidtas därför – delvis av ekonomiska och delvis av pedagogiska skäl – för att öka antalet studenter per kurs. Stockholms universitet har dessutom enligt regleringsbrevet i uppdrag att öka antalet helårsstudenter på avancerad nivå.

Campusförlagd utbildning dominerade utbudet också under läsåret 2020/2021, även om undervis-

Kursers fördelning mellan grundnivå och avancerad nivå inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd verksamhet 2019–2021

	2019		2020		2021	
	Antal hst	Andel (%)	Antal hst	Andel (%)	Antal hst	Andel (%)
Grundnivå	21 594	80	23 689	81	24 446	80
Avancerad nivå	5 103	19	5 401	18	5 728	19
Ej klassificerat*	360	1	191	1	312	1
Totalt	27 057	100	29 281	100	30 485	100

Källa: Ladok.

* Ej klassificerat avser utresande utbytesstudenter och naturvetenskapligt basår som är en högskoleförberedande utbildning. Statistik som rör helårsstudenter och helårsprestationer är inte könsuppdelad eftersom det inte är en redovisning som är på individnivå.

ningen till stora delar genomfördes online på grund av coronapandemin. Antalet helårsstudenter inom reguljär distansutbildning vid universitetet har ökat med över 60 procent den senaste treårsperioden. Ökningen beror i princip uteslutande på ett ökat antal studenter på fristående kurser på distans, inte minst inom naturvetenskap. Distansutbildning utgör dock fortsatt en relativt liten andel av det totala antalet helårsstudenter, cirka 13 procent 2020/2021, medan Stockholms universitet i antal helårsstudenter räknat var bland de sex största utbildningsanordnarna.¹ Mot bakgrund av den snabba utveckling i att undervisa digitalt som skett under coronapandemin kan utbudet av distansutbildning komma att öka ytterligare framöver.

För att möta efterfrågan från studenter och det omgivande samhället på flexibla studieformer, erbjuder Stockholms universitet både campusförlagd utbildning och distansutbildning på såväl del- som heltid och såväl dag- som kvällstid.

Söktryck

Under 2021 fortsatte antalet sökande till Stockholms universitet att öka jämfört med föregående år medan söktrycket (antal behöriga förstahands-sökande per antagen student) i stort sett var oförändrat. Program på avancerad nivå hade dock ett högre söktryck jämfört med tidigare år, se tabell nedan. Utbildningsprogrammen hade fortsatt ett högre söktryck än kurserna och högst söktryck hade program på grundnivå.

Bland nybörjarprogrammen hade psykologprogrammet och kandidatprogrammet i kriminologi det klart högsta söktrycket, med drygt 18 förstahandssökande per antagen. Även juristprogrammet (4,8), studie- och yrkesvägledarprogrammet (4,3), kandidatprogrammet i ekonomi och IT (4,0) och grundläroprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem, ingång idrott och hälsa (3,9) hade högt söktryck. Högt söktryck bland masterprogrammen hade kriminologi (6,1), global politisk ekonomi (4,7), matematik (3,9) och samhällsplanering (3,9). Utbudet av fristående kurser är stort och söktrycket varierar därför, allt från inga sökande till mer än tio behöriga förstahandssökande per antagen.

Breddad rekrytering

Stockholms universitet arbetar med såväl breddad rekrytering som breddat deltagande. En del i arbetet med breddad rekrytering handlar om bedömning av reell kompetens för behörighet till kurser och program. Bedömning av reell kompetens är ett sätt för sökande att styrka behörighet till högskolestudier genom annat än formell gymnasieutbildning. Under 2021 bedömdes cirka 450 ärenden. Drygt 50 personer bedömdes behöriga, varav knappt 30 antogs.

Sedan höstterminen 2020 tillämpas så kallat alternativt urval vid antagning till några program. Det innebär att sökande som har minst fyra års arbetslivserfarenhet kan konkurrera i särskilda urvalsgrupper, förutsatt att de har ett meritvärde

¹ Enligt Universitetskanslersämbetets statistikdatabas.

Antal behöriga förstahandsansökningar per antagen till kurser och program 2019-2021

	2019	2020	2021
Program, grundnivå	2,3	2,5	2,5
Program, avancerad nivå	1,6	1,8	2,0
Kurser, grundnivå	0,7	0,8	0,8
Kurser, avancerad nivå	0,6	0,6	0,6

Källa: NyA.

Sökande och antagna bedöms i detta fall inte vara individbaserad statistik eftersom en person kan ha sökt till flera utbildningar. Könsupplagd statistik redovisas därför inte.

baserat på högskoleprov eller betyg. Syftet är att personer som inte har tillräckliga meritpoäng men som har andra värdefulla erfarenheter ska ges ökad möjlighet att konkurrera om utbildningsplatser.

Under 2021 har Stockholms universitet fortsatt att medverka i det nationella nätverket Include, som fokuserar på fortbildning inom området breddad rekrytering och breddat deltagande. Include har beviljat universitetet medel för en kvantitativ kartläggning av nybörjarstuderande vid Stockholms universitet. Kartläggningen som syftar till att bidra till Stockholms universitets fortsatta arbete med breddad rekrytering, kommer att presenteras i en rapport under hösten 2022.

Även samarbetet med intresseorganisationen Mitt Livs Val har fortsatt under året. Mitt Livs Val bedriver ett studiemotiverande program där studenter från högskolor är mentorer för att motivera ensamkommande eller nyanlända ungdomar till fortsatta studier.

När det gäller universitetets arbete med breddat deltagande är Studie- och språkverkstaden en viktig del. Studie- och språkverkstadens mål är att bidra till att så många studenter som möjligt, oavsett bakgrund, klarar sina studier och når goda studieresultat. Studie- och språkverkstaden erbjuder såväl individuell handledning som till exempel workshoppar. Den erbjuder även webbaserat material om akademiskt skrivande, studieteknik, och

mundlig presentation på svenska och engelska. Under 2021 har cirka 1 000 studenter erbjudits individuell handledning. Vidare erbjuder universitetet studenter med studiesvårigheter utökad handledning av specialpedagog.

Utbildningsuppdraget

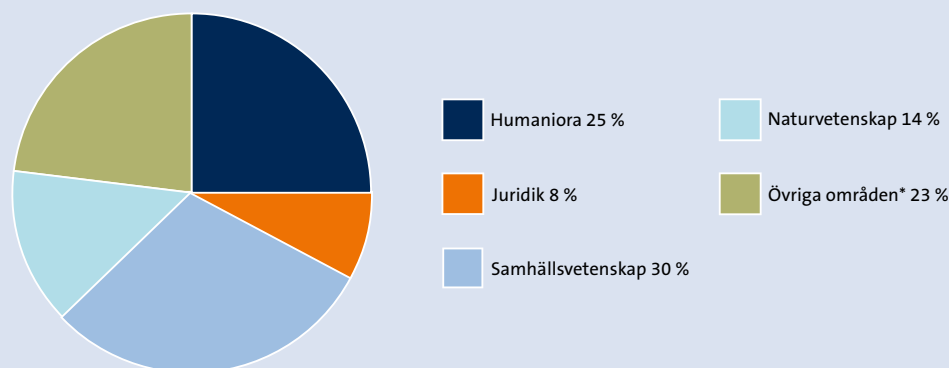
Helårsstudenter och helårsprestationer

Antalet helårsstudenter inom ramen för takbeloppet och den studeiavgiftsbelagda verksamheten uppgick 2021 till 30 485, vilket är en ökning med knappt fyra procent jämfört med 2020 och med nästan 13 procent jämfört med 2019. Coronapandemin bedöms vara den huvudsakliga förklaringen till ökningen; söktrycket var högt under perioden 2020–2021 och tack vare höjda anslag kunde universitetet anta betydligt fler. Att universitetet redan före 2019 – efter några års underproduktion – började vidta åtgärder för att nå takbeloppet bedöms dock också ha påverkat utfallet.

Studentpopulationen utgjordes 2021 – som andel av helårsstudenterna – till närmare två tredjedelar av kvinnor.

I diagrammet nedan redovisas andelen helårsstudenter per utbildningsområde. Fördelningen är relativt konstant mellan åren, men 2021 kan en viss ökning av andelen utbildning inom humaniora noteras medan andelen naturvetenskap minskat något.

Andel helårsstudenter per utbildningsområde inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd utbildning 2021 (totalt 30 485 hst)

Källa: Ladok.

* Övriga områden inkluderar Teknik (7 %), Vård (2 %), Medicin (2 %), Undervisning (5 %), Verksamhetsförlagd utbildning (2 %) och Övrigt (6 %).

Det har funnits farhågor att övergången till online-undervisning på grund av coronapandemin skulle leda till lägre prestationsgrad, men så har inte blivit fallet. Antalet helårsprestationer uppgick 2021 till 23 567 inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd verksamhet. Det innebär att prestationsgraden var 77,3 procent vilket är i paritet med 2020 och något högre än 2019.

Utfallet av helårsstudenter och helårsprestationer innebär att Stockholms universitet 2021 överproducerade mot takbeloppet med 33 mnkr (inklusive decemberprestationer).

Utbyggnad av vissa utbildningar

Stockholms universitet har tagit del av ett flertal av regeringens utbildningssatsningar med anledning av coronapandemin. På sidan 17 redovisas hur lärosätet disponerat anslagen och av tabellen framgår ökningen av antalet helårsstudenter jämfört med 2019. I avsnittet redovisas även tidigare uppdrag om utbyggnad av samhällsbyggnadsutbildningar och av sommarkurser kopplade till lärarutbildningen.

Bristyrkesutbildningar

Tack vare generellt ökat söktryck har Stockholms universitet kunnat utöka antalet platser inom ett antal bristyrkesutbildningar. Inom humanvetenskap handlade det till exempel om utbildning i data- och systemvetenskap, folkhälsovetenskap, juridik, kriminologi, socialt arbete och statistik. Inom naturvetenskap har exempelvis utbildning i analytisk kemi, datalogi och geografi byggts ut. Stockholms universitet har genom utökningarna nått målet för utbyggnad.

Högskoleintroducerande utbildning – naturvetenskapligt basår

Naturvetenskapligt basår startade höstterminen 2020 och kommer att erbjudas under ytterligare några år. Tidigare erfarenheter från denna typ av behörighetsgivande utbildning, är att studenterna i många fall inte är vana vid utbildningens höga studietakt. Tät kontakt mellan lärare och studenter och att undervisningen är förlagd till campus är därför viktigt för en god genomströmning. Coronapandemin har sålunda inneburit utmaningar, till exempel att undervisningen skett online. Dessa faktorer påverkade prestationsgraden som låg på 43 procent, vilket är lägre än för naturvetenskap-

liga utbildningar generellt. Målet för utbyggnad nåddes till cirka 70 procent.

Kurser som kan förbereda studenterna för den framtida arbetsmarknaden genom till exempel praktikperioder

När det gäller kurser som kan förbereda studenterna för den framtida arbetsmarknaden genom till exempel praktikperioder, erbjuder Stockholms universitet bland annat forskningspraktik och praktik inom ramen för valfria kurser som ingår i utbildningsprogram. Syftet med kurserna är att förbereda studenterna för arbetsmarknaden. Det finns också i många fall möjlighet att genomföra det självständiga arbetet (examensarbetet) på en arbetsplats. Denna typ av kurser är inte uppmärskade i Ladok då de ingår i en mängd olika utbildningar. De redovisas därför inte i tabellen på sidan 17.

Utbildning i hela landet

Vad beträffar utbildning i hela landet har Stockholms universitet satsat på utbildning inom såväl humaniora som samhällsvetenskap. Det handlar till exempel om utbildning i engelska, historia, ekonomisk historia, kulturgeografi och statsvetenskap. I vissa fall har antagningen till befintliga kurser ökat och i andra har nya kurser startats. Utbildning i hela landet är inte uppmärskat i Ladok då den är svår att särskilja från övriga satsningar. Satsningen redovisas därför inte i tabellen på sidan 17. Som framgår av avsnittet Helårsstudenter och helårsprestationer har antalet helårsstudenter vid Stockholms universitet totalt sett ökat kraftigt jämfört med 2019.

Utbildning på avancerad nivå

Anslagen för utbyggnad av utbildning på avancerad nivå har använts för såväl befintliga kurser som nya kurser. Det handlar bland annat om utbildning i folkhälsovetenskap, psykologi, specialpedagogik och statistik. Det handlar även om kurser kopplade till lärarutbildning.

Den totala ökningen av utbildning på avancerad nivå motsvarar väl målen för utbyggnad. För jämförelse av antalet helårsstudenter 2019 och 2021, se tabellen på sidan 17.

Yrkeslärarutbildning

Omfattningen av utbyggnaden av yrkeslärarutbildning framgår i tabellen på sidan 17.

Samhällsbyggnadsutbildningar och sommarkurser som knyter an till lärarutbildningen

Stockholms universitet ska i årsredovisningen redovisa den utbyggnad av sommarkurser som knyter an till lärarutbildningen och den utbyggnad av samhällsbyggnadsutbildningar som påbörjades 2018.

Stockholms universitet erbjuder både ett samhällsplanerarprogram och fristående kurser inom området samhällsbyggnad. Antalet helårsstudenter inom samhällsbyggnadsutbildningar har ökat med 55 jämfört med 2017.

Sedan satsningen på sommarkurser kopplade till lärarutbildningen inleddes 2018 har såväl utbud som antal helårsstudenter successivt ökat. År 2021 erbjöd universitetet tolv kurser. Antalet helårsstudenter uppgick till 104. År 2017 gav Stockholms universitet inte denna typ av kurser.

Satsning på livslångt lärande och sommarkurser

Stockholms universitet har för 2021 fått utökad anslag för sommarkurser och kurser som syftar till livslångt lärande.

Livslångt lärande

Inom ramen för satsningen på livslångt lärande har Stockholms universitet erbjudit kurser i en rad ämnen inom humanvetenskap och naturvetenskap, till exempel engelska, psykologi, data- och systemvetenskap, juridik, fysik, datalogi och miljövetenskap. Antalet helårsstudenter uppgick till 269 och utfallet motsvarar i princip målet för utbyggnad.

Sommarkurser

När det gäller sommarkurser har Stockholms universitet utökad utbudet inom humaniora och naturvetenskap. Inom humaniora handlade det om

kurser i filosofi, religion och språk, till exempel finska och ryska. Inom naturvetenskap har kurser genomförts i astronomi, fysik, kemi, klimatvetenskap, geologi, geografi och datalogi.

Examina

Antalet examina ökade kraftigt mellan 2019 och 2020 och har ökat ytterligare till 2021. Ökningen bedöms delvis vara en följd av att studenterna under coronapandemin varit mer benägna att slutföra sina studier och att ta ut examen men berodde 2021 sannolikt även på att antalet helårsstudenter stadigt ökat sedan 2019. Masterexamina står för den största procentuella ökningen. Se tabellen på sidan 18 för information om antal examina per examenstyp.

Kvinnor utgör fortsatt mer än två tredjedelar av dem som avlägger examen och allra högst var andelen bland dem som avlade en yrkesexamen. Det beror på att de yrkesutbildningar som är störst vid Stockholms universitet – lärarutbildningar och socionomutbildning – leder till yrken som traditionellt är kvinnodominerade.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning utgör en viktig del av Stockholms universitets samverkansarbete, då universitetet på så sätt har möjlighet att direkt bidra till och samverka med det omgivande samhället.

Uppdragsutbildningen består av både poänggivande och icke poänggivande utbildning. Liksom tidigare år var Skolverket och Svenska Institutet de största uppdragsgivarna under 2021. Den enskilt största poänggivande uppdragsutbildningen var Rektorsprogrammet som genomförs på uppdrag av Skolverket. En annan stor uppdragsutbildning har de senaste åren varit Lärarlyftet – en utbildning som

Utbyggnad av vissa utbildningar – jämförelse av antal helårsstudenter 2019 och 2021*

	2019	2021
Högskoleintroducerande utbildning, naturvetenskapligt basår	0	159
Bristyrkesutbildningar	4 037	4 719
Utbildning på avancerad nivå	4 848	5 410
Yrkeslärarutbildning	170	204

* Avser utfall inom ramen för takbeloppet.

ger lärare möjlighet att komplettera sin legitimation med fler behörigheter – som också genomförs på uppdrag av Skolverket. Den pausades dock i princip under 2020, men återupptogs under 2021. Antalet helårsstudenter inom satsningen ökade därför kraftigt jämfört med 2020 men är inte på samma nivå som 2019.

Stockholms universitet har under året haft flera uppdrag (ej poänggivande uppdragsutbildning) kopplade till resiliens. Till exempel har universitetet på uppdrag av Svenska Institutet genomfört utbildning som syftar till att stärka kapaciteten hos anställda inom den offentliga och civila sektorn i Södra Afrikas utvecklingsgemenskap. Utbildningen ska bidra till ökad förståelse för ekonomisk, ekologisk och social resiliens och till att utveckla innovationer som skulle kunna förändra systemiska problem.

Som framgår av tabellen på sidan 19 har antalet helårsstudenter inom poänggivande uppdragsutbildning ökat med mer än 30 procent medan antalet helårsprestationer minskat något jämfört med 2020. Prestationsgraden för 2020 var dock över 100 procent, vilket berodde på att stora delar av lärarlyftet pausades under höstterminen 2020; därmed tillkom inga helårsstudenter samtidigt som studenter som påbörjat sina studier 2019 examinerades och genererade helårsprestationer. Både antalet helårsstudenter och helårsprestationer var lägre jämfört med 2019, vilket troligen beror på att coronapandemin fortsatt påverkat verksamheten.

Den ekonomiska omfattningen av universitetets uppdragsutbildning redovisas i kapitlet Ekonomiskt resultat och analys.

Kvalitetsförstärkning – höjda ersättningsbelopp för vissa utbildningsområden

Inom Stockholms universitet har den särskilda höjningen av ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning använts på liknande sätt som tidigare år. Universitetet har bland annat satsat på rekrytering av lärare och utökad kompetensutveckling av undervisande personal. Förstärkningen har också använts för att öka undervisningens omfattning, alternativt minska studentgruppernas storlek vid seminarier, samt för förstärkning av handledning i akademiskt skrivande. Satsningar har även gjorts för att stärka kvarvaron, till exempel utveckling av rena distanskurser och digitaliseringsmoment inom andra kurser samt översynsprojekt med fokus på progression och pedagogisk vidareutveckling inom kollegierna.

När det gäller ersättningsbeloppen för verksamhetsförlagd utbildning (VFU), har höjningen använts för att utveckla VFU:n inom lärarutbildningen och dess nya organisation. Den nya organisationen innebär bland annat att så kallade kluster av VFU-skolor skapats. Syftet är att uppnå en ökad koncentration av studenter, stärka kvaliteten samt skapa en betydligt närmare samverkan mellan skolhuvudmän, skolor och lärosäte.

Antal examina under perioden 2019–2021 uppdelat på examenstyp och andel kvinnor och män (%)

Typ av examen	2019			2020			2021		
	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Masterexamen	920	57	43	925	60	40	1 073	61	39
Magisterexamen	202	56	44	240	58	43	211	58	42
Yrkesexamen*	2 281	76	24	2 497	77	23	2 504	77	23
Kandidatexamen	2 542	62	38	2 983	65	35	2 978	63	37
Högskoleexamen	8	100	0	16	75	25	9	67	33
Totalt	5 953	67	33	6 661	69	31	6 775	68	32

Källa: Ladok.

* Med yrkesexamen avses juris kandidatexamen/juristexamen, sjukhusfysikerexamen, socionomexamen, studie- och yrkesvägledarexamen, lärarexamen, civilekonomexamen, psykoterapeutexamen och psykologexamen.

Som Stockholms universitet påpekat tidigare har flertalet av de utbildningsområden som berörs av höjningen fortfarande en låg ersättningsnivå. Det innebär att höjningen i vissa fall snarare använts för att bibehålla kvaliteten än för att höja den.

Läro- och förskolläroarutbildning

Stockholms universitet bedriver Sveriges största läroarutbildning och svarar för nästan 15 procent av landets läroarexamina. Universitetet har de senaste åren erhållit ökade anslag för utbyggnad av läroarutbildningarna. Som framgår av diagrammet på sidan 20 har utbildningarna bara kunnat byggas ut i någon mån, vilket huvudsakligen beror på lågt söktryck till vissa inriktningar. När det gäller till exempel ämnesläroarutbildning i naturvetenskapliga ämnena är arbetsmarknadens behov betydligt större än studenternas efterfrågan medan det omvända gäller för bland annat för ämneskombinationerna historia och religionskunskap och historia och engelska. Tack vare ett allmänt ökat söktryck kunde dock något fler studenter antas till universitetets läroarutbildningar 2021 jämfört med 2020, vilket i förlängningen förväntas bidra till ett ökat antal examinerade. Andra sätt att öka antalet examinerade är att öka kvarvaron och genomströmningen. Stockholms universitet har genomfört en utredning av genomströmningen på läroarutbildningarna och vidtar utifrån den åtgärder. En åtgärd som redan vidtagits är att huvudsakligen erbjuda ämnesläroarutbildning inom matematik och natur-

vetenskapliga ämnen som kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) eftersom KPU har högre genomströmning.

Som framgår av tabellen på sidan 20 har såväl antalet helårsstudenter som examina ökat. Antalet ämnesläroarexamina har ökat med mer än tio procent, vilket även gäller för grundläroarexamina, inriktning fritidshem, och grundläroarexamina, inriktning årskurs 4–6. Antalet specialpedagog- och specialläroarexamina har dock minskat kraftigt vilket beror på att Lärolyftet, som nämnts tidigare, i princip pausades under 2020. Utöver de examina som redovisas i tabellen, utfärdade Stockholms universitet knappt 200 yrkesläroarexamina och drygt 200 äldre läroarexamina. Det bör noteras att antalet examina omfattar både anslags-, bidrags- och avgiftsfinansierad utbildning medan antalet helårsstudenter endast omfattar anslagsfinansierad utbildning. Universitetet bedömer att det finns goda förutsättningar att nå målet på 5 510 examina för perioden 2021–2024.

Verksamhetsförlagd utbildning och VFU-skolor

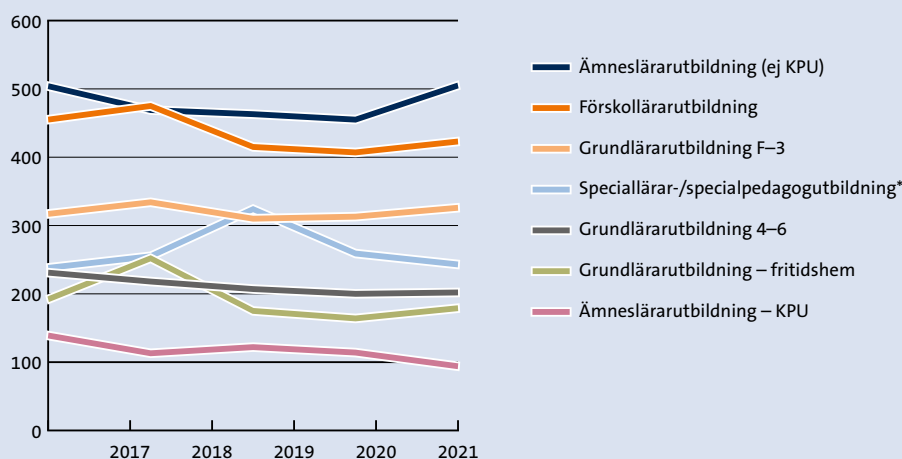
Stockholms universitet har erhållit medel för verksamhet med särskilt utvalda skolor för verksamhetsförlagd utbildning, så kallade VFU-skolor, i syfte att höja kvaliteten i läro- och förskolläroarutbildningarnas verksamhetsförlagda delar. Universitetet fortsatte under 2021 att implementera den nya modell för VFU som beskrivits i tidigare årsredovisningar och som på sikt ska inkludera universitetets alla läroarstudenter. Den nya VFU-

Antal helårsstudenter och helårsprestationer 2019–2021 inom poänggivande uppdragsutbildning

	2019	2020	2021
Helårsstudenter	323	189	251
Helårsprestationer	298	192	181

Källa: Ladok.

Antal antagna inom vissa lärarutbildningar 2017–2021*

Källa: Ladok.

* Avser de lärarutbildningar som enligt regleringsbrevet ska återrapporteras.

För information om utveckling över tid samt könsfördelning, se tabell 7 i tabellbilagan.

Antal helårsstudenter och examina inom vissa lärarutbildningar 2019–2021*

Utbildning	2019		2020		2021	
	Hst	Examina	Hst	Examina	Hst	Examina
Förskollärarexamen	1 064	245	1 069	293	1 089	296
Grundlärarexamen fritidshem	339	90	351	103	352	116
Grundlärarexamen F-3	754	152	764	141	816	169
Grundlärarexamen 4-6	513	78	520	101	514	120
Ämneslärarexamen (KPU)	122	102	130	79	130	86
Ämneslärarexamen (ej KPU)	1 065	201	1 085	243	1 191	271
Specialpedagog-/speciallärarexamen	291	247	152	248	309	178
Totalt	4 149	1 115	4 071	1 208	4 400	1 236

Källa: Ladok.

* Avser de lärarutbildningar som enligt regleringsbrevet ska återrapporteras.

För uppgift om helårsprestationer, prestationsgrad och könsfördelning vad gäller examina, se tabell 8–9 i tabellbilagan.

modellen innebär att skolorna organiseras i samverkansenheter i kommunernas regi, som var och en består av ett antal skolor och/eller förskolor. Dessa enheter tar emot en hög koncentration av studenter vilket möjliggör en nära samverkan mellan skolorna och universitetet som bland annat inkluderar lokala handledarutbildningar och professionsutvecklande aktiviteter. Under 2021 startades inga nya samverkansenheter då universitetet bedömer att det nuvarande antalet är tillräckligt för att bedriva utbildningen. Antalet samverkansenheter uppgick därmed till 14 stycken. Av de drygt 9 000 studenter som genomförde VFU under 2021 var 48 procent placerade inom ramen för den nya modellen. Av nyplacerade VFU-studenter var 72 procent inom en samverkansenhet under vårterminen och 76 procent under höstterminen. Övergången från en försöksverksamhet med VFU-skolor till en ny reguljär modell går enligt plan. Den närmare samverkan som modellen innebär har även bidragit till att underlätta säkerställandet av en tillräckligt god kvalitet på VFU under de svåra och annorlunda omständigheter som råder i skolor och förskolor på grund av coronapandemin.

Specialpedagogisk utbildning

Stockholms universitet har i uppdrag att tillgodose behovet av pedagoger med specialisering mot undervisning av elever med synskada respektive dövhet eller hörselskada. En kontinuerlig dialog förs med Specialpedagogiska skolmyndigheten kring behov av kompetens i specialskolan.

Stockholms universitet erbjuder som enda lärosäte i Sverige speciallärarutbildning med specialisering mot dövhet eller hörselskada respektive synskada. Det är en påbyggnadsutbildning på avancerad nivå för yrkesverksamma lärare i alla pedagogiska verksamheter. Utbildningarna erbjuds även inom ramen för Skolverkets satsning Lärarlyftet. För att göra utbildning inom området tillgänglig för fler grupper, ges en av de yrkesspecifika delkurserna inom respektive specialisering även som fristående kurs.

Antalet nyantagna på speciallärarutbildningen med specialisering mot dövhet eller hörselskada har minskat från tio studenter 2019 till fyra studenter 2021. En trolig anledning till detta är den lagändring som genomfördes 2018 och som innebar att

behörighetskrav på speciallärarexamen för att undervisa i specialskolan avskaffades. Utöver att erbjuda en av kurserna inom speciallärarutbildningen som fristående kurs, genomförs utbildningen i hög utsträckning online för att göra den tillgänglig för fler.

År 2018 startades ett grundlärarprogram med inriktning mot arbete i årskurs 4–6 med profil teckenspråkig, tvåspråkig undervisning. På grund av få behöriga sökande har ingen ytterligare antagning gjorts till programmet. Även i utbildningsutbudet för kompletterande pedagogisk utbildning ingår ämnet svenskt teckenspråk.

År 2021 startade Stockholms universitet ett grundlärarprogram med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 med profil teckenspråkig tvåspråkig undervisning. Tre studenter påbörjade utbildningen.

Validering inom kompletterande pedagogisk utbildning

Information om möjlighet att få sin behörighet prövad genom validering av reell kompetens finns på Stockholms universitets webbplats. I samband med ansökan till utbildningen kan den sökande även lämna in en ansökan om validering av reell kompetens. En bedömningsgrupp bestående av valideringssamordnare, antagningshandläggare och studievägledare granskar de inkomna ansökningarna och fattar beslut om behörighet. Vid behov remitteras ansökningar till ämnessakkunnig vid institution. Under 2021 inkom nio ansökningar om att styrka behörighet till KPU genom reell kompetens. Av dessa bedömdes fyra som behöriga, varav tre antogs.

Flexibla vägar in i läraryrket (FVI)

Stockholms universitet har i uppdrag att anordna kurser som erbjuder fler vägar in i läraryrket. Under 2021 erbjöds totalt 20 kurser, två kurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK, poänggivande kompetensutveckling) och 18 ämneskompletterande kurser inom ett flertal ämnesområden. Kurserna omfattade mellan 7,5 och 30 högskolepoäng och samtliga gavs som distanskurser på halvfart. Den särskilda ersättningen för satsningen täckte dock endast elva av kurserna. Övriga kurser har finansierats med ordinarie anslag. Antalet helårsstudenter uppgick till 113 för de kurser som

finansierades inom FVI, varav 30 helårsstudenter avsåg kurser inom UVK. Totalt 295 individer genomgick minst en av kurserna med godkänt resultat.

Ingen student har påbörjat en kompletterande pedagogisk utbildning efter att ha genomgått ämneskompletterande kurser, då de inte riktar sig till presumtiva ämneslärare utan till grundlärare och yrkeslärare.

En erfarenhet från satsningen är vikten av samma behörighetskrav för kurser inom satsningen som för de reguljära programmen. Olika behörighetskrav kan leda till att studenter som genomgått en kurs inom satsningen ändå inte är behöriga att antas till vidare studier som leder till examen. Detta gäller framför allt de som planerar att söka till yrkeslärarprogrammet.

Inom FVI bedrivs även ett nationellt delprojekt som handlar om att ta fram modeller för validering av reell kompetens för att korta vägen till läraryrket. Under 2021 prövades en modell inom Vidareutbildning av lärare (VAL), grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem. Syftet var att erfarna, obehöriga lärare inom fritidshem skulle få möjlighet att validera sina kunskaper inom det fritidspedagogiska ämnesområdet. Under året ansökte 10 studenter vid Stockholms universitet om att genomföra en tillgodoräknandevalidering utifrån reell kompetens.

En uppskattning av fördelning av kostnaderna för satsningen, redovisas i diagrammet nedan.

Vägledning av studenter

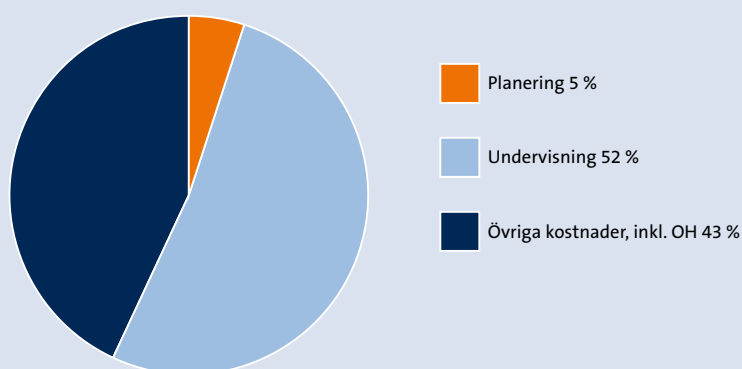
Stockholms universitet erbjuder presumtiva studenter vägledning bland annat i samband med öppet hus och utbildningsmässor. I dessa sammanhang medverkar studievägledare med kunskap om lärarutbildningarna och även studentambassadörer från dessa utbildningar.

Stockholms universitet samordnar vidare ett regionalt lärarprogramssamarbete som Gymnastik- och idrottshögskolan, Kungliga Musikhögskolan och Stockholms konstnärliga högskola också ingår i. Samarbetet ger studenterna möjlighet att välja bland ett större utbud av ämneskombinationer inom ämneslärarprogrammet. Stockholms universitet samordnar ämnesvalen mellan lärosätena och fungerar som en kontaktingång vid frågor från studenter, lärarinstitutioner och lärosätena inom samarbetet.

Behovet av vägledning kring lärarutbildningsfrågor är fortsatt stort beroende på en växande efterfrågan på yrkesutbildningar från arbetsmarknaden. Stockholms universitet har därför utökat sina resurser (extra telefontider). Vägledningsfrågorna rör dels universitetets lärarutbildningar, dels vilka kompletteringsvägar som finns för den som har en lärarexamen men till exempel vill komplettera med fler ämnen eller arbeta inom annan skolform.

För att underlätta för studenter, institutioner och Skolverket tillhandahåller Stockholms universitet en särskild kontaktväg in för lärarlegitimationsärenden.

Fördelning av kostnader för flexibla utbildningsvägar 2021

Källa: Institutionernas uppskattningar som baseras på bokförda kostnader i Raindance.

Studieavgiftsbelagd verksamhet

Stockholms universitet erbjuder över hundra program och drygt 700 fristående kurser på engelska, vilka utgör basen för rekrytering av studieavgiftsskyldiga studenter. Programutbudet på engelska består huvudsakligen av magister- och masterprogram.

Pandemin har haft stor inverkan på den studieavgiftsbelagda verksamheten även 2021, dock inte på utfallet. Antalet antagna har i och för sig minskat jämfört med 2019, men såväl antalet registrerade som helårsstudenter har ökat i jämförelse med både 2019 och 2020. För uppgift om antagna, registrerade, stipendiater och helårsstudenter, se diagram och tabell på sidan 24.

Även möjligheten att genomföra internationella studentutbyten har påverkats av pandemin, särskilt vad gällde utbyten med partnerlärosäten i länder utanför EU. Antalet inresande utbytesstudenter från tredjeland uppgick till 199 år 2021 vilket är en minskning från 239 året innan.

De avgiftsskyldiga studenterna vid Stockholms universitet har meriter från ett stort antal länder i världen. År 2021 dominerade studenter med meriter från Pakistan, Indien, Kina, USA, Iran och Bangladesh, vilket i stort är sett samma länder som tidigare år, med undantag för Indien.

Könsfördelningen mellan kvinnor och män är jämnare än i studentpopulationen som helhet med 58 procent kvinnor och 42 procent män (som andel av helårsstudenterna). I studentpopulationen som helhet utgör kvinnor närmare två tredjedelar.

Den studieavgiftsbelagda verksamheten bidrar till mer varierade studentgrupper och innebär att svenska studenter får ökade möjligheter till internationalisering på hemmaplan. Verksamheten leder vidare till ökat söktryck vilket bedöms bidra till ökad kvalitet i utbildningen.

Stockholms universitet tillämpade inte separat antagning för tredjlandsstudenter 2021.

Antalet antagna avgiftsskyldiga som ansökte om anstånd med studiestarten under 2021 var betydligt färre än året innan och ärenden relaterade till den pågående pandemin var inte i majoritet.

Antalet återbetalningar var något fler under 2021 jämfört med året innan. En förklaring kan vara att utskicken av fakturorna försenades vilket gjorde att tredjlandsstudenterna hade mindre tid att få uppehållstillstånd beviljat inför terminsstarten.

Samarbetet med Migrationsverket har i stort fungerat bra. På grund av coronapandemin har en tätare kontakt med myndigheten fortsatt varit nödvändig. Migrationsverkets beslut att tillfälligt avskaffa kravet på campusförlagd undervisning för att bevilja uppehållstillstånd resulterade i att fler utomeuropeiska studenter uppfyllde kraven för uppehållstillstånd. Vid terminsstarten hösten 2021 hade ett stort antal studenter fortfarande inte fått uppehållstillstånd, vilket resulterade i många frågor från berörda studenter och krävde kontinuerlig kontakt med Migrationsverket.

Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning

Kompletterande juristutbildning

Stockholms universitet har möjlighet att anordna kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk juristutbildning. Utbildningen omfattar 120 högskolepoäng och leder till en svensk juristexamen. Antagning sker en gång per år.

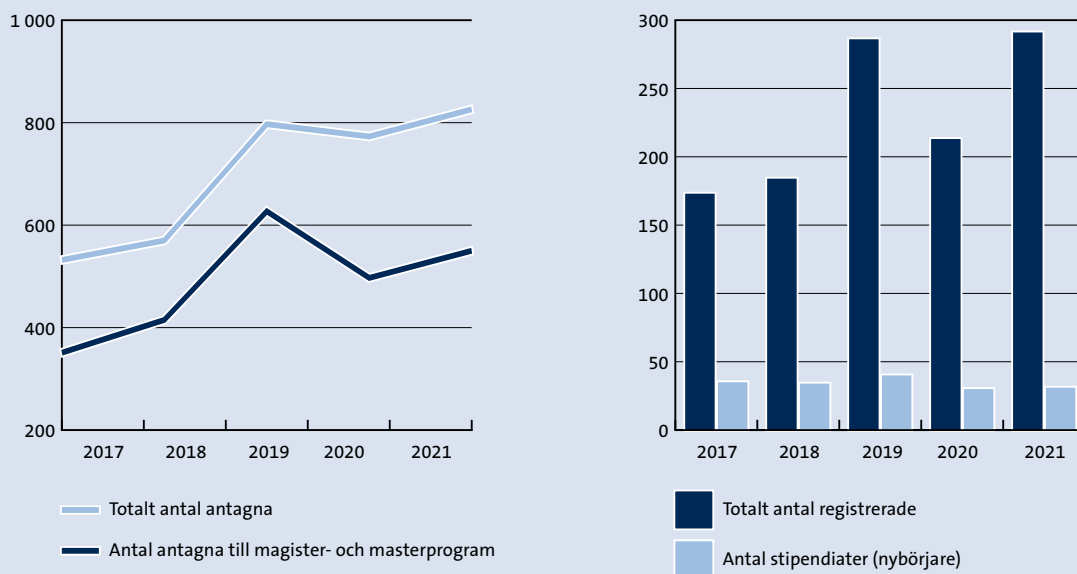
Antalet sökande har stadigt ökat den senaste treårsperioden, medan antalet antagna och nybörjare legat på ungefär samma nivå (se diagrammet nederst på sidan 24). Antalet helårsstudenter har samtidigt ökat något vilket beror på högre genomströmning, det vill säga att fler slutför utbildningen.

Under 2021 tog 20 studenter inom programmet (tolv kvinnor och åtta män) ut en juristexamen, att jämföra med åtta 2020 och nio 2019. Utbildningen följs upp på sedvanligt sätt genom kursvärderingar.

I snitt två studenter per antagningsomgång avbryter sina studier strax efter studiestarten. Det finns olika skäl till avbrotten, exempelvis långa pendlingsavstånd eller att studierna blir alltför betungande på grund av att studenten samtidigt arbetar.

Stockholms universitet kan konstatera att ett flertal studenter är personer med svensk gymnasieutbildning som gått en juristutbildning utomlands, vilket

Antal antagna, registrerade nybörjare och stipendiater inom studieavgiftsbelagd verksamhet 2017–2021*

Källa: NyA, Ladok och för stipendiater egen databas. Statistiken ur NyA baseras på samtliga antagningsomgångar.

* Uppgifterna avser nybörjare, vilket innebär att antagna till kurser inom program exkluderas liksom registrerade på program från och med termin 2 och fortsättningsregistrerade på kurs. Även uppgiften om stipendiater omfattar endast nybörjare. Statistiken avser hela 2021 men det absoluta flertalet studieavgiftsstudenter antas till höstterminen.

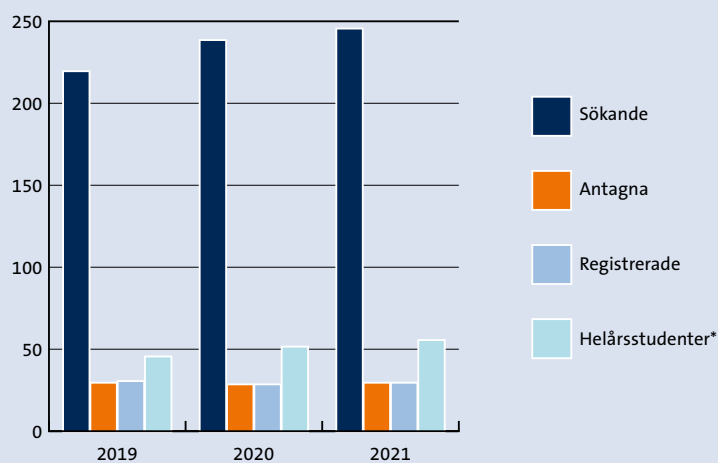
Antal helårsstudenter och helårsprestationer i studieavgiftsbelagd verksamhet 2019–2021

	2019	2020	2021
Helårsstudenter	293	337	370
Helårsprestationer	238	284	308

Källa: Ladok.

Statistik som rör helårsstudenter och helårsprestationer bedöms inte vara individbaserad och är därför inte könsuppdelad.

Antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för jurister 2019–2021

Källa: NyA, Ladok.

* Avser samtliga antagningsomgångar enligt rapportering till regeringen.

För information om könsfördelning vad gäller antagna och registrerade, se tabell 3 i tabellbilagan.

innebär att syftet med utbildningen – integration – inte helt uppfylls.

Kompletterande lärar- och förskollärarytbildning

Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Malmö universitet, Umeå universitet och Örebro universitet har möjlighet att anordna kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk lärar- och förskollärarytbildning eller annan utbildning som kan anses relevant för svensk skola. Stockholms universitet har samordningsansvaret.

Kompletterande utbildning för lärare och förskollärare nationellt

Studier mot den äldre examensordningen fasas ut vid samtliga lärosäten. Det innebär att inga studenter antas för komplettering mot äldre examen, något som medfört att antalet studenter som kompletterar mot förskolläraryt- och grundlärarexamen minskat kraftigt. Antalet sökande till dessa inriktningar är fortfarande högt, men över 95 procent bedöms vara obehöriga. Endast de som har beslut från Skolverket om komplettering mot legitimation – för att kunna arbeta som förskollärare och grundlärare – antas.

Kompletterande utbildning för lärare och förskollärare vid Stockholms universitet

Den kompletterande utbildningen för lärare och förskollärare vid Stockholms universitet omfattar maximalt 120 högskolepoäng. Utbildningen kan leda till legitimation (enligt beslut från Skolverket) eller till en lärarexamen, men syftet kan även vara att studenten ska få kunskap om svensk skola och förskola.

Då de sökande har olika utbildningsbakgrund upprättas en individuell studieplan för varje student. Utbildningen innehåller såväl teori som verksamhetsförlagd utbildning. Universitetet följer upp studenternas aktivitet inför, i inledningen av och under studietiden genom studievägledande samtal. I övrigt följs utbildningen upp på sedvanligt sätt med kursvärderingar efter varje kurs.

Vid Stockholms universitet får sökande som är behöriga till utbildningen genomföra ett så kallat inplaceringsprov. Provet ligger till grund för studieplanering och om studierna ska inledas med yrkesinriktad studieförberedande kurs i svenska.

Under 2021 behövde närmare två tredjedelar av de som antogs till utbildningen inleda studierna med en förberedande termin i svenska.

Under 2021 gjorde 38 studenter avbrott. Skälen till avbrott är flera: svårigheter att kombinera studier med arbete, att man erhållit legitimation under studietiden och bristande kunskaper i svenska. Ytterligare anledningar till avbrott är att studenten har lång resväg till utbildningsorten.

Av tabellen respektive diagrammet på sidan 26 framgår antal sökande, antagna och registrerade samt antalamina. Utöver de som avlagt examen, har 20 personer avslutat utbildningen enligt Skolverkets beslut om komplettering för att erhålla legitimation och två personer kompletterat för utökad behörighet.

Kompletterande socionomutbildning/utbildning i socialt arbete

Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet och Malmö universitet har möjlighet att anordna kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk socionomutbildning/utbildning i socialt arbete. Stockholms universitet samordnar utbildningsinsatserna.

Den kompletterande utbildningen vid Stockholms universitet bestod fram till och med antagningen till höstterminen 2020 av ett kurspaket om sammanlagt 120 högskolepoäng. Under 2021 har universitetet inte haft någon antagning utan istället arbetat med att ändra upplägget på utbildningen. Från och med vårterminen 2022 kommer den att ges i form av ett utbildningsprogram på 120 högskolepoäng som leder till socionomexamen. Det kommer att krävas en utländsk kandidatexamen i socialt arbete för att vara behörig till utbildningen. Skälet till ändringen av upplägget är att en utbildning som leder till socionomexamen bedöms vara mer attraktiv för presumtiva sökande och studentunderlaget bedöms därmed bli större. Erfarenheten av nuvarande upplägg är att en majoritet av de sökande varit obehöriga och att genomströmningen varit relativt låg. Under 2022 kommer studenter att antas både till vår- och höstterminen.

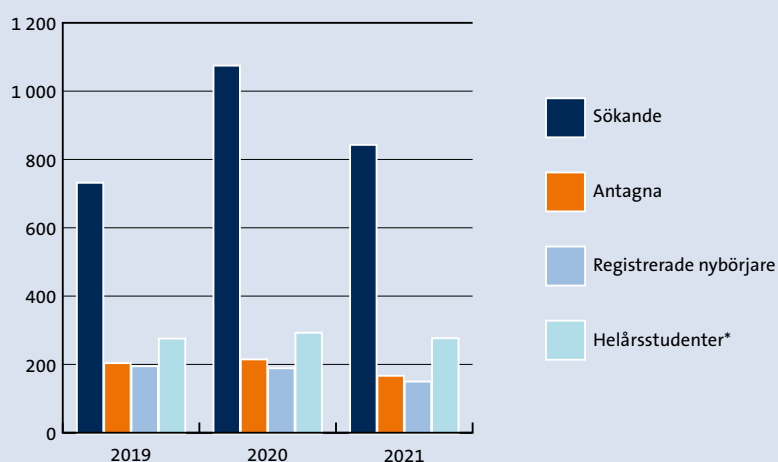
Under 2021 har två studenter, båda kvinnor, avslutat utbildningen med godkänt resultat (jämfört med en 2020 och en 2019). Under 2021 har ingen

Antal examina inom kompletterande utbildning för lärare och förskollärare 2019–2021

	2019			2020			2021		
	Antal examina	Andel kvinnor	Andel män	Antal examina	Andel kvinnor	Andel män	Antal examina	Andel kvinnor	Andel män
Förskolläraryxamen	78	96	4	34	100	0	30	100	0
Grundläraryxamen F–6	1	100	0	52	90	10	38	89	11
Ämnesläraryxamen 7–9	6	83	17	11	73	27	11	45	55
Ämnesläraryxamen – gymnasiet	2	100	0	2	0	100	4	75	25
Totalt	87	95	5	99	90	10	83	87	13

Källa: Ladok.

Antal sökande, antagna och registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för lärare och förskollärare 2019–2021

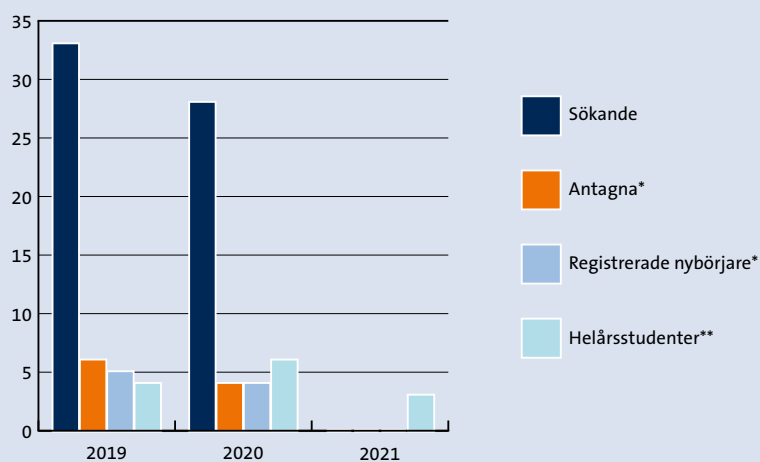

Källa: Nationell databas för ULV och för ht 2019–ht 2021 NyA och Ladok.

* Avser samtliga antagningsomgångar enligt rapportering till regeringen.

För information om könsfördelning vad gäller antagna och registrerade, se tabell 4 i tabellbilagan.

Antal sökande, antagna och registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för socionomer 2019–2021

Källa: NyA och Ladok.

* Ingen antagning genomfördes 2021.

** Avser samtliga antagningsomgångar enligt rapporteringen till regeringen.

För uppgift om könsfördelning vad gäller antagna och registrerade, se tabell 5 i tabellbilagan.

formellt gjort studieavbrott, men en student saknar godkänt resultat på första kursen i utbildningen och en student har inte återkommit efter studieuppehåll under 2020. Bristande språkkunskaper bedöms vara en bidragande orsak till såväl de tidiga avbrotten som svårigheten att klara av studierna. De studenter som inte har godkänt resultat erbjuds individuella studieplaner för att komma vidare till nästa kurs på utbildningen.

Universitetet följer upp den kompletterande utbildningen på sedvanligt sätt genom kursvärderingar. Studenterna har också en mentor som de diskuterar och följer upp sina studier med. I slutet av utbildningen genomförs uppföljande intervjuer med de studerande för att tillvarata deras erfarenheter. Uppföljningen visar att tre av de fyra studenter som genomgått kompletteringsutbildningen med godkänt resultat, har arbete inom fältet socialt arbete.

I diagrammet nederst på sidan 26 redovisas antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter.

Särskilda uppdrag

Satsningar med anledning av coronapandemin – korta kurser

Stockholms universitet har för 2020 och 2021 erhållit medel för att anordna korta kurser för yrkesverksamma. Under höstterminen påbörjades arbetet med att ta fram en kurs med fokus på yrkeskommunikativ kompetens för internationellt utbildade lärare med svenska som andraspråk. Kursen ska kunna ges inom den kompletterande utbildningen för personer med utländsk lärarexamen. Den ska även kunna ges som fristående kurs för lärare med utländsk examen och svenska som andraspråk som behöver bygga ut sin yrkeskommunikativa kompetens och/eller behöver komplettera med en sådan kurs för att kunna ansöka om lärarlegitimation i Sverige. Att kursen inte getts under 2021 beror på hög arbetsbelastning på grund av coronapandemin.

Kulturskoleklivet

Stockholms universitet har i uppdrag att anordna utbildning med relevans för kulturskolan. Målgruppen för satsningen är personer med gedigna

konstnärliga färdigheter och erfarenheter och kan delas upp i två kategorier:

- de som har examen från det konstnärliga området och vill arbeta i kulturskola men saknar pedagogisk utbildning och behöver didaktisk kompetens inom sitt ämnesområde, samt
- de som redan arbetar i kulturskola och har behov av någon typ av fortbildning.

Satsningen på Kulturskoleklivet sker i nära samverkan med Stockholms konstnärliga högskola (SKH) och Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI). Lärosätena samverkar kring kurspaketet och marknadsföring samt anordnar gemensamma seminarier. Inom ramen för satsningen kan man utbilda sig till kulturskolepedagog genom att läsa ett kurspaket om totalt 90 högskolepoäng. Det går även att läsa enskilda kurser inom utbudet. Kurserna ges på kvarts- eller halvfart för att vara tillgängliga för yrkesverksamma, men kan kombineras för den som vill studera på heltid. Det går att ansöka om validering av reell kompetens samtidigt som man söker till kurs.

Kurspaketet rymmer kurser inom kulturskole-didaktik samt relevanta ämnesfördjupande och ämnesdidaktiska kurser. Därutöver erbjuds valbara specialiseringskurser, som är ämnesövergripande eller ämnesspecialiserade. Tillsammans med tidigare konstnärlig utbildning eller konstpedagogisk erfarenhet, ger de kompetens att undervisa i kulturskolan.

Ett par kurser 2021 har genomförts helt på distans. Erfarenheterna av onlineundervisning under coronapandemin är att distanslösningar efterfrågas och fungerar väl i vissa av kurserna.

I samarbete med Stockholms konstnärliga högskola erbjuds inriktningar inom drama/teater och scenkonst, bild och media, cirkus, dans och opera.

Under 2021 gav Stockholms universitet sju kurser på mellan 7,5 och 15 högskolepoäng inom ramen för satsningen. En av kurserna som skulle ha genomförts 2020 gavs på grund av coronapandemin först under 2021. Kurserna är praktiktäna och ges i samverkan med kulturskolor i regionen, främst i Stockholms stad. De har utformats efter analys av kulturskolornas behov och genom kompetensdialoger, men även genom vidareutveckling och

anpassning av redan inrättade kurser inom kandidatprogrammet i de estetiska ämnenas didaktik. Utöver kurserna har ett antal öppna föreläsningar samt workshoppar anordnats för personal verksam vid kulturskolor i Stockholmsregionen.

Som framgår av tabellen nedan har antalet helårsstudenter minskat jämfört med 2020. Minskningen beror på lägre söktryck; det har under coronapandemin varit svårare att rekrytera studenter till de kurser som inte helt kan genomföras som online-undervisning. Universitetet erhåller heller inte längre stöd från Universitets- och högskolerådet och Kulturrådet i marknadsföringen av kurserna och kommer därför att se över sina marknadsföringsinsatser.

Förutom antagning – inklusive validering av reell kompetens – och undervisning har anvisade medel använts för koordinering och utveckling av satsningen, samverkan och marknadsföring.

Tolk- och översättarutbildning

Enligt regleringsbrevet ska Stockholms universitet erbjuda tolk- och översättarutbildning, och vid behov konferenstolkutbildning. Dessutom ska universitetet erbjuda högskoleutbildning i teckenspråk och tolkning.

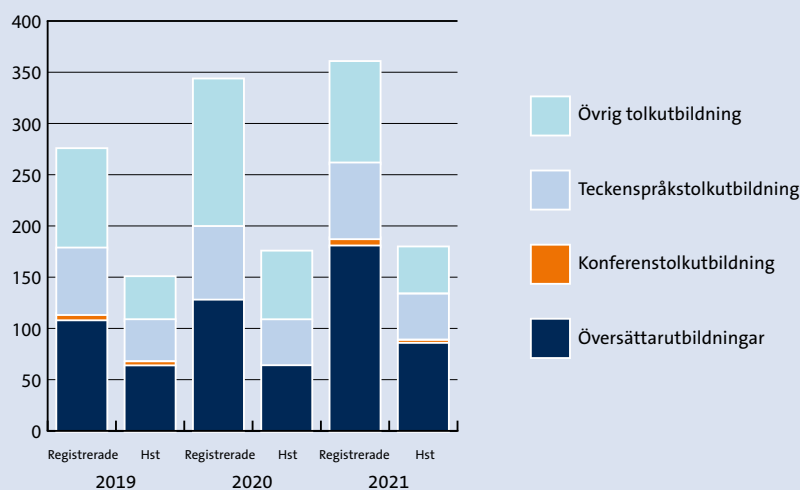
Stockholms universitet fick i regleringsbrevet för 2018 i uppdrag att bygga ut tolk- och tolkläraryt utbildningen, en utbyggnad som avslutades 2020. Den del av utbildningen till tolk i offentlig sektor som tidigare genomförts vid Lunds universitet i Stockholms universitets regi, sker numera i Lunds universitets regi, men med finansiering och visst pedagogiskt stöd från Stockholms universitet. Tolk i offentlig sektor gavs på Stockholms universitet under 2021 i språken arabiska, persiska, somaliska, dari, mongoliska och tigriska, varav de första fyra språken även kunde läsas i Lund.

Antal helårsstudenter inom Kulturskoleklivet 2019–2021

	2019	2020	2021
Helårsstudenter	4	13	10

Källa: Ladok.

Antal registrerade och helårsstudenter på tolk- och översättarutbildningar 2019–2021*

Källa: Ladok.

* Antal registrerade avser första- och fortsättningsregistrerade (individer). Eftersom de studenter som läser tolk i offentlig vid Lunds universitet inte ingår, är statistiken för 2021 inte helt jämförbar med tidigare år. Uppgifterna om antal helårsstudenter för teckenspråk och tolkning skiljer sig något från vad som rapporterats till regeringen. Det beror på att rapporteringen till regeringen görs innan bokslutet är klart och att antalet helårsstudenter därför beräknas utifrån antal registrerade studenter.

Universitetet ger sedan 2013 ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning. Utbildningen fyller ett viktigt behov av akademiskt utbildade teckenspråkstolkare. Under året har programmet förstärkts med inbyggda kurser i dövblindtolkning för att öka studenternas kompetens och anställningsbarhet. Förutom dessa, ges flera andra fristående kurser i tolkning, inklusive en kurs i pedagogik och didaktik för tolklärare.

Den ettåriga konferenstolkutbildningen startade igen 2021, efter att ha ställts in 2020 på grund av för få behöriga sökande. Baserat på resultatet av en utredning, har utbildningen breddats och blivit mer flexibel för att öka dess attraktivitet. Exempelvis kan man numera inte bara läsa utbildningen med språkkombinationerna engelska, franska och tyska till svenska, utan även från svenska, tyska och franska till engelska.

Stockholms universitet erbjöd 2021 både ett kandidat- och ett masterprogram samt flera fristående kurser i översättning. Kandidatprogrammet i språk och översättning hade fortsatt ett gott söktryck. Efter ett uppehåll på två år gavs återigen den populära kursen i undertextning, som svar på ett ökat samhällsbehov av professionella undertextare för film och tv. Antalet studenter på översättarutbildningarna ökade kraftigt under året. Orsakerna till detta var, förutom kursen i undertextning, framför allt en ökad antagning till kandidatprogrammet och den nya utbildningen Översättning i offentlig sektor. Detta är en riktad satsning för att utbilda översättare i de språk där det finns ett stort samhällsbehov: arabiska, persiska, somaliska och dari.

Som framgår av diagrammet på sidan 28 låg antalet registrerade och helårsstudenter på tolk- och översättarutbildningarna 2021 på ungefär samma nivå som 2020, men som nämnts tidigare ökade dock antalet studenter på översättarutbildningarna. Den del av utbildningen tolk i offentlig sektor som genomförs i regi av Lunds universitet, ingår inte i diagrammet. Antalet förstagångs- och fortsättningsregistrerade vid denna utbildning uppgick till 59 och antalet helårsstudenter till 25.

För uppgift om könsfördelning bland registrerade, se tabell 6 i tabellbilagan.

Utbildning i vissa ämnen

Stockholms universitet har som särskilt åtagande att erbjuda studier i finska, lettiska och litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Utbudet av kurser i portugisiska omfattar allt från kurser på nybörjarnivå till masternivå. De flesta ges på engelska i kombination med portugisiska vilket gör dem tillgängliga för internationella studenter. Under 2021 ökade söktrycket för andra året i rad och är det högsta på fem år. Även antalet helårsstudenter ökade kraftigt jämfört med tidigare år. En stor majoritet av studenterna läser dock endast en termin och under 2021 utgjorde studenter på termin 1 cirka tre fjärdedelar av helårsstudenterna. Engelska språket har en dominerande och viktig ställning i dagens svenska samhälle och intresset för studier av andra språk är relativt lågt, vilket även gäller portugisiska. Få tar en examen med portugisiska som huvudområde, vilket är ett mönster som syns för många språk.

Inom ämnet finska har antalet helårsstudenter och helårsprestationer mer än fördubblats jämfört med 2020, vilket delvis bedöms bero på att fler kurser gavs på distans och att parallellgrupper lades till. Den språkbytesprocess som finskan i Sverige genomgår innebär dock att antalet studenter med förkunskaper i språket kontinuerligt minskar. Stockholms universitet möter denna utveckling genom att erbjuda fler kurser på nybörjarnivå, men i egenskap av det enda lärosätet i Sverige med undervisning på finska, är det även viktigt att erbjuda både fristående kurser och kurser inom lärarutbildningen för dem med finska som modersmål eller med mycket goda kunskaper i språket. Kurserna för modersmålstalare kommer att ges på distans även i fortsättningen för att nå fler och svara mot det nationella behovet av lärare i finska och det uttalade önskemålet från studenter.

Antalet helårsstudenter i lettiska och litauiska har de senaste åren legat på en stabilt högre nivå än tidigare och tillströmningen av studenter som har lettiska eller litauiska som sitt arvspråk tilltar. Andelen kurser som ges på distans har ökat ytterligare och studenter kan på så sätt rekryteras från såväl hela Sverige som andra länder. En tredjedel av studenterna på distanskurserna i lettiska är till exempel svenska läkarstudenter som studerar

medicin i Lettland. Genom fler distanskurser bedöms antalet helårsstudenter kunna öka på sikt. Stockholms universitet ger vidare, i samverkan med universitetet i Mainz (Tyskland), Kaunas (Litauen) och Tartu (Estland) ett masterprogram i språkvetenskap. Genom samarbetet breddas rekryteringsbasen och studentantalet ökar, något som bedöms bidra till ökad kvalitet. Universitetet kan även notera att övergången från programmet till forskarutbildning är relativt hög.

Stockholms universitet gav under 2021 två kurser i strålningsbiologi. Antalet behöriga sökande ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Det kan dock noteras att såväl antalet sökande som antagna i realiteten är något högre än vad som framgår av diagrammet på sidan 31, då sökande inom program inte går via antagningssystemet NyA. Studenterna utgörs huvudsakligen av masterstudenter inom biologi/molekylär livsvetenskap, men även av utbytes- och fristående kursstudenter. Från och med 2021 ges en av kurserna på höstterminen istället för vårterminen för att göra den tillgänglig för en större grupp – både befintliga programstudenter och andra som är intresserade av ämnet.

Inom ämnet svenskt teckenspråk har söktrycket under 2021 fortsatt varit högt. Antalet helårsstudenter ökade kraftigt mellan 2019 och 2020 och har ökat ytterligare 2021. Universitetet erbjuder sedan 2020 distanskurser för att nå ut till sökande i hela landet och under 2021 har ytterligare en ny distanskurs, med fokus på barn i förskoleåldern, erbjudits. Distanskurserna är en bidragande faktor till den stora studenttillströmningen och lärosätet uppfyller på så sätt sitt särskilda uppdrag att erbjuda ämnet till studenter i hela Sverige. Distanskurser kommer därför att ges även fortsättningsvis. Universitetet kan notera att en större grupp studenter jämfört med tidigare år läser kurser på högre nivå och planerar att skriva kandidatuppsats. Sammantaget visar det arbete som bedrivits 2021 att ämnet teckenspråk utvecklats såväl vad gäller bredd som nationell spridning och ämnesfördjupning. I diagrammet redovisas endast kurser inom huvudområdet teckenspråk. Inom tolk- och översättarutbildning ges kurser som till delar innehåller teckenspråk men dessa är inte inkluderade.

Särskilda åtaganden

Pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen – nationellt uppdrag

Stockholms universitet har i uppdrag att samla in uppgifter om övriga lärosätens kostnader för särskilt (riktat) pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen och utifrån behov fördela de nationella medel som anvisas för detta ändamål. De kostnadsuppgifter som universitetet samlar in avser endast personella pedagogiska insatser i studiesituationen. Lärosätena har därutöver en rad övriga kostnader för stödverksamheten vad gäller bland annat personal, lokaler och utrustning.

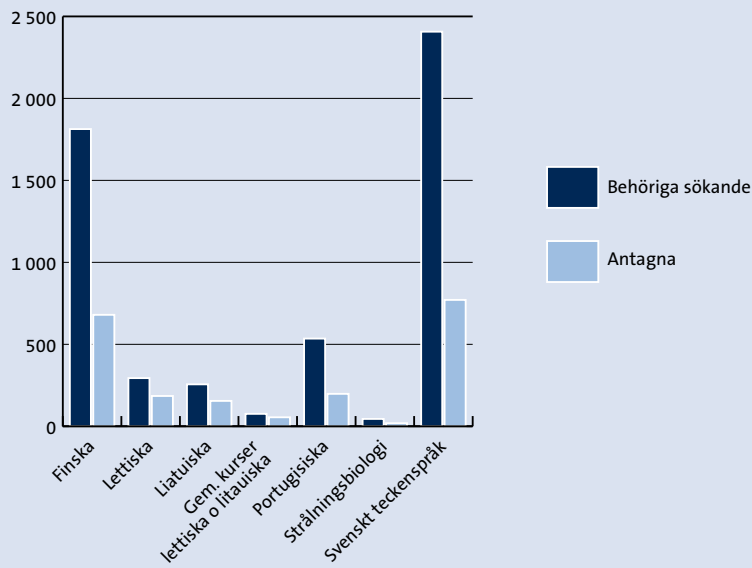
I tabellen överst på sidan 33 redovisas beräknade kostnader för riktade pedagogiska stödinsatser, som i samråd med övriga lärosäten specificerats enligt följande: utbildningstolkning, anteckningsstöd, mentor, mentorer med erfarenhet som handleder nya mentorer, extra handledning i olika form, riktat språkstöd och IKT-pedagogiskt stöd, stöd av medstudent (punktinsatser), extra lärarstöd och stöd vid verksamhetsförlagd utbildning. Vidare inkluderas vissa kostnader för anpassad examination.

Av de anvisade nationella medlen för 2021 och ackumulerad kapitalförändring, fördelades 40,3 mnkr i början av året, utifrån uppgifter om lärosätenas kostnader under 2019. Fördelning utifrån faktiska kostnader 2021 görs efter årets slut.

Stockholms universitet använder delar av de nationella medlen för insatser i arbetet med digitalt svenskt teckenspråkslexikon och för universitetets samordningskostnader. Universitetet avsätter även resurser för Nationellt administrations- och informationssystem för samordnare (Nais), som är ett system där studenterna ifråga kan ansöka om pedagogiskt stöd.

Under året har lexikonverksamhetens webbplats utvecklats i linje med universitetets direktiv avseende användarmiljö och även tecken- och temalistor har förbättrats. Därutöver har universitetet inom ramen för verksamheten genomfört externa föreläsningar, fortsatt utvecklingen av lexikonet och ytterligare förstärkt kopplingen mellan lexikonet och svensk teckenspråkskorpus.

Antal behöriga sökande och antagna till utbildningar i vissa ämnen 2021

Källa: NyA. För jämförelse mellan åren se tabell 10 i tabellbilagan.

Antal helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningar i vissa ämnen 2019–2021*

	2019		2020		2021	
	Hst	Hpr	Hst	Hpr	Hst	Hpr
Finska	42	21	49	28	118	68
Lettiska	12	9	14	10	13	9
Litauiska	13	10	13	9	12	7
Gemensamma kurser, lettiska och litauiska	5	5	5	4	3	3
Portugisiska	44	24	45	28	54	30
Strålningsbiologi	1	1	4	2	4	1
Svenskt teckenspråk	44	31	70	43	108	59

Källa: Ladok.

* Avser endast utbildning inom ramen för takbeloppet.

Inom ramen för samordningsansvaret anordnade Stockholms universitet, i samarbete med Örebro universitet, Malmö universitet, Uppsala universitet, Högskolan Kristianstad och Göteborgs universitet, en rad virtuella utbildningstillfällen på aktuella teman som till exempel undertextning och tal till text. Fördjupade seminarier om mänskliga rättigheter, normkritik och diskriminering anordnades också. Målgruppen för utbildningarna och seminarier var lärosätenas samordnare för riktat pedagogiskt stöd.

Stockholms universitet samarbetar med Universitets- och högskolerådet kring utvecklingen av Nais. Universitetet minskade 2021 ytterligare sin delfinansiering av systemet, som från och med 2022 helt ska finansieras med användaravgifter. År 2021 var 36 lärosäten anslutna till systemet.

Som framgår av tabellen nederst på sidan 33 har antalet studenter som beretts tillgång till stödresurser ökat markant under 2021, vilket delvis förklaras av att antalet studenter totalt vid lärosätena ökade.

Vid många lärosäten är studentantalen per funktionsvariationsområde små. För att undvika risken att studenter ska kunna identifieras eller uppleva sig utpekade, redovisas statistiken på nationell nivå. För uppgift om könsfördelning, se tabell 11 i tabellbilagan.

Test i svenska för universitets- och högskolestudier

Stockholms universitet har regeringens uppdrag att ansvara för konstruktion, utveckling och samordning av det behörighetsgivande testet i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus).

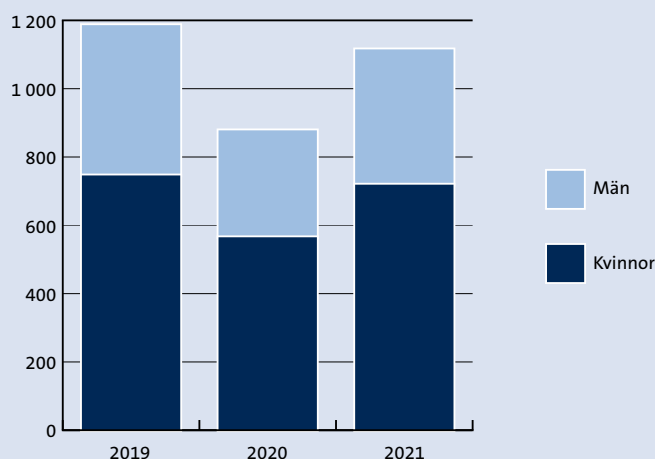
Testets målgrupp är studerande med utländsk gymnasieexamen som vill studera vid svenska universitet och högskolor men som saknar behörighet i svenska. Provet gavs våren och hösten 2021 vid sex svenska universitet: i Linköping, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå och Uppsala. Provet gavs även på 94 orter världen över.

Som framgår av diagrammet på sidan 32 deltog 1 115 personer i provet 2021, vilket är ökning jämfört med 2020. År 2020 var deltagarantalet lägre som en följd av coronapandemin och att provet därför inte kunde genomföras på provorterna utomlands på vårterminen.

Stockholm är den provort som har flest deltagare, med nära hälften av alla deltagare i Sverige. Nära en tredjedel av testdeltagarna gör provet utomlands.

År 2021 fick närmare 50 procent av deltagarna godkänt på provet. Kvinnor och män fick godkänt resultat i ungefär lika hög utsträckning. Drygt en fjärdedel blev underkända och en fjärdedel fick rest på ett av delproven.

Antal testdeltagare i Tisus 2019–2021

Källa: Egen databas.

Anvisade medel och beräknade kostnader för riktade pedagogiska stödåtgärder 2019–2021, mnkr

	2019	2020	2021
Anvisade nationella medel	35,5	36,1	36,8
Beräknade kostnader			
Utbildningstolkning	37,9	38,9	46,7
Övriga pedagogiska stödåtgärder	53,0	46,2	54,7
Summa beräknade kostnader	90,9	85,1	101,4
Beräknat underskott vid lärosätena*	35,2	29,2	36,5

Källa: Lärosätenas rapportering.

* Avser kostnader utöver de 0,3 procent som lärosätena avsätter.

Stockholms universitets kostnader för samordning och lexikonverksamhet 2019–2021, mnkr

	2019	2020	2021
Digitalt svenskt teckenspråkslexikon	4,3	4,4	4,6
Stockholms universitets kostnader för samordning och högskolegemensamma aktiviteter	1,8	2,2	1,8
Förvaltning och utveckling av Nais-systemet	0,9	0,6	0,3
Totalt	7,1	7,1	6,7

Källa: Mercur och tidigare fördelningsbeslut.

Antal studenter med funktionshinder i studiesituationen som beretts tillgång till stödresurser 2019–2021

	2019	2020	2021
Studenter med dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter	9 665	10 685	12 180
Studenter med neuropsykiatriska variationer	5 491	6 917	8 757
Studenter med psykisk ohälsa	1 963	2 142	2 501
Studenter med nedsatt rörelseförmåga	706	662	652
Studenter med synnedsättning	312	321	386
Studenter med hörselnedsättning – utan utbildningstolkning	277	283	299
Studenter med utbildningstolkning – teckenspråks- och/eller skrivtolkning	117	146	179
Studenter med andra varaktiga begränsningar av funktionsförmågan	1 619	1 756	1 972
Totalt	20 150	22 912	26 926

Källa: Lärosätenas rapportering.

Språk och språkinläring är ett stort forskningsområde som innefattar flera institutioner inom Humanvetenskapliga området. Fonetiklaboratoriets ekofria rum erbjuder fina möjligheter för experimentella studier i talets akustik, produktion och perception.

Foto: Lena Katarina Johansson

Forskning och utbildning på forskarnivå

Stockholms universitet är ett universitet i hög grad präglad av fri grundforskning. Att professorer, lektorer och biträdande lektorer är verksamma inom såväl forskning som utbildning ger förutsättningar för högsta kvalitet inom båda dessa områden. Utbildningen på forskarnivå ska utbilda framtidens forskare men även kvalificerade medarbetare till näringsliv och offentlig sektor.

Utbildning på forskarnivå

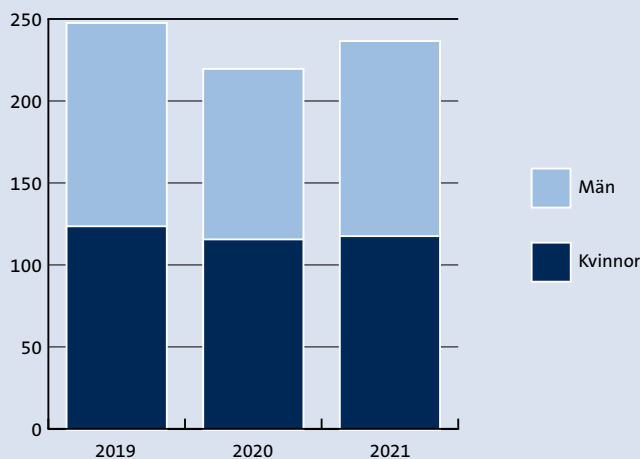
Utbildningen på forskarnivå vid Stockholms universitet omfattar cirka 1 400 aktiva forskarstuderande inom drygt 140 ämnesinriktningar vid ett knappt femtiotal institutioner från samtliga fakulteter. Målet för universitetets utbildning på forskarnivå är att utbilda framtidens ledande forskare för akademien och för samhället i stort. Forskarutbildningen bidrar på ett avgörande sätt till försörjningen av kvalificerad kompetens inom företagsvärlden, organisationer och den offentliga sektorn på såväl nationell som internationell nivå. Forskarutbildningen ger också en rekryteringsbas för akademisk forskning inom och utom landet. En god forskarutbildning är dessutom en viktig faktor för att attrahera framstående forskare och lärare till universitetet. Universitetet har genom sin storlek och sina starka forskningsmiljöer goda förutsättningar att kunna bedriva forskarutbildning av högsta kvalitet. Stockholms universitet erbjuder en

god arbetssituation för doktoranderna, där det utöver förutsättningarna för utbildning i anslutning till breda och starka forskningsmiljöer ingår goda anställningsförhållanden och en bra arbetsmiljö.

Antagning

För flera av universitetets forskarutbildningsämnen gäller att antalet forskarstuderande är i underkant med hänsyn till såväl optimal kritisk massa av doktorander som handledarkompetens. Denna tendens har förstärkts på senare år genom den även nationellt minskade antagningen till utbildning på forskarnivå. En förklaring kan vara den skärpta bestämmelsen i högskoleförordningen 2018 att doktorandanställning måste erbjudas senast ett år efter antagning. Antalet nyanställningar under 2021 kan också ha påverkats av de besparingar som gjorts för att få en ekonomi i balans. En viss ökning av antagna, med 15 personer, kan emellertid noteras jämfört med föregående år.

Antal nyantagna till utbildning på forskarnivå 2019–2021

Källa: Ladok.

För uppgift om fördelning mellan områden och fakulteter, se tabell 12 i tabellbilagan.

Genomsnittlig nettostudietid

I tabellen nedan redovisas genomsnittlig nettostudietid för doktorexamen och licentiatexamen för år 2021 jämfört med de två föregående åren. Nettostudietiden för doktorexamen har sjunkit något och är nu densamma för kvinnliga och manliga doktorander. Att nettostudietiden sjunkit beror delvis på att ett antal enskilda doktorander med mycket lång studietid disputerade under 2019 och 2020, medan nettostudietiden för de disputerade under 2021 är avsevärt jämnare. För licentiatexamen har nettostudietiden tidigare varit något längre för manliga än för kvinnliga studeranden, medan det motsatta gäller för år 2021.

Examina

År 2021 utfärdades 179 doktorexamina och 28 licentiatexamina, vilket avseende doktorexamina

är en minskning jämfört med föregående år och avsevärt lägre än 2018. År 2018, då 278 doktorexamina utfärdades, var emellertid exceptionellt på grund av ändrade rutiner avseende datum för utfärdande av examina och eftersläpning i utfärdande av examina. Vidare antogs ovanligt många (332) till utbildningen på forskarnivå år 2012. Även sett över flera år ligger 2021 års resultat emellertid något under den normala variationen. En förklaring kan vara att en del doktorander väljer att avvakta med disputationen på grund av coronapandemin. Antalet licentiatexamina är sjunkande över tid då allt färre avslutar sina studier med licentiatexamen och då den mer sällan ses som ett nödvändigt steg på vägen mot en doktorexamen. Av de nytexaminerade doktorerna var 49 procent kvinnor och 51 procent män och av licentiaterna var 43 procent kvinnor och 57 procent män.

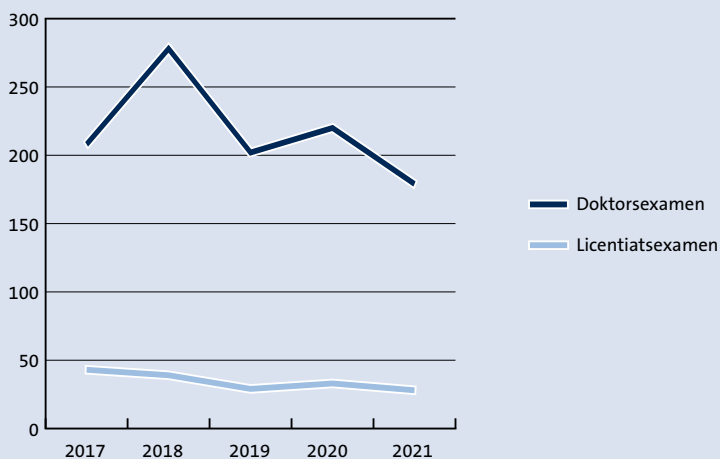
Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorexamen respektive licentiatexamen 2019–2021

Typ av examen	2019			2020			2021		
	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män
Doktorexamen	4,6	4,7	4,5	4,7	4,8	4,6	4,3	4,3	4,3
Licentiatexamen	3,0	2,8	3,1	3,0	2,9	3,1	3,3	3,5	3,2

Källa: Ladok.

För uppgift om nettostudietiden per fakultet och område, se tabell 13 i tabellbilagan.

Antal doktorexamina respektive antal licentiatexamina 2017–2021

Källa: Ladok.

För uppgift om könsfördelning och antal examina per fakultet, se tabell 14 i tabellbilagan.

Forskning

Inom Stockholms universitet bedrivs såväl fri grundforskning som oberoende tillämpad forskning. Universitetet har ett långsiktigt perspektiv på verksamheten för att säkra och utveckla såväl bredd och djup i forskningen som specifikt prioriterade forskningsinriktningar. Läroanställningar vid universitetet är därför fullt finansierade av statsanslag. Universitetet arbetar målmedvetet med ämnesmässigt breda utlysningar av läroanställningar. Dessa annonseras öppet och internationellt för att institutionerna ska kunna bygga upp starkast möjliga forskningsmiljöer med högt meriterade sökande. Konkurrensen om läroanställningarna vid Stockholms universitet (biträdande lektorer, lektorer och professorer) är vanligtvis mycket stor och många lärare kommer närmast från en anställning i ett annat land, vilket bygger upp internationella mångfacetterade miljöer.

Stockholms universitet har identifierat sammanlagt sexton profilområden som alla rymmer stark forskning, många forskare – ofta från flera institutioner – och har betydande bredd. Dessutom finns ett stort antal framstående mindre forskargrupper och enskilda starka forskare inom en mångfald av discipliner. Forskarna är fria att söka de samarbeten och arbetssätt som bäst gynnar kunskapsutvecklingen, vilket ger goda förutsättningar att driva projekt vid den absoluta forskningsfronten. Universitetets forskare anlitas ofta i statliga utredningar, medverkar i media, lämnar remissvar på lagförslag och ingår i flera nobelkommittéer och internationella expertorgan.

Coronapandemin har även under år 2021 begränsat aktiviteten i många forskningsprojekt, främst genom att resor och konferenser har måst ställas in eller skjutas på framtiden. Användningen av beviljade forskningsbidrag har emellertid ökat jämfört med år 2020.

Forskningsrön

Nedan följer ett axplock av forskningsrön som publicerats eller presenterats av universitetets forskare under året.

Forskare vid Stockholms universitet har under året visat att blodsugande myggor kan luras att suga i sig en giftig växtbaserad lösning, som dödar dem.

Metoden kan bli en lösning på problemen med sjukdomar som malaria och denguefeber, genom att den specifikt riktar in sig på myggor, medan andra arter inte påverkas.

Släktskapet mellan dagens fem arter av noshörning har länge varit omdiskuterat. Men genom analyser av arvsmassan hos våra nuvarande och tre utdöda arter har forskarna fyllt i luckor i noshörningarnas släkttrod. Resultat visar att noshörningarnas afrikanska och euroasiatiska släktlinjer delade sig för cirka 16 miljoner år sedan och att noshörningar historiskt sett har haft en låg grad av genetisk variation.

Forskare har upptäckt nervceller i hjärnan som är centrala för att utlösa aggression. Nu vill de undersöka i vilka situationer som en individ uppträder hotfullt – och om det är möjligt att stoppa ett våldsamt beteende. En ökad kunskap om hur hjärnans nätverk styr aggression och andra sociala beteenden kan bidra till både nya läkemedel och bättre beteendebaserade terapier.

Att utveckla gröna och effektiva metoder för batteriåtervinning är avgörande för att säkra dagens och framtidens hållbara samhällen. En ny hållbar metod har utvecklats för att underlätta återvinning av litiumjonbatterier. En viktig process i återvinningen är att separera kobolt- och nickeljoner i batterierna, och den undersökta metoden har visat sig ge en mycket hög renhetsgrad, över 99 procent av kobolten kan återvinnas.

Under en observation av två planeter runt en närliggande stjärna fick rymdteleskopet CHEOPS oväntat syn på hur en tredje planet passerade framför stjärnan. Planetens passage avslöjar nya detaljer om en sällsynt planet utan känd motsvarighet. Det är första gången rymdteleskopet avslöjat att en exoplanet med en omloppstid på över 100 dygn passerar framför sin ljusstarka stjärna. Stjärnan, som är av samma typ som vår egen sol och befinner sig på 46 ljusårs avstånd, är tillräckligt ljus för att kunna ses med blotta ögat.

Inavel kan innebära stora risker för en population, och det har länge varit ett utbrett antagande att djur alltid undviker inavel när det är möjligt. En ny studie kullkastar den tidigare teorin och visar att frågan egentligen är mycket mer komplicerad.

Under 2021 startade Stockholm University Center for Circular and Sustainable Systems (SUCCeSS). Centret är en samarbetsplattform för forskare inom naturvetenskap och samhällsvetenskap för att ta fram mer hållbara processer. På bilden används elektrokemi för att slippa använda farliga eller kraftigt reaktiva substanser inom organisk syntes.

Foto: Jens Olof Lasthein

Studien visar att djur sällan försöker undvika att para sig med släktingar.

En ny studie visar att tjock havsis kan öka de grönländska fjordarnas känslighet för uppvärmning. Att förstå de faktorer som kontrollerar hur snabbt glaciärerna rör sig, bryts upp och avsätter isberg till fjordarna – och så småningom havet – är betydelsefullt för att kunna förutsäga hur Grönlands inlandsis kommer att förändras i ett varmare klimat och i förlängningen vilken takt de globala havsnivåerna kan komma att höjas.

Artificiell intelligens hjälper forskare att undvika tidsödande och slumpmässiga experiment. Forskare har utvecklat matematiska algoritmer för att söka igenom en databas med information om atomstruktur hos drygt 40 000 organiska kristallina material. Algoritmerna har sedan ”tränat” att förstå hur atomernas placering och struktur hos ett visst material är förknippade med vissa egenskaper. Med denna artificiella kunskap kan algoritmerna förutsäga hur materialet skulle kunna användas i till exempel framtidens elektronik eller för att lösa ett av de stora olösta mysterierna i universum – mörk materia.

Forskare vid Stockholms universitet har försett forskningen om den vikingatida staden Birka med ännu en pusselbit. Staden kantades av en vallgrav, vilket tyder på att Birka har fungerat som en befästning och ett försvar mot fientliga angrepp.

Forskare i paleogenetik vid Stockholms universitet har analyserat världens hittills äldsta kända dna, från mammutar som levde för upp till 1,2 miljoner år sedan. Analyserna visar att den nordamerikanska Columbimammuten var en hybrid mellan ullhårig mammut och en tidigare okänd mammutsläkting. Studien kastar också nytt ljus över hastigheten med vilken evolutionära anpassningar sker.

Språkforskare i Sverige och i Finland har samverkat i ett forskningsprojekt om interaktion och variation i pluricentriska språk (det vill säga språk som talas i fler länder än ett). Resultaten visade att deltagarna i de svenska samtalen i högre grad framhäver likhet och samhörighet, medan hänsyn till personlig integritet och upprätthållande av institutionella roller är mer utmärkande för samtalen från Finland.

Ett forskningsprojekt i historia vid Stockholms universitet visar hur den svenska biståndspolitikens växte fram under efterkrigstiden i samspelet mellan internationella impulser och nationella intressen. Bland annat tydliggörs att det så kallade enprocentsmålet inte enkelt kan knytas till en socialdemokratisk solidaritetstanke, utan tvärtom var en omtvistad kompromissprodukt. Vidare framhålls hur biståndsideologiska vägval under 1950- och tidigt 1960-tal fick omfattande politiska och administrativa konsekvenser in i sen tid.

Genom ett forskningsprojekt finns alla August Strindbergs texter tillgängliga i originalform. Utgivningen av Nationalupplagan av August Strindbergs Samlade verk är ett resultat av drygt 40 års forskning. En viktig princip under arbetet har varit att texterna ska kunna läsas av alla och mycket arbete har därför lagts på ordlistor och kommentarer.

En studie av tillkomsten av Norra Karolinska Solna visar att resultatet blivit ett sjukhus i världsklass och med högspecialisering, men att processen har kantats av ensidigt och okritiskt tänkande. En slutsats är att kontrollinstanser som normalt präglar demokratiska system har saknats på regional nivå.

Kan Europa bli världens första klimatneutrala kontinent 2050? Forskare har tagit fram fem rekommendationer för hur en grön återhämtning kan understödja klimatomställningen i Sverige och EU.

Forskare har utvecklat ett ramverk för att utvärdera restriktionerna under coronapandemin. Syftet är att mobilisera bättre reaktionsstrategier vid framtida pandemier. Ramverket är en modell av epidemiologiska och socioekonomiska faktorer som bygger på människors attityder och preferenser.

Tillsammans med Folkhälsomyndigheten görs simuleringar av pandemier med hjälp av artificiell intelligens (AI). Verktöget rekommenderar nivåer för avstånds begränsning för att hålla smittan nere.

En studie visar att det inte finns något tydligt samband mellan yrke och risken att dö i covid-19. Däremot är risken högre för äldre som levt med personer som inte kunnat arbeta hemifrån.

Inte heller bristande kunskaper i svenska eller dåliga kunskaper om det svenska sjukvårdssystemet förklarar dödlighet under pandemin. Resultaten bygger på en analys av mixade par, alltså utlandsfödda som är sammanboende med svenskfödda.

Urval av framgångsrika nationella och internationella ansökningar

Stockholms universitet har under 2021 varit framgångsrikt med sina ansökningar till Vetenskapsrådet (VR), som är lärosätets mest betydande externa forskningsfinansiär. Inte mindre än 604 mnkr fördelade på 106 bidrag har beviljats, däribland en rådsprofessur vid Institutionen för biofysik och biokemi (48,2 miljoner kronor) och två forskarskolor för lärarutbildare (79,1 mnkr). Stora anslag från VR har även erhållits för finansiering av forskningsinfrastruktur (fem projekt om sammanlagt 80,3 mnkr, varav ett om 29,4 mnkr förlagt till Science for Life Laboratory (SciLifeLab), och två om 17 respektive 11 mnkr vardera vid Institutionen för geologiska vetenskaper). Betydande anslag har också beviljats av Wallenbergstiftelserna, där bland annat fyra nya Wallenberg Academy Fellows har antagits och två tidigare Academy Fellows beviljats femåriga förlängningsanslag. Universitetet deltar även som ett av sex lärosäten i Knut och Alice Wallenbergs Stiftelses nya storsatsning om 2,7 mdkr på ett elvaårigt forskningsprogram inom materialvetenskap med inriktning på hållbarhet (WISE). Bland andra nationella forskningsfinansiärer har stora anslag erhållits från bland andra Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (115 mnkr fördelade på 35 projekt), Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Forte (107 mnkr fördelade på 30 projekt) och Riksbankens Jubileumsfond (36 mnkr fördelade på 16 projekt). Slutligen har universitet under 2021 haft stora framgångar inom EU:s ramforskningsprogram, med sexton beviljade projekt om sammanlagt 190 mnkr. Bland dessa bör särskilt lyftas fram fyra ERC Advanced Grants om mellan 22,5 och 25,5 mnkr vardera (vid Fysikum, Institutionen för biofysik och biokemi och Institutionen för kultur och estetik), samt fyra ERC Starting Grants om mellan 15,3 och 20,4 mnkr vardera (vid Fysikum, Institutionen för miljövetenskap, Institutionen för astronomi, och Stockholms Resilienscentrum).

Uppdragsforskning

Uppdragsforskning är ett av de mest omedelbara sätten att nyttiggöra forskning och samverka med det omgivande samhället, såväl nationellt som internationellt. Uppdragsforskningen står för en förhållandevis liten del av verksamheten vid universitetet. Uppdragsgivarna är såväl nationella som internationella aktörer.

Stockholms universitet har för närvarande ett femtiotal pågående uppdragsforskningsprojekt där uppdragsgivaren är en internationell aktör. En del av dessa uppdrag har upphandlats av EU. De upphandlingar som utlyses av EU:s institutioner och byråer genomförs i europeisk konkurrens. De ger en fingervisning om universitetets konkurrenskraft i uppdragsforskningssammanhang i ett europeiskt perspektiv och kan sägas vara en måttstock för mätning av nyttiggörande av forskning. Under 2021 har universitetet deltagit i ett antal anbud i offentliga upphandlingar av uppdragsforskning. Uppdragsgivare har varit olika EU-institutioner och byråer såsom EU-kommissionens generaldirektorat för rättsliga frågor och konsumentfrågor (DG JUST), Generaldirektoratet för stöd för strukturreformer (DG REFORM), Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor (Eurofound) och EU-kommissionens gemensamma forskningscentrum (JRC).

Nationellt är Stockholms universitets arbete med forskningsinitiering mer inriktat mot bidragsforskning än uppdragsforskning, men uppdragsforskning är ett komplement inom vissa discipliner. Uppdragsgivarna återfinns både inom offentlig sektor – till exempel från Skolverket och Region Stockholm – och, om än i mindre utsträckning, i privat sektor.

Skolverket är fortfarande den enskilt största uppdragsgivaren gällande nationell uppdragsforskning, och svarar för närmare 36 procent av universitetets intäkter för nationell uppdragsforskning. Uppdragsforskningen för Skolverket omfattar till exempel nationella ämnesprov för olika årskurser i grundskolan och gymnasiet, utveckling och konstruktion av digitala nationella ämnesprov och att vara ämnesexpert i internationella studier. Övriga uppdragsgivare inom uppdragsforskning som kan nämnas är nationella myndigheter (till exempel Havs- och vattenmyndigheten), länsstyrelser och privata företag. Uppdragsforskningen har ökat med

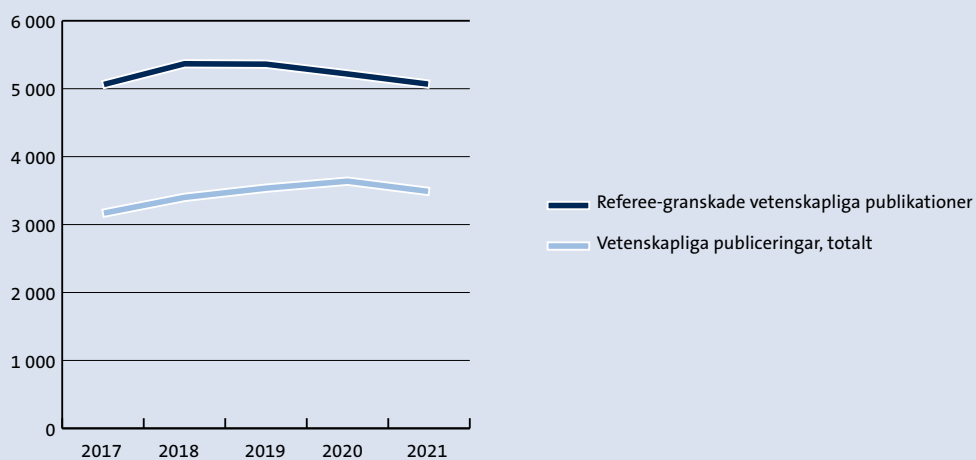
58 procent under 2021 jämfört med 2020, trots coronapandemin.

Publiceringar

Publicering i tidskrifter, och då särskilt i tidskrifter med peer reviewgranskning, är ett vanligt mått på kvalitet i forskningen. Antal publikationer inom

forskningen är också ett viktigt prestationsmått. I diagrammet nedan anges det totala antalet vetenskapliga publiceringar av forskare vid Stockholms universitet de senaste fem åren, samt delmängden refereegranskade tidskriftsartiklar under samma period.

Antal referee-granskade publikationer och antal vetenskapliga publiceringar totalt inklusive populärvetenskapliga 2017–2021*

Källa: DiVA.

* Då det finns en eftersläpning i registreringen har uppgifterna för 2017–2020 uppdaterats sedan årsredovisningen för 2020. Eftersläpningen innebär att statistiken för 2021 inte är komplett.

Flera forskare från Stockholms universitet, både inom naturvetenskap och samhällsvetenskap, deltog vid klimattoppmötet COP26 i Glasgow. Inför COP26 presenterade Stockholms universitet tillsammans med flera nationella vetenskapliga chefsrådgivare ett uttalande med förslag på klimatåtgärder akademien kan bidra med.

Foto: Suanne Segovia-Tzompa

Samverkan med det omgivande samhället

Samverkan och samhällsengagemang är en naturlig del av verksamheten vid Stockholms universitet. Universitetet sprider kunskap och bidrar med lösningar till globala utmaningar genom forskning och utbildning. Nyttiggörande av forskningsresultat och tillvaratagande av medarbetares och studenters innovativa idéer är exempel på bredden i universitetets samverkan.

Strategi för samverkan och samverkansorganisation

Samverkan med det omgivande samhället är en viktig del av lärosätenas uppdrag och en central del i Stockholms universitets strategiska inriktning. I universitetets strategier för 2019–2022 anges att Stockholms universitet som huvudstadsuniversitet, genom sin utbildning och forskning, ska bedriva aktiv samverkan och bidra till hållbar samhällsutveckling. Här betonas bland annat att lärosätet ska spela en aktiv roll för ökad regional samverkan.

Vid Stockholms universitet bedrivs bred samverkan genom enskilda forskare, institutioner och vetenskapsområden samt strategiskt på universitetsövergripande nivå. För att underlätta och skapa synergier finns olika samverkansorgan vid lärosätet och universitetet har ett rektorsråd för samverkan. Samverkansfrågor är viktiga på fakultetsnivå där det handlar om att föreslå insatser som främjar samverkan inom områdena samt att identifiera och prioritera externa samverkanspartners inom utbildning och forskning. Verksamhetsstödet för samverkan och innovation vid Stockholms universitet är integrerat med forskningsstödet och arbetet med att vidareutveckla en mer verksamhetsnära funktion har fortlöpt under 2021.

Coronapandemin har precis som 2020 satt sin prägel på samverkansarbetet. Stor del av arbetet har fått bedrivas digitalt vilket inneburit begränsningar men också öppnat upp nya vägar för samverkan.

Universitetsövergripande satsningar

Samverkan med regionen och kommunen

Stockholms universitet har sedan 2015 ett samarbetsavtal med Region Stockholm kring forskning,

utbildning, utveckling och innovation med syfte att gemensamt lösa utmaningar inom regionens kärnverksamheter. Inom ramen för samarbetet utlyses årligen medel för samverkansprojekt, där fokus ligger på fem tematiska områden: psykisk hälsa, hållbarhet, medicinsk strålfysik, digitalisering och life science. I december 2021 beviljades sju projekt medel för 2022–2024.

Universitetet har även ett samarbetsavtal med Stockholms stad som slöts 2018. Samarbetet fokuserar på tre områden: miljö och klimat, social hållbarhet samt konst och kultur. Under 2021 har samarbetet bland annat handlat om cirkularitet, ett område som staden fokuserar på och där Stockholms universitet bidrar med kompetens. Universitetet samarbetar även med staden kring bland annat klimatforskning och luftkvalitet samt för en dialog kring utbildning inom miljö- och hälsoskydd.

Samverkan för en hållbar utveckling

Hållbar utveckling är en central fråga för Stockholms universitet. Under året har samverkan inom området fått stort och viktigt samhällsfokus, inte minst i skenet av rapporten *Climate Change 2021: The Physical Science Basis* från FN:s klimatpanel. FN:s klimatkonferens COP26 som hölls i Glasgow under hösten bidrog även den till att uppmärksamma frågor kring hållbarhet och klimat. Universitetet bidrog på flera olika håll till samverkansaktiviteter i samband med COP26.

Genom sitt engagemang i Global Commons Alliance (GCA) och Global Resilience Partnership (GRP) var Stockholms universitet värd för två av paviljongerna under COP26. GCA stod som ansvarig för Nature Zone och GRP var värd för The Resilience Hub. Detta var första gången FN:s klimatmöte hade en paviljong med resiliens som tema. Under konferensen lanserades den årliga rapporten *Ten Scientific*

Insights. Forskare från Stockholms universitet har i samarbete med bland andra Future Earth varit med och bidragit till innehållet. Den digitala presskonferensen samlade närmare 50 000 personer.

I samband med FN:s klimatmöte anordnades även samverkansaktiviteter på hemmaplan. På Kulturhuset Stadsteatern livesändes presentationer från klimatmötet och ledande klimatforskare från universitetet mötte allmänheten och svarade på frågor. Eventet genomfördes i samverkan med Kulturhuset och organisationen International Cryosphere Climate Initiative (ICCI).

Universitetets deltagande i COP26 beskrivs även under rubriken Hållbar utveckling och miljöarbete i kapitlet Gemensamt för verksamhetsgrenarna.

I samarbete med Stanford University och den globala plattformen för hållbara livsmedelssystem EAT har forskare vid universitetet lett arbetet kring The Blue Food Assessment, en internationell sammanslutning som har studerat vilken roll och betydelse marin matproduktion har i en omställning till ett mera hållbart och rättvist samhälle. Arbetet har samlat mer än 100 forskare från 25 olika institutioner världen över som även har bedrivit ett omfattande samverkansarbete riktat mot beslutstagare och media.

Stockholms universitet och Högskolan i Gävle är huvudpartners för Fairtrans, ett fyraårigt projekt med syfte att underlätta och påskynda en grundläggande transformation till en rättvis fossilfri framtid. Genom samverkan mellan forskare och civilsamhället, framför allt stora folkrörelser, ska programmet skapa vetenskapligt underbyggda strategier och politiska ramverk för en snabb omställning för att säkerställa både social trygghet och klimatmål. Externa samarbetspartners inkluderar Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Naturskyddsföreningen, Landsorganisationen i Sverige (LO), Fossilfritt Sverige och Företagarna. Projektet är finansierat av Mistra och Formas.

Nobelstiftelsen, i partnerskap med den amerikanska vetenskapsakademien och i samarbete med Stockholm Resilience Centre, Potsdam Institute for Climate Impact Research och Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi vid den Kungliga Vetenskapsakademien, organiserade det internationella toppmötet Our

Planet, Our Future. Under tre dagar i april 2021 diskuterade framträdande ledare inom forskning, policy och näringsliv lösningar kring viktiga utmaningar inom hållbarhet och social rättvisa. Ett av utfallen från mötet var ett ställningstagande från hela 126 av världens Nobelpristagare om att världssamhället tar ”enorma risker med vår gemensamma framtid” om inget görs med nuvarande klimatkris.

Stockholms universitet blev i oktober ett av världuniversiteten i världens ledande nätverk inom miljö- och hållbarhetsforskning, konsortiet Earth System Governance. Syftet är att stärka den samhällsvetenskapliga, humanvetenskapliga och tvärvetenskapliga forskningen inom hållbarhet både nationellt och globalt samt att kommunicera resultaten till beslutsfattare.

Klimatpolitiska rådet, där två forskare från Stockholms universitet ingår som ledamöter, överlämnade i mars sin årliga rapport med titeln *Coronapolitiken och klimatet* till regeringen.

Genom Miljörättscentrum ska Stockholms universitet genom forskning, utbildning och samverkan med andra universitet, myndigheter och organisationer, bidra till den rättsliga utvecklingen utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Under 2021 har universitetet exempelvis anordnat en rad symposier, bland annat om klimaträttvisa tillsammans med franska ambassaden och franska institutet i Stockholm. Där diskuterades domstolars roll i arbetet med att bromsa klimatförändringarna. Ett annat exempel är ett seminarium om artskyddsjuridik som behandlade den färskas artskyddsutredningen. Under seminariet diskuterades beredningens förslag och dess konsekvenser för artskyddet i Sverige.

Forskare vid Stockholms universitet ingår i EU-kommissionens ”high-level expert group”. Uppdraget är att delta i implementering av EU:s nya kemikaliestrategi för hållbar utveckling.

Under 2021 har universitetet erbjudit kursen Social hållbarhet ur ett folkhälsoperspektiv: jämlikhet i levnadsvillkor och hälsa. Universitetet samverkade med både myndighet, region och länsstyrelse gällande föreläsningar och innehåll. Kursen genomfördes online för att kunna nå en bredare grupp av studenter och över regiongränsen.

För att nå ut till den bredare allmänheten har Stockholms universitet under året belyst hållbar samhällsutveckling via 17 filmer som utgår från de 17 målen i Agenda 2030. Samverkan löper som en röd tråd genom filmerna liksom kampen för att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa samt lösa klimatkrisen. Filmerna finns att se på universitetets webbplats. Ytterligare ett initiativ som tagits för att nå ut med forskningen till den bredare allmänheten är att doktorander inom miljöforskning vid Stockholms universitet tagit fram podcasts om vetenskap Insights to Science. Det första avsnittet Danger down the Drain finns på Spotify.

Samverkan inom andra områden

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett samarbete mellan Stockholms universitet, Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan och Uppsala universitet. Tillsammans med Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse pågår ett nationellt forskningsprogram kring covid-19 med fokus på pandemiberedskap och att bekämpa coronapandemin med hjälp av den infrastruktur och den världsledande kompetens som finns vid SciLifeLab.

Under sommaren 2021 utförde Stockholms universitet undersökningar av bottenförhållandena vid vraket av M/S Estonia. Statens haverikommission valde att ge uppdraget till universitetet eftersom erforderlig expertis och kapacitet finns i och med forskningsfartyget R/V Electra af Askö, som är ett av få fartyg i landet med tillräckligt avancerad mätutrustning. Uppdraget genomfördes med stor

framgång och resultaten presenterades av universitetets forskare på en presskonferens arrangerad av den svenska och den estniska haverikommissionen. Det mediala intresset var mycket stort.

Universitetets avtal med forskningsstiftelsen Research Institutes of Sweden (RISE) har bland annat gett möjlighet att framgångsrikt kunna genomföra projektet IoT hubb skola. Där har olika lösningar inom Internet of Things (IoT) som stöd för undervisning och lärande testats och utvärderats i skolkontext. Dessutom har samarbete med RISE bidragit till att en materialforskare kunnat affilierats till Stockholms universitet.

Akademien för ekonomistyrning i staten (AES) är ett nätverk av forskare som tillsammans med praktiker arbetar för att initiera, skapa och förmedla kunskap om ekonomi- och verksamhetsstyrning i offentlig sektor. Under året har AES samlat ett 20-tal myndigheter för att samverka med det omgivande samhället. Fyra möten har genomförts med medlemmar och en intresserad allmänhet. Det pågår även åtta forsknings- och doktorandprojekt.

Samverkan – innovation

Innovationsstödet på Stockholms universitet består av innovationskontoret, SU Holding AB samt Drivhuset Stockholm för studentinnovationer. Tillsammans erbjuds ett samlat stöd för att främja och maximera nyttiggörande av idéer, forskningsresultat och kunskap från Stockholms universitet.

Flödestal idéer inom Innovationskontoret 2019–2021

	2019	2020	2021
Antal inkomna idéer för rådgivning*	188	160	180
varav forskare	63	23	29
varav studenter	125	137	151
Idéer som fått verifieringsstöd**	40	44	21
Idéer som antagits till företagsinkubator (varav antal som antagits till SU Inkubator eller fått investeringsstöd av SU Holding)	6 (4)	14 (8)	19 (10)

* Idéer definieras som Innovationskontorets inflöde där en eller flera idébärare under ett strukturerat första möte presenterat ett innovationsprojekt som har en möjlig potential att nyttiggöras.

** Med verifiering avses ett projekt där en potentiell affärsidé utreds vidare för att säkerställa och verifiera kommersiella förutsättningar och möjlighet till nyttiggörande.

Innovationsstödet utgörs av tidig innovationsrådgivning, kombinerat med inspirations- och utbildningsaktiviteter. Verksamheten riktar sig till både forskare och studenter vid lärosätet. Innovationskontorets verksamhet finansieras med särskilda statliga medel som under 2021 uppgick till strax under 6 mnkr. Medlen har använts för driftkostnader.

Innovationskontoret har under året disponerat medel för validering för tillämpning (VFT1-medel) från Vinnova. Medlen har använts för att verifiera forsknings- och kunskapsbaserade idéer genom främst immaterialrättsligt skydd.

Under året har Företagsekonomiska institutionen i samverkan med innovationssystemet anordnat två innovationstävlingar med hållbarhetstema. Totalt deltog 48 forskare och studenter. En pilotverksamhet för social innovation har påbörjats under året i samarbete med Open Lab Stockholm. Verksamheten riktar sig till forskare.

Stockholms universitet

Hållbarhetsforum

www.su.se

Hållbarhetsforum

Stockholms universitet

Stockholms universitet

Hållbarhetsforum

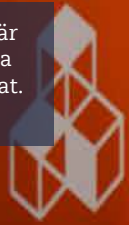
www.su.se

17 GENOMGÅNG OCH PARTNERSKAP

9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

För tredje gången arrangerades i april Hållbarhetsforum vid Stockholms universitet. Det är en mötesplats för att bygga nätverk och skapa samverkan kring hållbar utveckling. Denna gång var fokus på lärdomar utifrån pandemin. Evenemanget genomfördes i digitalt format.
Foto: Jens Olof Lasthein

Under 2021 togs universitetsområdet Albano i bruk. Det rymmer forskning och undervisning inom bland annat företagsekonomi, psykologi, socialt arbete, hållbarhetsforskning och folkhälsa. Här finns även studentbostäder. Vid byggandet har stor hänsyn tagits till placeringen i Nationalstadsparken. Här finns exempelvis planteringar på takterrasserna för att gynna biologisk mångfald och säkra spridningsvägar för djur och växter.

Foto: Ingmarie Andersson

Gemensamt för verksamhetsgrenarna

Vid universitetet bedrivs verksamhet som är gemensam för verksamhetsgrenarna, det vill säga som inte på något enkelt sätt kan hänföras till antingen forskning, utbildning eller samverkan utan som görs med koppling till två eller alla dessa.

Hållbar utveckling och miljöarbete

Stockholms universitet har under året tagit fram nya styrdokument och underlag inom universitetets centrala miljöarbete. I arbetet identifierades nya betydande miljöområden som också kopplades mot FN:s globala hållbarhetsmål. Bland de styrdokument som beslutades finns en miljöpolicy som lyfter fram vikten av hållbarhet i utbildning, forskning och samverkan. Universitetet genomförde under året en nycertifiering enligt ISO 14001:2015 och efter sommaren återfick universitetet sitt certifikat för miljöledning. Universitetet har vidare genomfört en klimatberäkning av universitetets totala utsläpp som visar vilka områden som i dagsläget står för störst utsläpp. Utifrån genomförda utredningar och miljöpolicy har universitetets strategiska målsättning avseende miljö kompletterats. Tillsammans med kommande revidering av universitetets klimatkärfplan stärks arbetet med miljö och universitetets arbete med att främja en hållbar utveckling.

Under 2021 genomförde Stockholms universitet tester med ett nytt klimatberäkningsverktyg som ska lanseras 2022. Verktyget möjliggör en visuell bild av hur utsläppen är fördelade inom verksamheten, och när verktyget är implementerat kommer respektive institution och avdelning att kunna se hur deras utsläpp är fördelade och utifrån det kunna prioritera sina klimatåtgärder för störst effekt.

Stockholms universitet, Karolinska Institutet (KI) och Kungliga Tekniska högskolan (KTH) bildar tillsammans universitetsalliansen Stockholm Trio. De tre lärosätena har tillsammans stakat ut vägen för att möta komplexa problem, aktivt medverka till klimatomställning och ett hållbart samhälle. Målsättningen initialt är att öka samarbetet mellan de tre lärosätena inom befintliga strukturer som arbetar med hållbarhet, att skapa en gemensam utbildning i hållbarhet och att, i linje med den

utstakade ambitionen, aktivt bedriva ett påverkansarbete på regional, nationell och internationell nivå.

Stockholms universitet ingår i Europauniversitetsalliansen Civis, som ett av åtta lärosäten. Samarbetet sker inom fem så kallade hubbar, varav en rör miljö, klimat och energi och leds av Stockholms universitet. Inom denna hubb har hittills 15 kurser beviljats medel och vissa av dem har redan genomförts.

Stockholms universitets tredje hållbarhetsforum genomfördes i april och hade temat Från kris till hållbar utveckling. Hållbarhetsforum, som hölls digitalt, väckte stort intresse och hade 1 200 deltagare.

Stockholms universitet har under 2021 utvecklat digitala arbetssätt, till exempel digitala utbildningar, disputationer och lärarförslagsnämnder. Även internationaliseringsområdet omfattade digitala aktiviteter för lärare och i vissa fall studenter. Under året har utbildningar och forskning med inriktning mot hållbar utveckling synliggjorts.

Stockholms universitet har under 2021 tagit fram nya tvärvetenskapliga program och kurser inom området hållbar utveckling. Exempel på detta är kandidatprogrammet i etik, hållbarhet och företags ekonomi samt kurser i vetenskap och hållbar utveckling. Därutöver har ett nytt center för cirkulär och hållbara system (SUCCeSS) skapats. Vidare har masterprogrammet inom kemi gjorts om till masterprogrammet för hållbar kemi.

Vid universitetet utvecklas varje år processerna för arbetet med hållbar utveckling, vilket bland annat framgår av redovisningen ovan. I det hållbarhetsarbete som rör universitetets utbildningar har de rekommendationer som framkom i UKÅ:s tematiska utvärdering tagits omhand och valda delar integrerats i det interna arbetet.

Flera av universitetets klimatforskare deltog i FN:s klimatkonferens COP26 som hölls i Glasgow i november. Bland aktiviteterna som dessa forskare deltog i kan nämnas lansering av ett nätverk för nationella klimatråd och dialoger med allmänheten om klimatforskningen. Utöver aktiviteter på plats har rapportering om COP26 från Sverige skett, bland annat genom medverkan av forskare från Stockholms universitet i TV4:s Nyhetsmorgon samt SVT:s Agenda.

Internationalisering

Stockholms universitets internationaliseringsarbete utgår från den fastställda planen Global Engagement där det lyfts fram att internationell samverkan är en förutsättning för excellent forskning och utbildning. Arbetet med internationalisering sker till stor del vid institutionerna inom ramen för den utbildning och forskning som bedrivs, samtidigt som universitetets övergripande aktiviteter såsom samarbeten, projekt, delegationsresor och seminarier förstärker och kompletterar arbetet. Ett urval av de aktiviteter som bedrivs universitetetsövergripande beskrivs nedan.

Även under 2021 har arbetet med internationalisering vid universitetet i hög grad påverkats av pandemin. Även om ett antal evenemang och möten kunnat genomföras digitalt har rese- och mötesrestriktioner under en stor del av året inneburit begränsningar för den internationella verksamheten. Samtidigt har övergången till digitala möten i många sammanhang inneburit en förändring som sannolikt kommer att bestå även efter att pandemin klingat av. Internationaliseringsarbetet vid universitetet påverkas även av den geopolitiska utvecklingen i världen och utvecklingen av internationell mobilitet relaterat till pågående klimatförändringar. I ljuset av dessa utmaningar har ett förstärkt och ännu närmare samarbete med ett antal universitet i andra länder kommit att bli allt viktigare.

Strategiska internationaliseringsprojekt, partnerskap och allianser

Stockholms universitet har under 2019–2021 tillsammans med tre svenska och tre amerikanska universitet deltagit i The Sweden–USA Project for Collaboration, Academic Leadership and Innovation in Higher Education (CALIE). Projektet, som

finansierats av Vinnova, har syftat till att bidra till strategiskt samarbete och att stärka svenska universitet och högskolor i fråga om förnyelse av högre utbildning och akademiskt ledarskap. I maj arrangerades slutkonferensen Academic Leadership & Strategic Renewal of Education in Challenging Times med deltagare från bland annat de amerikanska partnerlärosätena, svenska högskolesektorn, EU-kommissionen och Regeringskansliet. Sammanlagt har elva artiklar och en antologi publicerats inom CALIE. En fortsättning på samarbetet är planerad.

Inom ramen för det strategiska partnerskapet mellan Stockholm trio och Tokyos universitet arrangerades 2021 den fjärde interdisciplinära workshoppen sedan starten för samarbetet 2017. Stockholms universitet stod värd och liksom i fjol hölls evenemanget digitalt. Det övergripande ämnet för workshoppen var hållbarhet med inriktning på FN:s globala mål, och antalet underteman utökades till sju jämfört med tre 2020, vilket bidrog till ett bredare engagemang från de involverade lärosätena.

Sedan 2020 ingår Stockholms universitet i samarbeten med University College London (UCL) och University of Manchester. Inom båda samarbetena har det under året utlysts främjelsemedel för att starta upp gemensamma projekt. UCL har inlett en satsning på samarbete med städer, där Stockholm har blivit identifierat som en partner under temat Climate Change and Health in the City. Stockholms universitet ingår inom ramen för Stockholm trio i samarbetet. Även Stockholm stad och Region Stockholm är inbjudna att medverka. I juni lanserades samarbetet genom en ”research summit” och i december arrangerades två halvdagsseminarier med fokus på kommande EU-utlysningar inom Horisont Europa. Inom samarbetet har fyra områden identifierats relaterade till temat Climate Change in the City: trafik, miljö (i staden), psykisk hälsa och stress. Även andra områden kan komma att omfatta utbytesavtal och projekt.

Tillsammans med KTH inledde Stockholms universitet 2020 ett samarbete med University of Manchester kring forskning och utbildning. En första digital workshop ägde rum i december 2020 inom de tematiska områdena digital tillit, integritet och säkerhet; hållbarhet och cirkulär ekonomi; molekylär bioteknik; samt vatten. En andra workshop kommer att äga rum på Stockholms universitet och

KTH i januari 2022. Workshoppen kommer att inkludera ytterligare ett tematiskt område – ojämlikhet i högre utbildning – och möjliga gemensamma projekt kommer att diskuteras.

Som nämnts tidigare är Stockholms universitet medlem i universitetsalliansen Civis, som är en del av EU-kommissionens European Universities Initiative. Under året har alliansen beslutat om University of Glasgow som associerad medlem och att under 2022 utvidga alliansen med en ny ordinarie medlem, Paris Lodron Universität Salzburg. Antalet etablerade hubbar som erbjuder utbildning har vuxit från en till fyra och nu kan studenter inom Civis ta del av kurser som erbjuds fysiskt, virtuellt eller blandat. Open Labs har startats i samtliga städer och samarbetsavtal har slutits med sex afrikanska lärosäten. Förberedelser för att lämna in en ansökan om finansiering för ytterligare en period pågår. Även samarbetet inom ramen för Horisont 2020 som syftar till att integrera forskning och innovation i allianssamarbetet har utvecklats inom ett stort antal områden, bland annat forskningsinfrastruktur, karriärutveckling, öppen vetenskap och medborgarforskning.

Internationella nätverk, samarbeten och besök

Under året har informationen om universitetsövergripande internationella nätverk, samarbeten och besök ytterligare utvecklats på universitetets centrala webbplats. Översynen av Stockholms universitets medlemskap och engagemang i internationella nätverk har fortsatt med syfte att involvera fler universitetsrepresentanter i arbetet.

Stockholms universitets engagemang i nätverket Scholars at Risk (SAR) resulterade under året i flera

gemensamma aktiviteter inom ramen för SAR Swedens nätverksarbete. Bland annat arrangerades ett webinarium om akademisk frihet på FN:s dag för mänskliga rättigheter den 10 december, med fokus på situationen i Afghanistan. Studier från Stockholms universitet om hur coronapandemin påverkat människors hälsa har väckt intresse inom FN-nätverket United Nations Academic Impact, som under hösten publicerade en artikel om arbetet. På temat ansvarsfull internationalisering har diskussioner förts internt, i samarbete med andra svenska lärosäten och inom ramen för Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Huvudfrågan har gällt hur man bör förhålla sig till samarbete med universitet i länder med bristande respekt för demokrati, mänskliga rättigheter och akademisk frihet.

Universitetet deltar också i några projekt inom ramen för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning (STINT). Ett förberedande möte inför uppstarten av STINT-projektet South Africa–Sweden University Forum med namnet SASUF 2030, ägde rum i september. Under hösten återupptogs projektet ACCESS som är ett samarbete mellan universitet i Sverige och i Chile. En första utlysning inom ramen för en gemensam forskarskola resulterade i finansiering av ett projekt om praktik kring hållbarhet i ekokulturer där Stockholms universitet samarbetar med KTH och Universidad Católica i Chile.

Student- och personalmobilitet

Stockholms universitet har för närvarande drygt 1 000 utbytesavtal (varav cirka 60 är universitetsövergripande och övriga på institutionsnivå) med universitet i över 50 länder. En övervägande del av

Inresande studenter (individer) i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesprogram 2019–2021

	2019			2020			2021		
	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Erasmus	1 078	63	37	731	62	38	979	67	33
Nordplus	56	71	29	43	81	19	21	52	48
Övriga	409	56	44	314	60	40	136	71	29
Totalt	1 543	62	38	1 088	62	38	1 136	67	33

Källa: Ladok.

studentmobiliteten sker inom ramen för programmet Erasmus+. Därutöver tillkommer mobilitet inom olika program och nätverk som till exempel Minor Field Studies, Nordplus och north2north. Även under 2021 har studentutbytesverksamheten påverkats markant av pandemin. Mobiliteten har försvårats av osäkerhet kring undervisningsform, reserestriktioner och andra begränsningar i möjligheter till rörlighet. Antalet inresande utbytesstudenter ligger dock något högre 2021 jämfört med 2020, se tabell på sidan 51. Programmet Erasmus+ står för ökningen medan inresande via andra utbytesprogram och bilaterala avtal har minskat. Även om antalet utresande utbytesstudenter minskat under 2021 har utresande inom programmet Erasmus+ ökat, se tabell nedan. Detta beror framför allt på att möjligheterna till utbyte med andra världsdelar kraftigt begränsats under pandemin. Antalet inresande utbytesstudenter till Stockholms universitet är klart fler än utresande utbytesstudenter, och skillnaden mellan antalet inresande och utresande har under året ytterligare ökat något.

Stockholms universitet har under 2021 marknadsfört sina utbildningsprogram för internationella studenter främst genom digitala kommunikationsinsatser och digitala rekryteringsaktiviteter, och universitetet deltog i 16 digitala rekryteringsmässor i samtliga världsdelar. Under året har även en master's fair arrangerats där 17 institutioner och sammanlagt 70 internationella masterprogram fanns representerade. Mässan arrangerades liksom föregående år digitalt och cirka 400 personer var aktiva på mässans webbsida under dagen.

Under året genomfördes fler än 30 webinarier riktade mot presumtiva eller antagna internationella

studenter. För att öka sannolikheten att de som söker till Stockholms universitet också ska påbörja sina studier håller universitetet kontakt med de sökande på olika sätt under hela ansökningsprocessen.

Arbetsmiljö, lika villkor, jämställdhet och jämställdhetsintegrering

Arbetsmiljö och lika villkor

Arbetsmiljöarbetet på Stockholms universitet har under 2021 fortsatt präglats av den pågående coronapandemin. Universitetet har, liksom andra organisationer, fått anpassa sin verksamhet utifrån rekommendationer från myndigheter och regering, och vid halvårsskiftet påbörjades en successiv återgång till campusundervisning. Under året har universitetet genomfört en uppföljande undersökning av hur studenter och lärare upplever studie- och arbetsmiljön under pandemin. Resultaten från enkäten visar på att undervisningen i högre grad än förra året har anpassats till de distansförhållanden som rått; exempelvis har lärare satsat på att underlätta för studenter att lära känna varandra genom grupparbeten i syfte att skapa bättre förutsättningar för sociala kontakter och för studenternas lärande. Andelen lärare som lägger ner mer tid på onlineundervisning än på campusförelagd undervisning har sjunkit i jämförelse med förra året. Olika åtgärder har vidtagits för att skapa ytterligare kontaktytor mellan lärare och för att höja den digitala kompetensen. Riskbedömningar av arbetsmiljön samt smittrisker har gjorts kontinuerligt under året, både på lokal och central nivå, för att förebygga risker för ohälsa bland medarbetare. Under våren 2021 påbörjades även diskussioner med huvudskyddsombud, fackliga organisationer

Utresande studenter (individer) i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesprogram 2019–2021

	2019			2020			2021		
	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Erasmus	320	69	31	249	68	32	282	86	14
Nordplus	12	83	17	8	75	25	2	50	50
Övriga	330	65	35	147	67	33	90	67	33
Totalt	662	67	33	404	68	32	374	68	32

Källa: Ladok.

och verksamhetsföreträdare gällande arbetslivet efter pandemin, och i slutet av året fattade rektor beslut om Regler för distansarbete.

Under året har arbetet fortgått med att genomföra aktiviteter och åtgärder utifrån Mål för arbetsmiljö och lika villkor 2020–2022. Som exempel har särskilda riskbedömningar genomförts inför införandet av större administrativa system, med syfte att förebygga ohälsa kopplat till den digitala arbetsmiljön. Under året har även rektor beslutat om Plan för ökad digital tillgänglighet, vilken bland annat innehåller arbetsmiljö- och lika villkorsaspekter utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

Ytterligare ett av målen för arbetsmiljö- och lika villkorsarbetet 2020–2022 är att lika villkorsfrågorna tydligare ska integreras i den struktur för det systematiska arbetsmiljöarbetet som universitetet bedriver. Under 2021 har universitetets skyddskommitté, Rådet för arbetsmiljö och lika villkor (RALV), arbetat med att utveckla konkreta verktyg och stödmaterial till de lokala råden, som ett led i att skapa förutsättningar för att arbeta systematiskt med lika villkorsfrågor.

Det har löpande gjorts utbildningssatsningar som syftar till att skapa ett arbetsklimat där medarbetare och studenter känner sig trygga med att säga ifrån och be om hjälp om man känner sig utsatt för sexuella trakasserier eller andra former av kränkande handlingar. Med bakgrund i inspektioner från Arbetsmiljöverket har även rutiner och information riktade till medarbetare kring kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier setts över och förtydligats.

Under åren 2017–2019 genomfördes en medarbetarundersökning på hela universitetet. Uppföljningen av undersökningen beslutades ske i olika steg, och under hösten 2021 gjordes en medarbetarundersökning med fokus på doktorandernas arbetssituation. Syftet med undersökningen är att kartlägga doktorandernas arbetssituation beträffande deras förutsättningar samt att undersöka doktorandernas arbetssituation under pågående pandemi.

Stockholms universitet har under året tagit fram och antagit styrdokumentet *Jämställdhetspolicy – med sammanfattning av Stockholms universitets plan för ökad jämställdhet*. Bakgrunden till detta är

att EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, ställer krav på att det ska finnas en jämställdhetsplan (Gender Equality Plan, GEP) vid lärosäten som söker forskningsmedel. Styrdocumentet sammanfattar Stockholms universitets plan för jämställdhetsarbete och utgör universitetets GEP. Jämställdhetspolicyn kan även bidra till att stärka universitetets jämställdhetsarbete.

Under året har universitetet, tillsammans med andra lärosäten i samarbetet Academic Pride, även genomfört aktiviteter under Stockholm Pride. Årets Academic Pride bestod bland annat av ett både fysiskt och digitalt seminarium om könskategoriseringar och språk, med forskare från Stockholms universitet.

Jämställdhetsintegrering

Åtgärder för jämställdhetsintegrering

Stockholms universitets arbete med jämställdhetsintegrering utgår från fastställd plan för jämställdhetsintegrering 2020–2021. Planen beskriver hur universitetet ska arbeta med regeringsuppdraget avseende jämställdhetsintegrering i syfte att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska (del)målen. Den nya planen utgår från bakgrund och problemformulering i den tidigare planen för åren 2017–2019.

Universitetet har under 2020–2021 fokuserat på följande områden i planen:

- organisation och ledarskap
- berednings- och beslutsprocesser samt besluts- och delegationsordningar
- utbildning
- forskning

I planen finns en rad olika aktiviteter vars syfte är att stärka jämställdhetsintegrering i identifierade områden. Aktiviteterna har framför allt bäring på följande jämställdhetspolitiska mål: en jämn fördelning av makt och inflytande, jämställd utbildning, jämställd hälsa samt att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Genomförda uppföljningar av planen visar att arbetet huvudsakligen framskred enligt tidsplan. Under året har en rad olika rapporter färdigställts. Som exempel kan nämnas underlag inför utveckling av en ny utbildning för forskningsledare med fokus på ledarskap ur ett jämställdhetsperspektiv. Rapporten inkluderar förslag på olika obligatoriska work-

shoppar på institutionsnivå, vilka universitetet nu arbetar vidare med. Ett annat exempel är att universitetet har genomfört en kartläggning av doktorander och handledare ur ett jämställdhetsperspektiv. Kartläggningen visade inte på ojämställdhet, men universitetet avser att följa upp kartläggningen framöver.

Universitetet har under året genomfört workshoppar och temadagar särskilt riktade till forskarhandledare, i syfte att främja doktoranders studiemiljö och minska doktoranders sjukskrivningstal. Exempelvis kan nämnas hantering av avhandlingsstress och grupphandledning. Dessa teman tangerar och inkluderar frågor om deltagande, inklusivitet och jämställdhet i relation till handledning. Dessutom betonar workshopparna för handledare om grupphandledning och utveckling av distansbaserade forskningsmiljöer på vikten av att skapa en meningsfull gemenskap lokalt för doktorander att ingå i, något som borde leda till förändrade arbetssätt på institutionsnivå och forskargruppnivå.

Under våren skickade Statistiska Centralbyrån (SCB) ut en enkät för den sektorsövergripande prevalensstudien om sexuella trakasserier, vilken är en del av Forsknings- och samverkansprogrammet mot sexuella trakasserier och genusbaserad utsatthet. Inför utskicket genomförde universitetet informationsinsatser i syfte att väcka kännedom om studien och för att bidra till ökad svarsfrekvensen. Universitetet bearbetar nu det lärosätesspecifika tabellunderlaget från SCB för att i ett senare skede identifiera aktiviteter för att åtgärda eventuella missförhållanden.

Under året har universitetet lanserat en ny webbplats om jämställdhet och lika villkor, som finns både på svenska och på engelska. På webbplatsen redovisas de olika aktiviteter om jämställdhetsintegrering som universitetet arbetar med och vad arbetet resulterat i.

Könsfördelning

Som framgår av diagrammet högst upp till vänster på sidan 55 har fördelningen mellan kvinnor och män bland studenter varit relativt konstant de senaste tre åren. Andelen kvinnor på grundnivå och avancerad nivå har legat kring 65 procent (som andel av helårsstudenter) medan andelen kvinnor på forskarnivå varit omkring 50 procent. Att

kvinnor är i majoritet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är inte unikt för Stockholms universitet utan speglar hur det ser ut nationellt, och hänger på många utbildningar ihop med könsbundna studieval.

Skillnader kan dock noteras mellan de två vetenskapsområdena. Nästan 90 procent av studenterna på grundnivå och avancerad nivå finns inom humanistiskt-samhällsvetenskapliga utbildningar och där är andelen kvinnor drygt 66 procent; på matematiska och naturvetenskapliga utbildningar är andelen kvinnor lägre, cirka 56 procent. På forskarnivå är det däremot en ganska jämn fördelning av antalet studerande mellan humanistiskt-samhällsvetenskapligt och naturvetenskapligt vetenskapsområde, och där är andelen kvinnor inom respektive område lägre än på grundnivå och avancerad nivå.

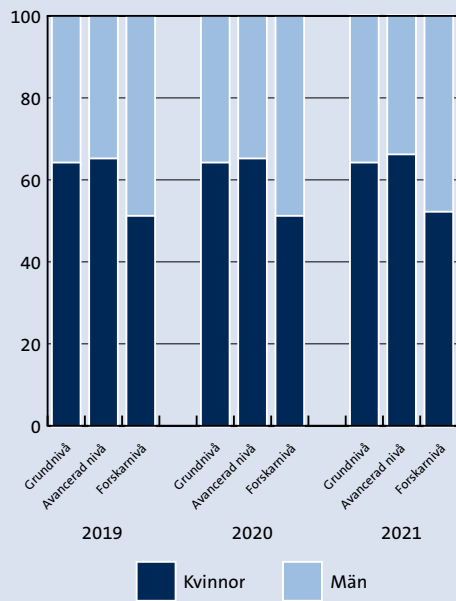
Universitetet har inte analyserat orsakerna till att det relativt sett är generellt färre kvinnor än män som söker sig vidare till forskarutbildning. Däremot kan en delförklaring till det stora glappet mellan andelen kvinnor på grundnivå och avancerad nivå å ena sidan och på forskarnivå å andra sidan vara de skillnader mellan de två vetenskapsområdena som beskrivs ovan.

Av diagrammet längst ner på sidan 55 framgår att det inom några personalkategorier är stor obalans mellan andelen män och kvinnor; bland administrativ personal och bland adjunkter är det ett underskott av män medan situationen är den omvända bland professorer. I personalgrupperna lektorer och biträdande lektorer råder det dock i stort sett balans.

Precis som för studenter kan på personalområdet inte heller noteras några stora förändringar i könsbalansen från år till år. Sett över en längre period kan dock noteras att andelen kvinnor bland professorerna har en uppåtgående trend.

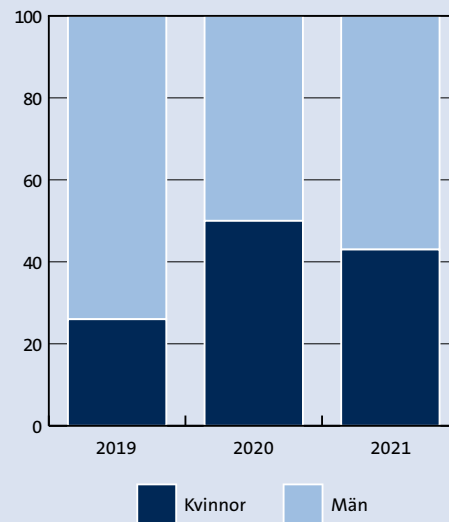
Regeringen har som mål att 48 procent av de professorer som nyrekryteras vid Stockholms universitet 2021–2023 ska vara kvinnor. Man kan i diagrammet till höger på sidan 55 notera en stor variation mellan åren, där i genomsnitt 40 procent av de nyrekryterade professorerna varit kvinnor de tre senaste åren. Under 2021 rekryterades totalt

Andel kvinnor och män i procent bland studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå 2019–2021

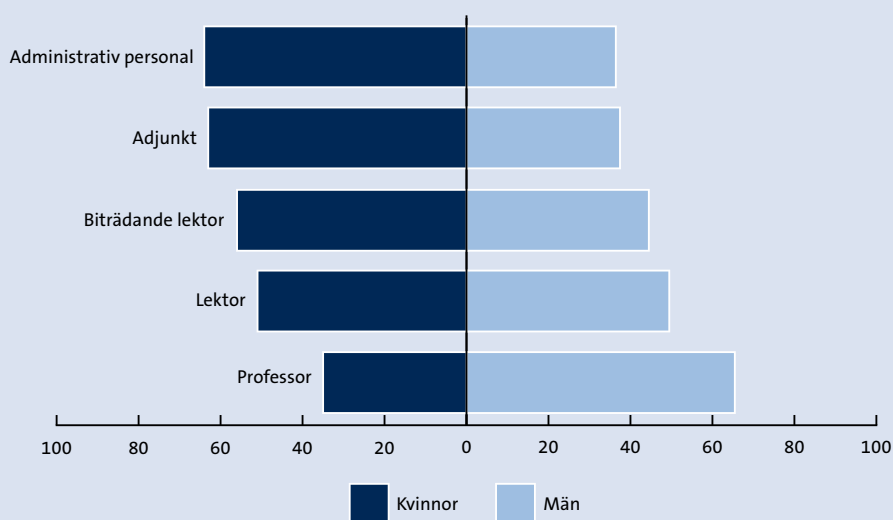
Källa: Ladok.

Andel kvinnor och män i procent bland nyanställda professorer 2019–2021

Källa: IVS.

Andel kvinnor och män i procent bland lärare och administratörer (årsarbetare) 2021

Källa: Primula.

44 professorer, varav 19 kvinnor vilket motsvarar 43 procent. Det faktum att målet är satt utifrån hur stor andel som är kvinnor bland disputerade nationellt medan professorer i hög grad rekryteras internationellt gör målet svårt att nå.

Fördelning av forskningsmedel

Universitetets forskningsresurser används till största delen till löner för lärare och doktorander, och följaktligen är processerna för rekrytering av dessa personalgrupper centrala för jämställdhet vid lärosätet. Det är således beslut om utlysningar, rekryteringsprocesser och anställningar som är universitetets enskilt viktigaste när det gäller beaktande av jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel. Under senare år har universitetet vidtagit en rad åtgärder när det gäller dessa processer, till exempel en utbildning av lärarförslagsnämnder kring jämställdhetsaspekter vid lärarrekryteringar, ändrade instruktioner till sakkunniga samt att nyckeltal systematiskt ska följas upp. Universitetet har även fastställt en ny antagningsordning för utbildning på forskarnivå i syfte att skapa transparenta och jämställda rekryteringsprocesser för doktorander.

Universitetet har under året ur ett jämställdhetsperspektiv med hjälp av sakkunnig granskare utvärderat bedömningsprocessen vid befordran och vid docentansökningar i relation till tillämpningen av kriterier och bedömningsgrunder. Rapporterna från arbetet har presenterats och områden och fakulteter ska nu arbeta vidare med resultatet av dessa.

Under året har universitetet börjat att på årlig basis följa upp rekrytering av lärare och professorer på institutionsnivå i indikatorrapporter som tas fram inom ramen för universitetets kvalitetssäkringsystem för forskning. Där följs könsfördelningen upp bland såväl sökande som rekryterade. Dessa indikatorer utgör sedan en del av underlaget för universitetets kvalitetsdialoger mellan institution och områdesledning.

Under året har universitetet gjort en uppföljning av institutionernas rutiner vid utlysning av platser i forskarutbildningen samt om det finns skriftlig och tydlig dokumentation av motiveringen av urvalet av sökande inför beslut, i enlighet med den reviderade

antagningsordningen till utbildning på forskarnivå. Uppföljningen visar att institutionerna har rutiner och dokumentation i enlighet med antagningsordningen för forskarnivå. Områdesnämnderna fick i uppdrag att sprida goda exempel när det gäller transparensen i antagningsprocessen gentemot sökande och potentiella sökande. Aktiviteten har resulterat i en mer jämställd rekryterings- och antagningsprocess av doktorander.

Universitetet har även genomfört en workshop om genus och ämnesspecifika normer som riktades till all undervisande personal och en workshop med fokus på en professionalisering av bedömningen av pedagogisk skicklighet riktad till prefekter och lärarförslagsnämndsledamöter. Ur ett jämställdhetsperspektiv är sådana workshoppar viktiga, då de synliggör eventuella outtalade praktiker och traditioner vilka kan fortplanta och konservera normer.

Kvalitetsarbete

Stockholms universitets kvalitetsarbete vilar på en väl förankrad kvalitetsmedveten kultur som utmärks av ett reflekterande och kritiskt kunskapsökande liksom av ett förmedlande och försvar av etablerad kunskap. Kvalitetsutveckling av kärnverksamheten bygger på kollegiala samtal inom institutionerna och på dialog mellan institutioner, fakulteter, vetenskapsområden och universitetsledning. För utbildningens del deltar även studentrepresentanter i dessa dialoger (se Utbildning nedan).

En hörnsten i universitetets kvalitetsarbete är att lärare ska ägna sig åt både utbildning och forskning och därigenom medvetet bidra till kvalitetssäkring och utveckling av all kärnverksamhet. För att åstadkomma hög kvalitet i verksamheten är rekrytering och befordran av lärare en av de viktigaste processerna inom universitetet.

Den övergripande styrningen av kvalitetsarbetet är tillitsbaserad och dialoginriktad och bygger på en ömsesidig koppling mellan kvalitetspolicyn och de övergripande strategierna med tillhörande åtgärdsplaner.

Utbildning

Universitetets kvalitetssystem för utbildning omfattar sex delområden:

- organisation och styrning
- etablering, revidering och avveckling
- planering, genomförande och uppföljning
- antagning och examen
- anställning och kompetensutveckling
- studentstöd och information

Inom kvalitetssystemet finns ett antal centrala kvalitetssäkrande aktiviteter, till exempel kursutvärdering, utbildningsgranskning och kvalitetsdialog. Dessa granskande och utvecklande aktiviteter syftar till att säkerställa utbildningarnas kvalitet och genomförs enligt universitetsgemensamma principer.

Under året har de flesta planerade interna utbildningsgranskningar inom det humanvetenskapliga området genomförts, och de på grund av coronapandemin uppskjutna utbildningsgranskningarna inom det naturvetenskapliga området har återupptagits. Kvalitetsdialoger mellan rektor/prorektor och vicerector/dekan har genomförts enligt plan och resultaten har redovisats för bland annat universitetsstyrelsen. Utredningar och åtgärdsarbete utifrån resultaten har påbörjats såväl inom vetenskapsområdena som inom rektors beredande organ för kvalitetsfrågor som rör utbildning. De flesta institutioner började under året att använda Stockholms universitets IT-verktyg för kursutvärdering, något som underlättar såväl återkoppling till studenter och andra avnämare som kommunikation av resultaten. Ett IT-verktyg som rör hanteringen av individuella studieplaner har pilottestats under året. Syftet är att underlätta uppföljning av doktorandernas studieprestationer och möjligheter för dem att slutföra studierna inom avsedd tid.

Övrigt kvalitetsarbete under året inkluderar en uppföljning av universitetets fastställda och jämförande indikatorer för utbildning och en sjunde utlysningssomgång av särskilda medel för kvalitetsutveckling av utbildning.

Utvärdering

Under året slutfördes Universitetskanslersämbetets (UKÄ) lärosätessgranskning av kvalitetssäkringen av utbildning. Stockholms universitet fick i december

omdömet ”godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll”, vilket innebär att universitetet har två år på sig att rapportera genomförda åtgärder inom de två bedömningsområden som UKÄ bedömt som ”inte tillfredsställande”. Planeringen av åtgärdsarbetet påbörjades före årsskiftet.

För Stockholms universitets del avslutades under året UKÄ:s utvärderingar av sammanlagt 23 professionsutbildningar och utbildningar på forskarnivå inom det nuvarande nationella kvalitetssäkringsystemet 2017–2022. Yrkesläroutbildningen och fyra forskarutbildningar i kemi fick omdömet ”hög kvalitet” och ämnesläroutbildningarna i matematik, vilka fått omdömet ”ifrågasatt kvalitet” året innan, fick efter genomfört åtgärdsarbete nu omdömet ”hög kvalitet”. Resultatet av UKÄ:s utbildningsutvärderingar blev därmed för universitetets del att samtliga kvarvarande utbildningar som utvärderats (en har lagts ned) har fått omdömet ”hög kvalitet”.

Universitetets regler för interna utbildningsgranskningar reviderades under året, i syfte att förtydliga studentmedverkan i processen samt vilka resultat från granskningarna som ska publiceras på universitetets webbplats. Under hösten avslutades även tio av de interna utbildningsgranskningar som påbörjats under året och åtgärdsredovisningar för ytterligare två tidigare granskade utbildningar godkändes.

Forskning

Kvalitetssäkringen av forskning vid Stockholms universitet är mångfasetterad. Den interna organisationen, policydokument och arbetsprocesser är alla viktiga komponenter som möjliggör ett effektivt och välfungerande kvalitetsarbete. Utveckling och kvalitetssäkring sker genom kollegial dialog och granskning under en tillitsbaserad styrning. Extern granskning av forskningen är ett ständigt närvarande inslag i arbetet och sker primärt genom granskning av bidragsansökningar och vetenskapliga publikationer samt vid rekryteringar och befordringar. Utöver dessa kontinuerliga granskningar sker även mer riktade och djupgående externa genomlysningar av forskningen, exempelvis genom Vetenskapsrådets ämnestematiska utvärderingar. Under 2021 presenterade Vetenskapsrådet utfallet av en sådan utvärdering av forskning inom

statsvetenskap i vilken Stockholms universitet rankades högst i landet avseende såväl vetenskaplig kvalitet som samhällsgenomsnitt av forskningen. Vid behov initierar Stockholms universitet även riktade fokusutvärderingar där verksamhetsområden granskas med hjälp av externa sakkunniga.

Sedan 2020 tas årliga indikatorrapporter fram för att belysa olika kvalitetsaspekter av forskningsverksamheten. Anpassade rapporter tas fram till såväl styrelse som ledning samt till universitetets alla institutioner. Institutionernas indikatorrapporter syftar till att underlätta en diskussion om forskningsverksamheten inom institutionerna samt mellan universitetets beslutsnivåer. Med anledning av det senare inledde Stockholms universitet under året ett arbete med kvalitetsdialoger om forskning i vilka indikatorrapporterna fungerar som ett diskussionsunderlag. Kvalitetsdialogerna genomförs med representanter från institutionsledning, fakultetsledning och universitetsledning. Vid utgången av 2023 ska en första omgång kvalitetsdialoger ha genomförts med samtliga universitetets institutioner.

Att värna lärarnas och forskarnas tid för forskning är centralt i Stockholms universitets kvalitetssäkringssystem för forskning. Detta, i kombination med den omfattande externa granskning som sker i det löpande arbetet, har föranlett beslut om att endast genomföra ytterligare extern granskning när det på förhand har identifierats ett tydligt behov. Under året inleddes fyra sådana fokusutvärderingar. Dessa granskningar som är inriktade mot institutioner eller delar av institutioner genomförs genom att forskningsmiljön skriver en självvärdering och genom att externa experter granskar verksamheten. Sammanfattningsvis anser Stockholms universitet att det nuvarande kvalitetssäkringsarbetet kring forskning är resurseffektivt och väl anpassat för att komplettera de kvalitetssäkrande inslag som sedan tidigare finns i den löpande forskningsverksamheten.

Personal och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är ett löpande arbete som innebär att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla den kompetens verksamheten behöver för att nå sina mål på kort och lång sikt.

2021 har fortsatt präglats av coronapandemin men liksom föregående år kan det konstateras att det inte går att se några direkta effekter på möjligheterna att kompetensförsörja verksamheten. De problem som initialt fanns med reserestriktioner på många håll i världen har minskat under året, vilket gjort det möjligt för internationellt rekryterad personal att tillträda sina anställningar utan dröjsmål.

Arbetet med åtgärder i syfte att uppnå en ekonomi i balans tillsammans med vissa ökade kostnader riskerar däremot i förlängningen att påverka möjligheterna till god kompetensförsörjning. I en ekonomiskt utmanande situation sker det i vissa fall senareläggningar av rekryteringar som ett sätt att minska kostnaderna. Det är dock inte en långsiktigt hållbar situation och arbetet med att ta fram långsiktiga rekryteringsplaner för alla olika typer av anställningar såsom lärare, forskare, postdoktorer, doktorander och tekniskt/administrativ personal fortsätter.

Den 20 juli i år ändrades utlänningslagen (2005:716) genom att det infördes särskilda krav för att beviljas permanent uppehållstillstånd i Sverige. Lagändringen innebär att permanent uppehållstillstånd endast kan beviljas om sökanden kan försörja sig själv. Detta riskerar att få konsekvenser för Stockholms universitets möjlighet att fortsätta attrahera kandidater i internationella rekryteringar och på sikt även påverka Sverige som kunskapsnation.

Kompetensförsörjning av lärare

Anställning av lärare är de enskilt viktigaste beslut som fattas inom universitetet. Processerna för lärarrekruteringar ska följas och utvecklas så att de är internationellt anpassade och leder till starkast möjliga rekryteringar.

Både det humanvetenskapliga och det naturvetenskapliga området har generellt goda möjligheter att rekrytera lärare även om det varierar mellan olika ämnen. Institutionerna attraherar fortsatt många kvalificerade sökande till sina utlysningar och starka kandidater kan rekryteras, med visst undantag för rekrytering av lärare till lärarutbildningarna och de didaktiska ämnena. Det är en utmaning som funnits under längre tid och beror bland annat på kraftigt ökat utbildningsuppdrag från regeringen, kombinerat med ett begränsat antal disputerade

personer inom dessa discipliner. Svårigheter att konkurrera med ungdomsskolans löner påverkar också. Under året har det fattats beslut om en ny organisation för lärarutbildningarna och bildandet av en ny ämnesdidaktisk institution kan skapa bättre förutsättningar för rekrytering av lärare inom detta område.

Under året har det fortsatt varit en något lägre rekryteringstakt av lärare vid universitetet, framför allt inom humaniora. Det kan härledas till arbetet att nå en ekonomi i balans men kan också bero på att rörligheten på arbetsmarknaden avtagit något mot bakgrund av pandemin. Arbetet med att uppnå en ekonomi i balans har ökat försiktigheten vad gäller rekryteringen av lärare men vetenskapsområdena fortsätter tillse att det finns översiktliga rekryteringsplaner för tillsvidareanställd personal.

Kompetensförsörjning av verksamhetsstödet

För att Stockholms universitet ska kunna bedriva högkvalitativ forskning och utbildning på ett hållbart och ansvarsfullt sätt behövs ett effektivt och sammanhållet verksamhetsstöd, vilket förutsätter god kompetensförsörjning på alla nivåer.

Universitetet har generellt fortsatt haft goda möjligheter att kompetensförsörja verksamhetsstödet, med vissa undantag. Ekonomer inom vissa specialistkompetenser är svårrekryterade, och detsamma gäller för upphandlare. Även om konkurrensen inom IT-sektorn verkar ha dämpats något kvarstår svårigheter att rekrytera vissa specialistkompetenser, främst inom IT-säkerhet och IT-arkitektur. Utmaningar att kompetensförsörja finns också vad gäller vissa sektorspecifika kompetenser där universitetet konkurrerar med andra lärosäten och forskningsfinansiärer.

Chefer och medarbetare vid Stockholms universitet har under pandemin funnit nya arbetssätt som erbjuder möjligheter till ett mer flexibelt arbetssätt som förhoppningsvis kan underlätta för alla att kunna kombinera arbetslivets och privatlivets roller på ett i längden hållbart sätt. Mot bakgrund av det har det under året tagits fram riktlinjer om distansarbete för verksamhetsstödet som innebär möjlighet att utföra sitt arbete utanför ordinarie arbetsplats när detta är möjligt utifrån verksamhetens behov. Syftet med detta har också varit att fortsätta arbetet med att vara en modern och attraktiv arbetsplats.

Kompetensförsörjning av akademiska och administrativa ledare

Kompetensförsörjningen av akademiska och administrativa ledare har hög prioritet. Stockholms universitet ska verka för ett gott och starkt ledarskap på alla nivåer och inom alla verksamhetsområden.

Stockholms universitet erbjuder program och utvecklingsinsatser inom chefs- och ledarskap med syfte att stärka processerna för god kompetensförsörjning av chefer. Under hösten 2021 har två olika chefsprogram startat; Stockholms universitets chefsprogram och Chefsprogram för chefer inom förvaltningen. Båda programmen är utformade efter de vunna erfarenheterna under pandemin och blandar digitala tillfällen med fysiska träffar samt internat. Programmen avslutas våren 2022.

Stockholms universitets chefsprogram är en vidareutveckling av det tidigare programmet Att vara chef och är obligatoriskt för prefekter, ställföreträdande prefekter, föreståndare, administrativa chefer och avdelningschefer i förvaltningen. Syftet med programmet är att stärka och stödja chefer i deras uppdrag, erbjuda dem möjligheter att utveckla det egna ledarskapet, öka kunskapen om det ansvar och de befogenheter som chefsuppdraget innebär samt möjligheten till erfarenhetsutbyte och nätverksbyggande.

Syftet med chefsprogrammet för chefer inom förvaltningen är att ge alla chefer inom förvaltningen med formellt personalansvar en grundläggande gemensam kunskapsbas om vad det innebär att vara chef på en statlig myndighet och på ett universitet.

Biträdande lektors andel av forskande och undervisande personal

Regeringen har som mål för perioden 2021–2024 att fyra procent av samtlig forskande och undervisande personal vid Stockholms universitet (heltidsekvivalenter) ska vara biträdande lektorer. I dagsläget utgörs 65 heltidsekvivalenter av biträdande lektorer av totalt 3 259 för samtlig forskande och undervisande personal, vilket motsvarar cirka två procent. I nuläget är det svårt att bedöma huruvida universitetet når upp till målet till 2024.

Sjukfrånvaro

Under fjolåret tog Stockholms universitet fram nya rutiner för att arbeta med rehabilitering. Syftet med de nya rutinerna var att underlätta för chefer att få tillbaka medarbetare i arbete och därmed minska antalet sjukskrivningar. Rutinerna innefattar en tydlig beskrivning av rehabiliteringsprocessen, ansvarsfördelning samt konkreta mallar och verktyg. Informationen är tillgänglig på universitetets webbplats och har kompletterats med ett digitalt utbildningsmaterial.

Noterbart är att kvinnors sjukfrånvaro under 2021 minskade med ytterligare 0,1 procentenheter jämfört med året innan. Räknet från 2015 har kvinnornas sjukfrånvaro minskat med 0,8 procentenheter, från 4,2 procent 2015 till 3,4 procent 2021. Även på totalen kan man se en nedåtgående trend under ett antal år, även om förändringarna mellan enskilda år är små.

Sjukfrånvaron vid Stockholms universitet följer väldigt väl den genomsnittliga sjukfrånvaron vid andra statliga lärosäten i Sverige, och jämfört med staten i stort ligger lärosätena ungefär en procentenhet lägre. En förklaringsfaktor till det kan vara att lärares och forskares sjukfrånvaro ligger på en lägre nivå än den administrativa personalens.

Liksom för 2020 är det svårt att dra några slutsatser om hur coronapandemin påverkat sjukfrånvaron, eftersom sjukfrånvaron på totalen inte ändrats nämnvärt jämfört med 2019 och 2020. Hypotetiskt kan man tänka sig att borttagandet av karensdagen

kan ha ökat benägenheten till sjukskrivning; samtidigt som arbete hemifrån kan ha medfört att fler valt att arbeta trots lättare sjukdom.

Studentinflytande

Stockholms universitet prioriterar ett nära samarbete med studenterna, för utbildningarnas och hela universitetets utveckling. Under 2021 fortsatte implementeringen av styrdokumentet *Regler för studentinflytande*. I dokumentet framgår universitetens gemensamma regler och rutiner för studentinflytande, avseende till exempel ansvar, organisering och uppföljning.

Under året har en inventering av kontaktpersoner för studentinflytande genomförts och kontaktpersoner finns nu vid samtliga institutioner och på övriga nivåer. Deras uppgift är att vara en länk till studentkåren och dess råd.

För att ytterligare stärka arbetet ingick Stockholms universitet och Stockholms universitets studentkår (SUS) under 2020 en överenskommelse om studentrepresentation som syftar till att underlätta utseende av studentrepresentanter inom olika nivåer och delar av universitetet. Denna överenskommelse reviderades under 2021 och omfattar nu även årligt justerade förteckningar över vilka stadigvarande organ eller grupper på samtliga nivåer vid universitetet som studenterna har rätt att vara representerade i och antalet studentrepresentanter i dessa. Förteckningarna för 2021 omfattar 380 organ och grupper samt 830 studentplatser i dessa.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid för åren 2019–2021

	2019	2020	2021
Anställda –29 år	1,5	1,9	1,9
Anställda 30–49 år	2,8	2,9	2,7
Anställda 50 år–	2,8	2,4	2,4
Kvinnor	3,7	3,5	3,4
Män	1,5	1,6	1,4
Totalt	2,7	2,6	2,5
Varav långtidssjuka (60 dagar eller mer)	58,4	57,0	61,3

Källa: Primula.

Under året har också en webbaserad utbildning för studentrepresentanter tagits fram i nära samarbete med SUS. Utbildningen utgörs av ett tiotal korta filmer med tillhörande uppgifter; för att även nå internationella studenter är filmerna undertextade på engelska.

Studenthälsovård

Studenthälsan i Stockholm vid Stockholms universitet har samarbeten med tio andra lärosäten och samtliga statliga lärosäten valde under året att fördjupa samarbetet, vilket resulterade i tre nya tjänster. Studenterna har främst efterfrågat individuella samtal och med förstärkningen säkrades ett fortsatt fokus på detta samtidigt som nya aktiviteter skapades, bland annat en ny satsning tillsammans med Stockholm Studenters IF för att främja fysisk hälsa.

Vid introduktion av nya studenter under året har viss information riktats till studenter som kommer direkt från gymnasieskolan. Nya föreläsningar med fokus på social interaktion för att minska känslan av ensamhet genomfördes, till exempel om distansstudier och att komma tillbaka till campus. Under hösten har samtliga aktiviteter skett digitalt vilket ökade deltagandet jämfört med tidigare års fysiska träffar. Det kan även noteras att många svenska och internationella utbytesstudenter valt att behålla kontakten med Studenthälsan när de inte varit i Sverige.

Stockholms universitet ämnar fortsätta utveckla samarbetet med andra lärosäten. Ambitionen är att fler gruppaktiviteter och individuella samtal kan genomföras i syfte att nå fler studenter med olika typer av problematik. Det digitala utbudet kommer att erbjudas i första hand för att samtliga studenter ska kunna delta på lika villkor. I samarbetet med andra delar av lärosätena, till exempel studie- och språkverkstäder, kan aktiviteter riktas särskilt mot studieovana studenter.

Inom fysik erbjuder Stockholms universitet bland annat kandidatprogram i fysik, ämneslärarutbildning och sjukhusfysikerprogrammet och fyra masterprogram. Henrik Öström undervisar här i termodynamik för studenter på kandidatprogrammen i fysik, astronomi, meteorologi samt sjukhusfysikerprogrammet.

Foto: Jens Olof Lasthein

Intern styrning och kontroll

Stockholms universitet bedriver ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll i enlighet med kraven i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. I den interna styrningen och kontrollen ingår att säkerställa en god intern miljö, att förebygga att verksamheten utsätts för oegentligheter, att genomföra riskanalys, att vidta åtgärder samt att systematiskt följa upp och bedöma om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande.

Ledningen vid de förvaltningsmyndigheter under regeringen som omfattas av förordningen om intern styrning och kontroll ska i anslutning till underskrift av årsredovisningen redovisa en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Regelverket om intern styrning och kontroll anger att universitetets ledning ska säkerställa att det inom universitetet finns en god intern miljö som ger förutsättningar för intern styrning och kontroll. Processen för intern styrning och kontroll ska förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägerier och andra oegentligheter. Enligt förordningen ska den interna styrningen och kontrollen innefatta de obligatoriska momenten riskanalys, beslut om åtgärder samt uppföljning och bedömning. Riskanalysen och de åtgärder som vidtas med anledning av analysen ska också dokumenteras i den utsträckning som är nödvändig för universitetets uppföljning och bedömning av den interna styrningen och kontrollen.

En väl fungerande intern styrning och kontroll ligger i respektive chefs ansvar och är en del av ledningen av verksamheten. Intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet utgör i stor utsträckning en integrerad del av universitetets ordinarie rutiner och processer. System för kvalitets-säkring, rutiner och kontroller finns integrerade i verksamheten, och genom att processen är en del av ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning, skapas bättre samordning.

Universitetets process för intern styrning och kontroll har som mål att vara fokuserad samordnad och integrerad med andra delar av planering och uppföljning av verksamheten. Att processen ska vara fokuserad innebär bland annat att antalet risker inte ska vara alltför omfattande. Innebörden av att processen ska vara samordnad och integrerad

är att de tre obligatoriska momenten enligt förordningen för intern styrning och kontroll ska utgå från universitets strategier och inordnas i det ordinarie arbetet med planering och uppföljning av verksamheten.

Granskning och bedömning av verksamhetens olika delar sker även genom intern och extern revision. Genomförda granskningar med vidtagna åtgärder som följd utgör en viktig del i arbetet med att säkerställa en god intern styrning och kontroll och att kontinuerligt förbättra verksamheten.

Intern miljö

En god intern miljö utgör utgångspunkten för en betryggande intern styrning och kontroll och kan sägas bestå av både den formella organisations- och beslutsstrukturen och verksamhetsstyrningen, samt den kultur som formas av medarbetare och chefer inom organisationen.

Högskolelagen (1992:1434) framhåller forskningens frihet och att lärosätena ska främja och värna den akademiska friheten. Detta ska gälla som en allmän princip i universitetets verksamhet. Stockholms universitet har en långvarig tradition av kollegiala berednings- och beslutsprocesser som utgår från att kollegialt inflytande är centralt för att upprätthålla akademisk integritet och kvalitet. Denna princip skapar förutsättningar för en ledning som har tydlig verksamhetsanknytning och en hög grad av legitimitet i relation till överordnad nivå och till kollegiet.

Stockholms universitets strategier för 2019–2022 anger den övergripande visionen och inriktningen för universitetets verksamhet och prioriteringar. De övergripande strategierna med tillhörande åtgärdsplaner, som utgör universitetets verksamhetsplane-

ring, syftar till att visa vägen framåt för kommande år inom områdena forskning och utbildning, samverkan och verksamhetsstöd. Såväl universitetets riskanalys som åtgärdsplaner för 2021–2022 utgår från strategierna och åtgärder för att hantera riskerna har integrerats i åtgärdsplanen. Under 2021 har riskåtgärderna följts upp och åtgärdernas påverkan på riskerna bedömts.

Universitetets övergripande organisationsstruktur beslutas av universitetsstyrelsen och i arbetsordningen fastställs vilka övergripande uppdrag de beslutande organen inom universitetet har. Översyn och aktualitetsgranskning av universitetets besluts- och delegationsordning genomförs årligen. Utredningar kopplade till förändringar av organisationen genomförs vid behov. Under 2021 har bland annat beslut fattats om att koncentrera ansvaret för lärarutbildningen till det Humanvetenskapliga området, ett beslut som föranleddes av en intern utredning och av Riksrevisionens granskning *Att styra utbildning till ämneslärare – en granskning av Högskolan i Gävle, Linnéuniversitetet och Stockholms universitet (RiR2020:15)*.

Under året har även beslut fattats om en ny organisation inom universitetets IT-avdelning för att bättre stödja införandet av nya styrmodeller i syfte att skapa en väl fungerande IT-verksamhet.

Kommunikation och informations-spridning utgör en viktig del av den interna miljön. Universitetets väsentliga styrdokument finns samlade och aktualitetsgranskas årligen. Spridning av kunskap om innehållet i styrdokumenterna och efterlevnaden av dem är frågor som kontinuerligt utvecklas och löpande tas upp inom ramen för olika chefsmöten.

Arbetet med att skapa en god arbetsmiljö ingår som en central del i den interna miljön. Centralt vid universitetet finns Rådet för arbetsmiljö och lika villkor (RALV), som även är Stockholms universitets skyddskommitté. Vid varje institution eller motsvarande finns lokala råd för samverkan i lokala frågor. Under 2021 har arbetet fortsatt med kontinuerliga riskbedömningar kopplade till arbetsmiljön och hur den påverkas med anledning av coronapandemin.

Risken för brister i den organisatoriska och sociala arbets- och studiemiljön värderades – med anled-

ning av pandemin och övergången till onlineundervisning och arbete hemifrån – under våren 2020 upp från en medelrisk till en högrisk. Åtgärder har vidtagits och risken värderades åter till en medelrisk i december 2021.

Andra viktiga komponenter i universitetets interna miljö är kompetensutveckling av medarbetare och chefer. Utöver de kompetensutvecklingsinsatser som riktar sig till medarbetare finns även ett omfattande chefsutvecklingsprogram. Även under 2021 har kompetensutvecklingsinsatser genomförts digitalt i högre utsträckning än före coronapandemin.

Oegentligheter

Processen för intern styrning och kontroll ska förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.

I universitetet riskanalys 2021–2022 finns risken för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Risken uttrycks som att en offentlig ställning utnyttjas för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. I risken inkluderas jäv och förtroendeskadliga bisysslor.

Universitetets arbete med att minska risken för olika former av oegentligheter innebär bland annat att lyfta fram frågor avseende god förvaltningskultur. Utbildnings- och informationsinsatser har därför genomförts under året. Utifrån kraven i förordningen om intern styrning och kontroll finns ett styrdokument som är fastställt av rektor, som innehåller regler och handläggningsordning för hantering av samtliga ovan nämnda företeelser kopplade till oegentligheter. Med utgångspunkt i dessa regler definieras begreppet oegentligheter utifrån förutsättningarna vid Stockholms universitet. I dokumentet fastställs chefernas ansvar för att informera om styrdokumentet samt att hantera ett anmält ärende på ett korrekt sätt. I handläggningsordningen tydliggörs ansvarsfördelningen och ordningen för anmälan av misstänkta oegentligheter och brott samt hanteringen av anmälningar.

Under året har universitetets regler om jäv och regler för att förhindra mutor aktualitetsgranskats.

Universitetet bedömer risken för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter som en medelrisk.

Riskanalys och åtgärder

Stockholms universitets riskanalys 2021–2022 beslutades av universitetsstyrelsen i december 2020 och reviderades i december 2021. Riskanalysen genomförs med utgångspunkt i universitetets mål och uppdrag, som de är beskrivna i bland annat högskolelagen, högskoleförordningen, myndighetsförordningen och regleringsbrev samt i interna styrdokument såsom universitetets strategier 2019–2022.

En riskinventering genomfördes av företrädare för områdesnämnderna, universitetsförvaltningen och Stockholms universitets studentkår (SUS). Processen skapar förutsättningar för att väsentliga risker på olika nivåer inom universitetet fångas upp i samband med att den universitetsgemensamma riskanalysen sammanställs. Då riskanalysen är universitetsövergripande sker identifiering och värdering av risker utifrån perspektivet universitetet som helhet. Riskvärderingen gick till så att den funktion som lämnade förslag på en risk också lämnade förslag på riskvärdering utifrån en gemensam mall.

I nästa steg diskuterades de föreslagna riskerna gemensamt i olika forum, bland annat i universitetets områdesövergripande råd. Därefter presenterades ett förslag till riskanalys för diskussion i universitetsstyrelsen. Synpunkter omhändertogs inför nästa steg, då universitetsstyrelsen fattade beslut om riskanalysen.

Universitetets riskanalys 2021–2022 omfattar sammanlagt 14 risker. I den version som beslutades i december 2020 bedömdes sex av riskerna som högrisker, sex som medelrisker och två som lågrisker. I samband med revideringen i december 2021 värderades en högrisk ner till medelrisk.

Nedan beskrivs de identifierade högriskerna för 2021–2022 tillsammans med åtgärder som genomförts för att begränsa dessa samt en bedömning av åtgärdernas påverkan på risken. Vad gäller risker som primärt är av extern karaktär, såsom höga

lokalkostnader och brist på bostäder, bör det understrykas att universitetet endast i begränsad utsträckning kan påverka riskexponeringen genom egeninitierade åtgärder.

Universitetets identifierade högrisker och åtgärder 2020 – 2021

Höga lokalkostnader

Risken innebär att lokalkostnaderna fortsätter att öka om Akademiska hus fortsatt tillämpar principen om marknadsanpassade hyror. Höga lokalkostnader kan medföra begränsningar när det gäller tillväxt och utveckling av universitetets utbildning, forskning och övriga verksamhet.

Planerade åtgärder pågår enligt plan. Vidtagna åtgärder bidrar till ökad medvetenhet, dialog och samordning kring lokalkostnader vilket på sikt kan bidra till att optimera nyttjandet och minska kostnaderna för lokaler. Risken bedöms i detta läge kvarstå som hög.

Svårigheter att få studentbostad och bostad till studenter och forskare

Det finns risk för att såväl nationella som internationella studenter samt gästforskare väljer bort Stockholms universitet som utbildningsanordnare och arbetsgivare på grund av svårigheterna med att ordna bostad i Stockholmsområdet.

Planerade åtgärder pågår enligt plan. Vidtagna åtgärder bidrar till ett förbättrat samarbete med fastighetsägare vilket på sikt bidrar till ett ökat utbud av student- och forskarbostäder. Risken bedöms i detta läge kvarstå som hög.

Bristande hantering och lagring av forskningsdata

Forskningsdata som skapas i forskningsprojekt ska hanteras på ett säkert sätt under hela forskningsprocessen för att slutligen kunna tillgängliggöras och arkiveras. Risken handlar både om bristande nationell samordning av infrastruktur för forskningsdata och om brist på resurser lokalt.

Planerade åtgärder pågår i huvudsak enligt plan. Plattformen för central lagringsyta för forskningsdata är lanserad och nu återstår att marknadsföra plattformen så att forskarna ansluter sig. Införandet av e-arkiv kommer att fortgå under 2022. Risken bedöms i detta läge kvarstå som hög.

Bristande informationssäkerhet

Brister i informationssäkerheten vad avser sekretess, tillgänglighet, spårbarhet, skydd mot obehörig åtkomst eller förändring, behörighetsadministration, backuprutiner med mera kan leda till förlust av skyddsvärd forskningsinformation, studieresultat och utbildningsdokumentation. Ett säkerhetshot riktat mot den svagaste länken kan leda till omfattande skada för olika organisatoriska enheter och enskilda individer, men även för universitetet i stort i form av sanktionsavgifter och försämrat renommé.

Åtgärder har påbörjats men är försenade. Det finns utmaningar kopplat till bemanning och ytterligare frågor har uppstått under arbetets gång. Risken bedöms i detta läge kvarstå som hög.

Ökade kostnader för forskningsinfrastruktur

Stockholms universitet ska vara ett internationellt ledande universitet inom forskning vilket kräver tillgång till och utveckling av forskningsinfrastruktur och därmed stora resurser. Vad gäller regional och lokal infrastruktur saknas externa finansieringsmöjligheter, vilket innebär att lärosätena behöver finansiera den infrastrukturen parallellt med att bidra till den nationella. Ökade kostnader för forskningsinfrastruktur kan medföra allvarliga negativa konsekvenser för universitetet på lång sikt.

Planerade åtgärder pågår enligt plan. Vetenskapsrådet tilldelades medel för forskningsinfrastruktur i den forsknings- och innovationspolitiska propositionen 2020 vilket kan påverka riskbedömningen. Risken bedöms i detta läge kvarstå som hög.

Svårigheter att rekrytera och behålla de bästa lärarna

Risken innebär svårigheter att rekrytera de mest meriterade lärarna, det vill säga biträdande lektorer, lektorer och professorer, på grund av begränsningar i de anställningsvillkor och forskningsmiljöer universitetet kan erbjuda. Detta blir särskilt utmanande på grund av universitetets ekonomiska situation och kan medföra risker för forskningens och utbildningens kvalitet och utveckling på sikt.

Planerade åtgärder pågår i huvudsak enligt plan. Implementeringen av ett digitalt introduktionsprogram är försenad på grund av pandemin. Risken bedöms i detta läge kvarstå som hög.

Brister i organisatoriska och sociala arbets- och studiemiljön

Under våren 2020 vidtog Stockholms universitet ett flertal åtgärder för att bidra till att minimera smittspridningen av coronaviruset. Övergången till undervisning online och arbete hemifrån påverkar lärarnas arbetsbelastning och arbets- och studiemiljön hos medarbetare och studenter.

Planerade åtgärder pågår i huvudsak enligt plan. Åtgärder har vidtagits i form av systematiska riskbedömningar, implementering av en ny rehabiliteringsprocess samt utbildningsinsatser för chefer. Studiemiljöfrågorna tas upp i universitetets råd för arbetsmiljö och lika villkor och studenthälsan har tilldelats ökade resurser. Vidare har stödet till studenter som läser på distans utvecklats.

Utifrån uppföljning av universitetets sjuktal kan konstateras att omställningen till undervisning online och arbete hemifrån inte har orsakat ökad ohälsa i form av ökad sjukskrivning. Resultatet från en intern enkätundersökning som genomfördes sommaren 2021 visar att studenterna jämfört med föregående år upplever förbättringar inom flera områden som handlar om daglig struktur, sociala kontakter och studiemotivation. Undersökningen visar även att lärare använder sig av fler digitala verktyg i sin undervisning. Sammantaget ledde detta till att risken värderades ner till en medelrisk i december 2021.

Sammanfattande bedömning

Bedömningen om den interna styrningen och kontrollen är betryggande utgår från universitetet som helhet. Det innebär att det i ovanstående genomgångar kan ha framkommit sakförhållanden som behöver ses över och åtgärdas, men inga så väsentliga att de påverkar bedömningen av den interna styrningen och kontrollen som helhet vid universitetet. Oavsett hur väl utformad den interna styrningen och kontrollen är kan den inte ge en absolut försäkran om att verksamhetens mål nås. Den kan heller inte garantera att fel eller oegentligheter inte uppkommer. En god intern styrning och kontroll kan endast ge en betryggande säkerhet.

Med utgångspunkt i det arbete som genomförts och pågår inom processen för intern styrning och

kontroll gör universitetet bedömningen att de delar som regleras i förordningen om intern styrning och kontroll i allt väsentligt finns på plats. Uppföljningen av den interna styrningen och kontrollen sker, som nämnts tidigare, i stor utsträckning som en integrerad del av universitetets ordinarie processer.

Uppföljningen av åtgärder inom ramen för universitetets riskhantering visar på en bredd av aktiviteter och att dessa i allt väsentligt genomförts enligt plan. Även om effekterna av åtgärderna inte enkelt kan mätas, bidrar åtgärds- och uppföljningsprocessen till att skapa en systematisk process som innebär att

universitetet vidtar åtgärder för att hantera riskområden. Genomförda interna och externa granskningar, vidtagna åtgärder samt uppföljning av åtgärder för att hantera riskområden visar inte på att några sakförhållanden föreligger som innebär att den interna styrningen och kontrollen inte är betryggande som helhet.

Utifrån ovanstående gör Stockholms universitet den sammanvägda bedömningen att den interna styrningen och kontrollen vid universitetet har varit betryggande under verksamhetsåret.

Förutom Frescati har universitetet verksamhet på flera platser. I Albanova vid Roslagstull finns institutionerna för fysik och astronomi samt fysikinstitutet Nordita. I Kista finns Institutionen för data- och systemvetenskap i NOD-huset. Institutionen för mediastudier har lokaler i Garnisonen på Karlavägen och Filmhuset på Gärdet.
Foto: Ingmarie Andersson

Ekonomiskt resultat och analys

Stockholms universitet visade 2021 ett marginellt underskott om knappt 4 mnkr, vilket var en avsevärd förbättring jämfört med de senast föregående åren. Det minskade underskottet berodde framför allt på ökade intäkter: ökat takbelopp och överproduktion inom utbildningen samt ökat basanslag och ökade bidragsintäkter inom forskningen. Kostnaderna ökade inte heller i samma takt som tidigare år, med anledning av pandemin och universitetets arbete med att nå ekonomi i balans.

Stockholms universitet – övergripande

Anslag enligt regleringsbrev

Universitetets totala ramanslag enligt regleringsbrevet ökade med 206 mnkr jämfört med 2020. I det ingår nettotillskott om 154 mnkr i takbelopp till utbildning på grundnivå och avancerad nivå, 50 mnkr i ökad basresurs till forskning och utbildning på forskarnivå och 2 mnkr högre anslag för universitetets särskilda åtaganden. I förändringen av anslagen ingick pris- och löneomräkning med 1,72 procent samt en generell besparing på grund av förändrade arbetssätt i samband med pandemin; för Stockholms universitet uppgick denna besparing till 19 mnkr. Takbeloppet innehöll också, liksom tidigare år, fortsatta satsningar på lärar- och forskolläraryr utbildning samt samhällsbyggnadsutbildningar. I ökningen av takbeloppet ingick, utöver detta, dels nya utbildningssatsningar enligt budgetpropositionen för 2021 om 46 mnkr, dels en fortsättning av de särskilda utbildningssatsningar med anledning av coronapandemin som 2020 betalades ut som bidrag via Kammarkollegiet. Bidragsfinansieringen av de särskilda satsningarna var 39 mnkr 2020 medan anslaget för dessa satsningar 2021 uppgick till 66 mnkr. Det innebar att ökningen av disponibla medel för utbildning inte var fullt så stor som den förefaller vara vid en jämförelse av takbeloppen mellan åren.

Intäkter och kostnader för Stockholms universitet

Universitetets verksamhet har även 2021 påverkats av coronapandemin, vilket inneburit en annan intäkts- och kostnadsprofil än åren före 2020. Anslagsintäkterna har ökat, genom ökat takbelopp och överproduktion inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt ett förstärkt basanslag inom forskning och utbildning på forskarnivå. Utöver detta har intäkterna för bidragsfinansierad

forskning ökat, tvärt emot den minskning som befarats på grund av pandemin. Detta i kombination med en lägre ökningstakt av kostnaderna har inneburit att nettopåverkan av pandemin på Stockholms universitet för 2021 återigen har varit ett tillfälligt förbättrat resultat. Det finns ytterligare faktorer som bidragit till det minskade underskottet, vilka beskrivs nedan i analysen av resultatutvecklingen.

Resultatet för 2021 blev ett marginellt underskott om 3,8 mnkr, fördelat på ett överskott om 26,5 mnkr för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett underskott om 30,3 mnkr för forskning och utbildning på forskarnivå. Det var femte året i rad som universitetet visade ett underskott. Föregående års underskott var 86 mnkr.

Sammanfattningsvis ökade universitetets intäkter 2021 med 6,7 procent, vilket kan jämföras med 2,7 procent 2020. Det är framför allt anslags- och bidragsintäkterna som ökat jämfört med 2020. Kostnaderna ökade med 5,1 procent, jämfört med 2019 och 2020. Ungefär hälften av universitetets kostnadsökning 2021 avsåg den ökade omfattningen av externt finansierad verksamhet, något som minskat belastningen på anslaget och resultatet.

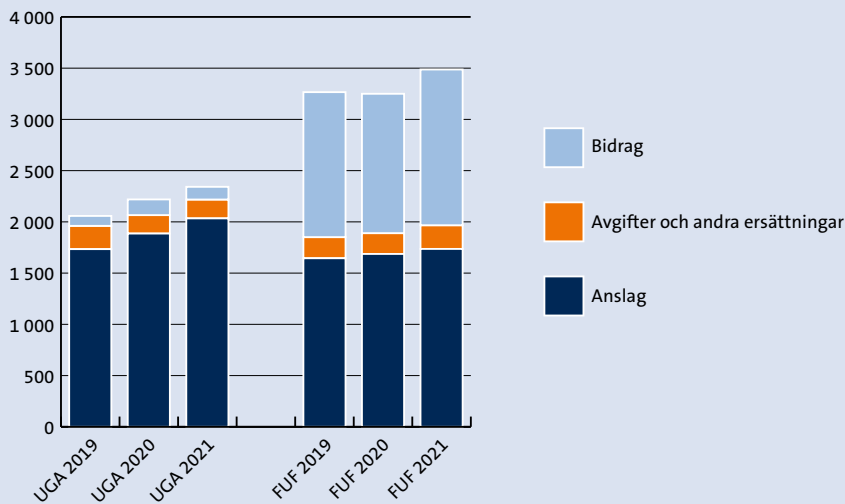
Anslagsintäkterna ökade med 197 mnkr jämfört med 2020. De påverkades, som nämnts ovan, positivt av att universitetet dels fått ökat takbelopp och basanslag, dels överproducerade inom utbildningsverksamheten. Överproduktionen, som uppgick till 33 mnkr, låg dock på ungefär samma nivå som 2020. Åren dessförinnan (2017–2019) underproducerade Stockholms universitet jämfört med tilldelat takbelopp. Årets överproduktion kunde därmed täckas av anslagssparande från tidigare års underproduktion.

Ekonomisk utveckling för Stockholms universitet 2019–2021

Ekonomisk utveckling, totalt (mnkr)	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter			
Anslag	3 379	3 573	3 770
Avgifter och andra ersättningar	433	383	416
Bidrag	1 512	1 513	1 645
Finansiella intäkter	6	2	6
Summa intäkter	5 330	5 471	5 836
Verksamhetens kostnader			
Personal	3 833	3 955	4 063
Lokaler	753	778	883
Övrig drift	811	673	720
Finansiella kostnader	8	2	3
Avskrivningar	147	149	171
Summa kostnader	5 552	5 557	5 840
Resultat från andelar i dotterföretag	-1	0	0
Transfereringar			
Erhållna medel	241	312	335
Lämnade bidrag	-241	-312	-335
Kapitalförändring	-223	-86	-4

Källa: Raindance.

Intäktslag fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) samt forskning och utbildning på forskarnivå (FUF) 2019–2021 (mnkr)

Källa: Raindance.

Att Stockholms universitet gick från underproduktion 2019 till överproduktion 2020 och 2021 bedöms framförallt bero på att pandemins effekter på samhällsekonomin har inneburit ett högre söktryck till högskoleutbildning. Vändningen beror dock också på de satsningar och prioriteringar som universitetet gjort för att nå takbeloppet.

Verksamheten inom den bidragsfinansierade forskningen har ökat markant under året, vilket inneburit att nästan hälften av universitetets kostnadsökning 2021 motsvarades av ökade bidragsintäkter. Ökningen av bidragsintäkter uppgick 2021 till 132 mnkr, vilket motsvarar nästan 9 procent. I bidragsintäkterna ingick 2021 en tillfällig förstärkning av basanslaget med 35 mnkr, utbetald via Kammarkollegiet, avsedd att minska effekterna av utebliven forskningsfinansiering på grund av pandemin.

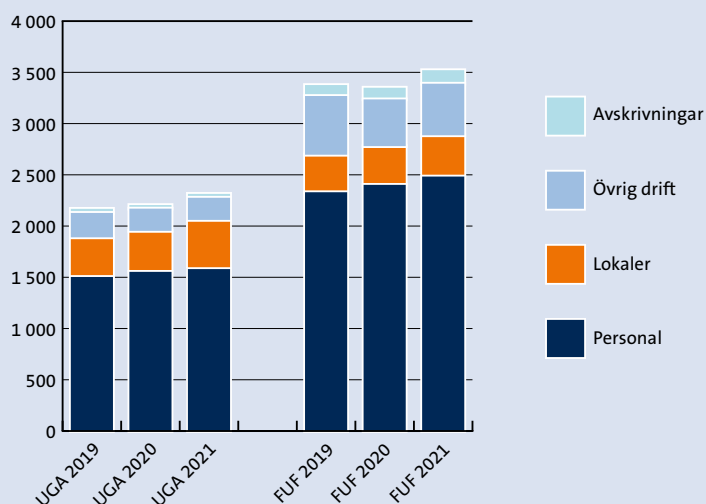
Mot bakgrund av att bidragsintäkterna inte ökade alls under 2020 är årets ökning särskilt värd att notera. Flera bidragsfinansierade forskningsprojekt har under året kunnat bedriva verksamhet trots pandemi och restriktioner. Även de oförbrukade bidragen, det vill säga externa bidragsmedel som inbetalats men ännu inte tagits i anspråk, fortsatte att öka under året. Dessa uppgick vid utgången av 2021 till 1 635 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 11 procent, att jämföra med den genomsnittliga

ökningen de senaste fem åren som varit drygt 7 procent. Sammantaget tyder ökningen av bidragsintäkter och oförbrukade bidragsmedel på att Stockholms universitet har varit fortsatt framgångsrikt i att beviljas bidrag från externa finansörer.

Intäkterna från avgifter och andra ersättningar ökade 2021 med 33 mnkr jämfört med 2020, vilket motsvarar 8 procent, efter att 2020 ha minskat med 50 mnkr jämfört med året innan. I posten avgifter och andra ersättningar ingår framför allt uppdragsintäkter, som var i stort sett oförändrade jämfört med 2020; den uppdragsfinansierade utbildningen har minskat med 7 mnkr och forskningen ökat med 8 mnkr. Det ekonomiska utfallet för dessa verksamheter analyseras mer detaljerat nedan. Ökningen 2021 inom avgifter och andra ersättningar avsåg ett flertal mindre intäktsökningar, ofta från relativt låga nivåer 2020. Exempelvis har intäkterna från studieavgifter, utbildningstolkning, högskoleprovet och resurssamordningen ökat 2021.

Räntan hos Riksgälden för in- och utlåning har under 2021 fortsatt ligga nära noll och finansnettot för Stockholms universitet har haft en ytterst marginell påverkan på det ekonomiska resultatet. Universitetets finansnetto uppgick 2021 till 2,2 mnkr, och bestod av finansiella intäkter på 5,7 mnkr och finansiella kostnader på 3,5 mnkr. Både intäkter och kostnader avsåg till stora delar

Kostnadslag fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) samt forskning och utbildning på forskarnivå (FUF) 2019–2021 (mnkr)

Källa: Raindance.

realiserade värdeförändringar inom universitetets stiftelseförvaltning. Även 2020 balanserade finansiella intäkter och kostnader i stort sett ut varandra.

Diagrammet på sidan 70 visar utvecklingen av de olika intäktslagen 2019–2021, uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. I diagrammet framgår att intäkterna av anslag för utbildning har ökat mer än anslaget för forskning. Forskningen har å andra sidan haft en avsevärt större ökning av bidrag.

På kostnadssidan avsåg den största beloppsmässiga ökningen under 2021 personalkostnader. Dessa ökade med 2,7 procent, vilket innebar att ökningstakten minskade jämfört med 2020, då den var 3,2 procent. De främsta orsakerna var årets avtalsenliga lönerrevision och den förmånsbestämda pensionen, som 2021 ökade med 27 mnkr, vilket motsvarar 7 procent. Antalet årsarbetskrafter har ökat med 17 jämfört med året innan, framför allt har antalet forskare ökat medan den tekniska personalen minskat i antal.

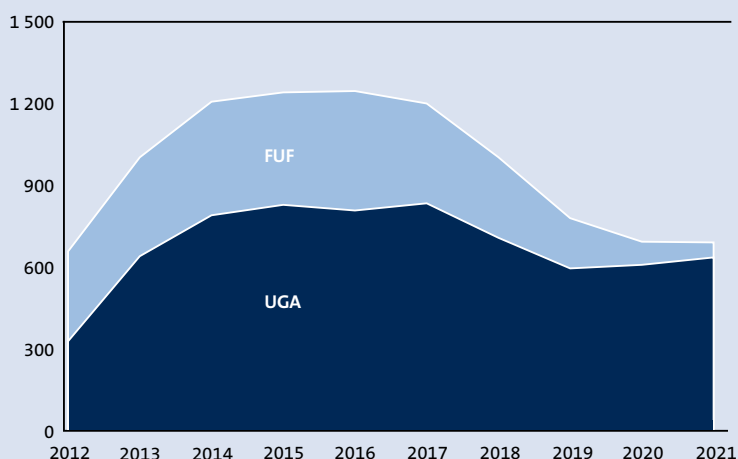
Lönerrevisionen, som avser perioden 1 januari 2021 till 30 september 2022, innebar en genomsnittlig löneökning med 3,2 procent från 1 januari 2021. Samtidigt har vissa andra personalkostnader fortsatt att minska, bland annat kostnader för personalens utbildningar och traktamenten.

Årets kostnad för avsättningen till semesterlöneskulden var 2021 tillbaka på en mer genomsnittlig ökning, 4 mnkr, att jämföra med 17 mnkr 2020 då antalet sparade semesterdagar ökade. År 2021 har antalet sparade semesterdagar åter minskat till ungefär samma nivå som före pandemin, och förändringen av semesterlöneskulden 2021 avser den uppräknade av kostnaden som främst beror på löneökningar.

Lokalkostnaderna uppgick 2021 till 883 mnkr, vilket var en ökning med 105 mnkr, eller 13,5 procent jämfört med 2020. Den består framför allt av ökade hyreskostnader då inflyttning till delar av de nya lokalerna i Albano har skett under 2021. Samtidigt avslutas också kontrakt för de lokaler som lämnas vid flytten, några större kontrakt har avslutats redan under 2021 och fler avslutas kommande år. Utöver nytillkomna hyreskostnader för Albano påverkar även indexuppräknningen av befintliga kontrakt lokalkostnaden, liksom ökade kostnader för el, värme och städning.

Driftskostnaderna ökade 2021 med 47 mnkr jämfört med 2020, vilket motsvarar 6,9 procent. Detta kan jämföras med att de under 2020 minskade med över 130 mnkr, en följd av tillfälliga förändringar i verksamheten beroende på pandemin. Kostnaderna för resor minskade 2021 med ytterligare 7 mnkr, och uppgick till 20 mnkr, vilket kan jämföras med

Myndighetskapitalets utveckling fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) samt forskning och utbildning på forskarnivå (FUF) 2012–2021 (mnkr)

Källa: Raindance.

utfallet före pandemin (2019) då resekostnaderna var 125 mnkr. Av driftskostnadsökningen avser 38 mnkr den externt finansierade forskningen. Ökningen avser främst köp av tjänster, exempelvis laboratorieanalyser, konsulttjänster och datatjänster inom uppdrags- och bidragsfinansierade forskningsprojekt samt forskningsinfrastruktur. Ett exempel på den senare är levnadsnivåundersökningen.

Kostnaderna för avskrivningar uppgick till 171 mnkr, vilket var en ökning med 21 mnkr jämfört med 2020. Merparten avser avskrivningar av investeringar i forskningsinfrastruktur, som till stor del finansieras med bidrag. Avskrivningarna har också börjat öka till följd av de stora investeringarna i Albanoområdet, och väntas öka ytterligare de närmaste åren då området färdigställts.

Diagrammet på sidan 71 visar fördelningen av kostnader på olika kostnadslag åren 2019–2021, uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå.

Myndighetskapital¹ för Stockholms universitet

Stockholms universitets ackumulerade myndighetskapital inklusive årets resultat hade vid utgången av 2021 minskat till 689 mnkr. Universitetet har flera år bedrivit ett systematiskt arbete för att strategiskt investera det ackumulerade myndighetskapitalet. Det har till exempel rört sig om centrala satsningar på byggprojekt och lokaler för att säkra den långsiktiga lokalförsörjningen, inte minst investeringar kopplade till de nya lokalerna i Albano.

De negativa ekonomiska resultaten de senaste åren har dock inneburit att kapitalet minskat i en snabbare takt än planerat. Bland annat med anledning av detta togs under våren 2020 ett beslut om åtgärder för att universitetet ska nå ekonomi i balans, vilket innebär att kapitalminskningen avstannar. Åtgärder som tagits fram inom ramen för detta beslut avser såväl kostnads- som intäktssidan.

Myndighetskapitalets utveckling under den senaste tioårsperioden uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) samt forskning och

utbildning på forskarnivå (FUF) redovisas i diagrammet på sidan 72. Där syns tydligt de senaste årens minskning av kapitalet och inbromsningen av minskningen 2021, samt det positiva resultat som utbildningsverksamheten visat de senaste två åren.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Verksamheten utbildning på grundnivå och avancerad nivå gjorde ett överskott om 26,5 mnkr 2021, vilket kan jämföras med 13,2 mnkr 2020. Intäkterna uppgick till 2 342 mnkr och har därmed ökat med 5,5 procent från föregående år. Kostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 2 316 mnkr, vilket var en ökning med 5 procent.

Av tabellen på sidan 74 framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2019–2021.

Universitetets takbelopp ökade med 154 mnkr jämfört med 2020. I förändringen ingick dels generell pris- och löneomräkning, dels en generell besparing på grund av förändrade arbetssätt i samband med pandemin, vilken för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 4 mnkr. Utöver detta ingick medel för både tidigare och nya utbildningssatsningar, vilket framgår av kapitlets första stycke. Anslaget för universitetets särskilda åtaganden uppgick till 76 mnkr efter generell pris- och löneomräkning.

Underproduktionen mot takbeloppet 2017–2019 vändes 2020 till överproduktion. Universitetet överproducerade även 2021, nu med 33 mnkr, vilket var i stort sett lika mycket som 2020. Överproduktionen har täckts av anslagssparande från tidigare års underproduktion. Universitetet har efter 2021 kvar ett anslagssparande på 89 mnkr, som kan användas vid kommande års överproduktion. Överproduktionen de senaste två åren bedöms

¹ Med myndighetskapital avses i denna text ackumulerad kapitalförändring, vilket innebär totalt myndighetskapital enligt balansräkningen förutom statskapital utan avkastningskrav, donationskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag.

Intäkter, kostnader och ackumulerat myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2019–2021

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 734	1 886	2 034
Avgifter och andra ersättningar	227	180	184
Bidrag	97	153	124
Finansiella intäkter	4	0	0
Summa intäkter	2 062	2 220	2 342
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 503	1 553	1 580
Lokaler	387	400	480
Övrig drift	238	217	216
Finansiella kostnader	5	1	1
Avskrivningar	40	35	38
Summa kostnader	2 173	2 206	2 316
Resultat från andelar i dotterföretag	-1		
Transfereringar			
Erhållna medel	41	52	52
Lämnade bidrag	-41	-52	-52
Kapitalförändring	-112	13	27
Ackumulerat myndighetskapital	594	607	634

Källa: Rainedance.

Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2019–2021

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå: Uppdragsutbildning (mnkr)	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter			
Avgifter och andra ersättningar	118	77	70
Summa intäkter	118	77	70
Verksamhetens kostnader			
Personal	69	41	39
Lokaler	8	2	3
Övrig drift	53	35	30
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	0	0	0
Summa kostnader	129	78	72

Källa: Mercur.

huvudsakligen bero på att pandemins negativa effekter på arbetsmarknaden inneburit ett högre söktryck till högskoleutbildning men även att de åtgärder universitetet vidtagit för att nå takbeloppet har gett effekt.

Sammantaget har det utökade anslaget och överproduktionen, tillsammans med något ökade transfereringar av anslagsmedel från Stockholms universitet, inneburit att intäkterna av anslag ökade med 148 mnkr 2021.

Avgiftsintäkterna ökade med 4 mnkr, efter förra årets minskning, men ligger fortfarande långt under nivån före pandemin. Ökningen består av ett flertal mindre intäktsökningar, exempelvis avseende studieavgifter och högskoleprovet. Intäkterna inom uppdragsutbildningen fortsatte dock minska, med 7 mnkr jämfört med 2020. Detta redovisas närmare i avsnittet rörande uppdragsverksamheten.

Bidragsintäkterna på utbildningssidan uppgick 2021 till 124 mnkr, vilket var en minskning med 29 mnkr jämfört med 2020. I bidragsintäkterna 2020 ingick dock 39 mnkr för de särskilda utbildningssatsningarna som 2021 ingick i takbeloppet.

Personalkostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 1 580 mnkr, vilket var en ökning med 27 mnkr relativt 2020 års utfall, motsvarande 1,7 procent. Detta var en halverad ökningstakt jämfört med förra året. En starkt bidragande faktor är att ökningstakten avseende kostnaderna för förmånsbaserad pension och semesterlöneskulden blev lägre än 2020.

Lokalkostnaderna har däremot ökat mer än förra året, ökningen 2021 var 80 mnkr vilket motsvarar 20 procent. Ökningen var väntad och var bland annat en effekt av hyreskostnader för de delar av Albanoområdet där inflyttning skett under 2021.

Driftskostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå låg däremot i stort sett kvar på samma nivå som 2020. Reskostnaderna, som minskade 2020, har 2021 minskat ytterligare något.

Fördelningen på olika intäkts- och kostnadslag åskådliggörs i stapeldiagram på sidorna 70–71.

Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Med uppdragsverksamhet avses här uppdragsutbildning och beställd utbildning. Tabellen längst ned på sidan 74 visar hur intäkterna och kostnaderna för uppdragsverksamheten inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter.

Universitetets uppdragsverksamhet på utbildningssidan utgjorde 3,0 procent av de totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, vilket var en minskning från förra årets 3,5 procent. Minskningen bedöms vara en fortsatt effekt av coronapandemin. Intäkterna för uppdragsverksamheten uppgick 2021 till 70 mnkr och kostnaderna till 72 mnkr. Det var främst intäkter från kommuner och Svenska institutet som minskade.

Skolverket var fortfarande den största uppdragsgivaren inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå, och stod 2021 för 57 procent av intäkterna inom uppdragsutbildningen. Uppdragsintäkterna från myndigheten ökade med 2 mnkr 2021, till 40 mnkr, vilket dock fortfarande är avsevärt lägre än före pandemin; uppdragsintäkterna från Skolverket uppgick 2019 till 65 mnkr. Troligen är även denna minskning en tillfällig konsekvens av pandemins negativa påverkan på lärarnas utrymme för vidareutbildning.

Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det ackumulerade myndighetskapitalet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick vid utgången av 2021 till 634 mnkr och har således ökat med 4 procent jämfört med föregående år. Myndighetskapitalets förändring under den senaste tioårsperioden redovisas i diagram i det tidigare avsnittet om universitetet som helhet.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå

Verksamheten forskning och utbildning på forskarnivå gjorde ett underskott om 30 mnkr 2021, vilket var en förbättring av resultatet med 69 mnkr jämfört med 2020. Intäkterna uppgick till

Intäkter, kostnader och ekonomisk utveckling för forskning och utbildning på forskarnivå för 2019–2021

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 645	1 687	1 736
Avgifter och andra ersättningar	206	203	231
Bidrag	1 415	1 360	1 520
Finansiella intäkter	3	2	6
Summa intäkter	3 269	3 252	3 493
Verksamhetens kostnader			
Personal	2 330	2 402	2 483
Lokaler	366	378	403
Övrig drift	573	456	503
Finansiella kostnader	3	1	2
Avskrivningar	107	114	132
Summa kostnader	3 379	3 351	3 524
Resultat från andelar i dotterföretag	0	0	0
Transfereringar			
Erhållna medel	199	261	284
Lämnade bidrag	-199	-261	-284
Kapitalförändring	-111	-99	-30
Ackumulerat myndighetskapital	184	85	54

Källa: Rainedance.

Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten inom forskning och utbildning på forskarnivå 2019–2021

Forskning och utbildning på forskarnivå: Uppdragsforskning (mnkr)	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter			
Avgifter och andra ersättningar	98	106	114
Summa intäkter	98	106	114
Verksamhetens kostnader			
Personal	60	62	60
Lokaler	2	3	3
Övrig drift	46	43	52
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	0	0	0
Summa kostnader	108	108	115

Källa: Mercur.

3 493 mnkr vilket var en ökning med 7,4 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå ökade i en lägre takt än intäkterna, med 5,2 procent, och uppgick 2021 till 3 524 mnkr.

Av tabellen överst på sidan 76 framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för forskning och utbildning på forskarnivå under perioden 2019–2021. Nedan följer en översiktlig analys av Stockholms universitets intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen 2021.

Universitetets intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå kommer från olika finansieringskällor. De största är anslagsintäkter, som 2021 utgjorde 50 procent av de totala intäkterna, och bidragsintäkter som utgjorde 44 procent. Andelen bidragsfinansiering har därmed ökat och var 2021 tillbaka på samma nivå som före pandemin.

Anslagsintäkterna ökade med totalt 49 mnkr jämfört med 2020 och avgiftsintäkterna med 28 mnkr. Förändringen av anslagsintäkterna bestod utöver pris- och löneomräkning främst av en förstärkning av basresursen om 36 mnkr i enlighet med forskningspropositionen. Ökningen motverkades till viss del av en generell besparing på grund av förändrade arbetssätt i samband med pandemin, en besparing som för forskning och utbildning på forskarnivå uppgick till 15 mnkr.

Den stora ökningen på intäktssidan återfanns dock i bidragsverksamheten, där utfallet visar att pandemins negativa påverkan på verksamheten i de bidragsfinansierade forskningsprojekten har minskat 2021 jämfört med 2020. Ökningen 2021 var 160 mnkr, vilket motsvarar 12 procent. Detta kan jämföras med en minskning på 55 mnkr 2020. I bidragsintäkterna ingick 2021 också en tillfällig förstärkning av basanslaget med 35 mnkr, som betalades ut via Kammarkollegiet. Förstärkningen var avsedd att minska effekterna av utebliven forskningsfinansiering på grund av pandemin.

Av bidragsintäkterna svarade forskningsråden för 50 procent vilket gjorde dem till den största kategorin av bidragsgivare. Finansieringen från Vetenskapsrådet ökade åter 2021, efter en minskning 2020, och Vetenskapsrådet var fortsatt den enskilt största finansören med 30 procent av de totala

bidragsintäkterna. Bidragsintäkterna från olika stiftelser utgjorde 20 procent av de totala bidragsintäkterna under 2021. Inom kategorin stiftelser utmärkte sig Knut och Alice Wallenbergs stiftelse fortsatt som en stor finansör, som dessutom ökat sina bidrag till Stockholms universitet relativt mycket under 2021.

Personalkostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå uppgick till 2 483 mnkr 2021, vilket innebar en ökning med 81 mnkr, motsvarande 3 procent, jämfört med 2020. Det var samma ökningstakt som förra året. Den största delen av personalkostnadsökningen 2021 avsåg den bidragsfinansierade verksamheten.

Årets lokalkostnader uppgick till 403 mnkr vilket var en ökning med 25 mnkr. Även inom forskningsverksamheten berodde ökningen till stor del på hyreskostnader för de delar av Albano där inflyttning skett 2021.

Universitetets ökade driftskostnader 2021 återfinns helt inom verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå, framför allt inom den bidrags- och uppdragsfinansierade forskningsverksamheten. Det var också inom denna verksamhet som driftskostnaderna minskade mest 2020. År 2021 har driftskostnaderna ökat med 47 mnkr, motsvarande 10,3 procent, vilket dock innebär att kostnaderna fortfarande ligger lägre än före pandemin. Ökningen 2021 avser till stor del kostnader för laboratorieanalyser och konsultkostnader inom större externfinansierade forskningsprojekt, medan resekostnaderna minskat ytterligare från en redan låg nivå 2020.

Fördelningen på olika intäkts- och kostnadslag åskådliggörs i stapeldiagram på sidorna 70–71.

Uppdragsverksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå

Universitetet bedriver forskning på uppdrag av statliga myndigheter och företag inom det privata näringslivet. Uppdragsforskningen utgjorde 3 procent av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå och uppgick 2021 till 114 mnkr, vilket var en ökning med 8 mnkr i jämförelse med föregående år. Skolverket stod för 46 mnkr, vilket motsvarade 40 procent av uppdragsintäkterna. Skolverket var därmed fortsatt den enskilt största uppdragsgivaren även inom forsk-

ning. Tabellen längst ned på sidan 76 visar hur intäkterna och kostnaderna för uppdragsverksamheten inom forskning och utbildning på forskarnivå fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter.

Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå

Det ackumulerade myndighetskapitalet för forskning och utbildning på forskarnivå uppgick vid utgången av 2021 till 55 mnkr, vilket var en minskning med 36 procent jämfört med föregående år. Myndighetskapitalets förändring under den senaste tioårsperioden redovisas i diagram i det tidigare avsnittet om universitetet som helhet.

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet

Anslagsmedel får tas i anspråk för samfinansiering av projekt eller liknande verksamhet inom ramen för universitetets verksamhetsområden, om ändamålet med anslaget inte hindrar detta. Av tabellen nedan framgår i vilken omfattning anslagsmedel använts för att samfinansiera bidragsfinansierad verksamhet under åren 2019–2021.

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex

Stockholms universitet har medgivande från regeringen att förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. Den genomsnittliga avkastningen för donationsmedel i förhållande till marknadsindex framgår av tabellen längst ned på sidan.

Donationernas sammanlagda marknadsvärde per 31 december 2021 var 28,8 mnkr varav 15,8 mnkr (54 procent) var placerade i aktiefonder samt 12,9 mnkr (46 procent) i räntefonder. Medlen förvaltas diskretionärt av SEB.

Under 2021 har donationens kostnader för förvaltningen varit 115 tkr, varav 97 tkr till externa förvaltare och 18 tkr till administration vid Stockholms universitet.

Anslagsmedel som samfinansierat bidragsfinansierad verksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) respektive forskning och utbildning på forskarnivå (FUF) 2019–2021

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	2019		2020		2021	
	UGA	FUF	UGA	FUF	UGA	FUF
Anslagsmedel som använts för att samfinansiera bidragsverksamhet (mnkr)	3,5	76,5	3,5	100,8	5,0	79,6
Andel av den totala finansieringen i bidragsverksamheten (%)	3,8	5,1	2,4	6,9	4,4	5,5

Källa: Raindance.

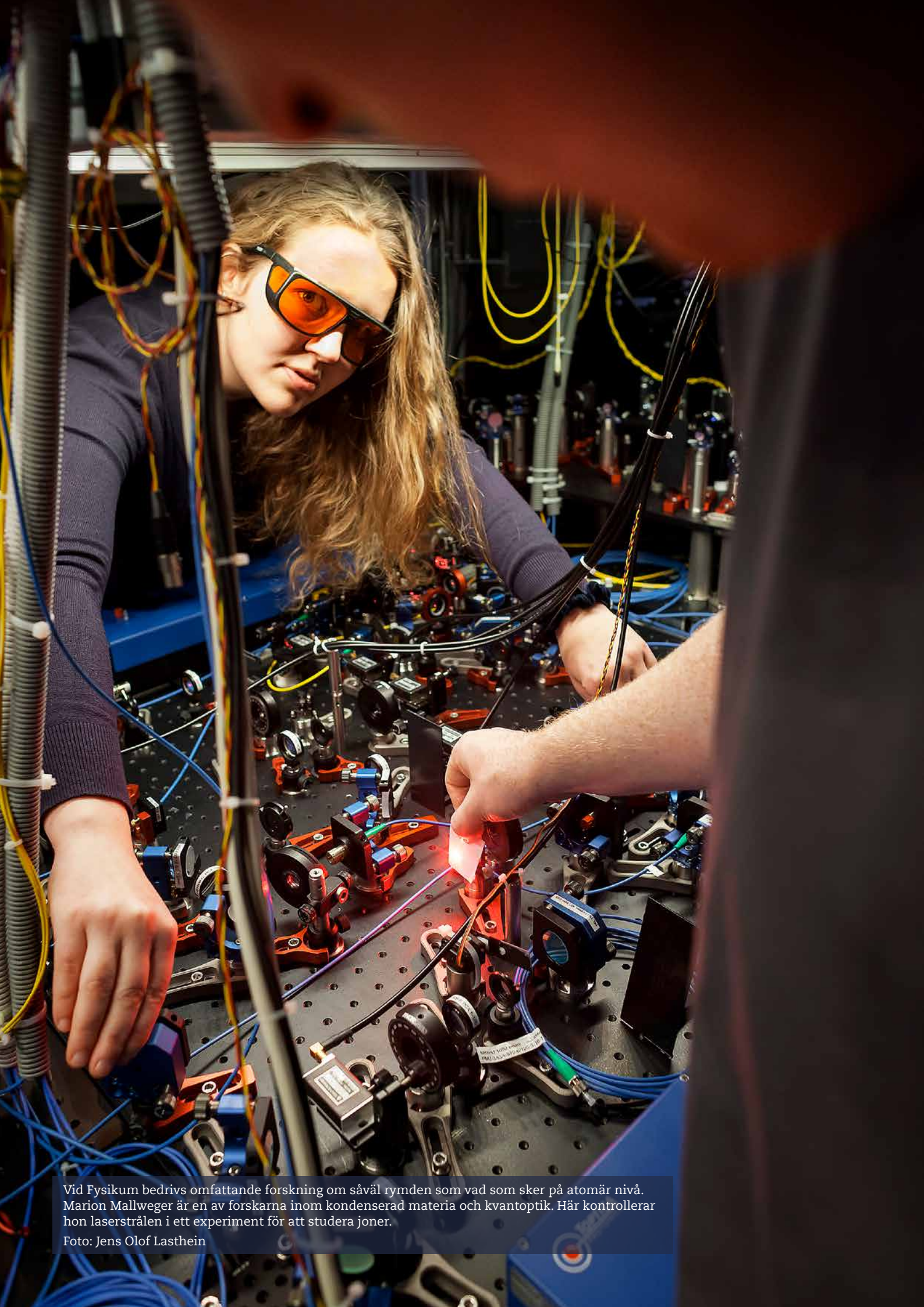
Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex under åren 2019–2021

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	2019	2020	2021
Genomsnittlig avkastning för donationsmedel (%)	20,8	7,6	19,1
Marknadsindex (%)	16,3	8,5	18,2

Källa: Index OMRX Bond All 1–3 Y och OMX Stockholm Total Return Index.

Vid Arkeologiska forskningslaboratoriet undersöker forskarna benrester och andra artefakter med olika tekniker. På bilden syns en kopia i plast av ett kranium från en tidig afrikansk hominid. Kopian är utskrivet med 3D-skrivare för att studenter ska kunna handskas med annars känsligt material.
Foto: Lena Katarina Johansson

Vid Fysikum bedrivs omfattande forskning om såväl rymden som vad som sker på atomär nivå. Marion Mallweger är en av forskarna inom kondenserad materia och kvantoptik. Här kontrollerar hon laserstrålen i ett experiment för att studera joner.

Foto: Jens Olof Lasthein

Finansiell redovisning¹

Resultaträkning

(tkr)		2021-01-01– 2021-12-31	2020-01-01– 2020-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	3 769 708	3 573 124
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	415 507	382 981
Intäkter av bidrag	Not 3	1 644 859	1 513 298
Finansiella intäkter	Not 4	5 704	1 996
Summa intäkter		5 835 778	5 471 399
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-4 062 638	-3 955 172
Kostnader för lokaler	Not 6	-883 328	-777 961
Övriga driftskostnader	Not 7	-719 512	-672 971
Finansiella kostnader	Not 8	-3 496	-1 724
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 12–14	-170 644	-149 460
Summa kostnader		-5 839 618	-5 557 288
Verksamhetsutfall		-3 840	-85 889
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	Not 16	0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		64 596	58 444
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		127 576	125 128
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 9	143 223	128 561
Lämnade bidrag	Not 10	-335 395	-312 133
Saldo transfereringar		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	Not 11	-3 840	-85 889

¹ I de fall annat inte anges är ekonomiska uppgifter i Finansiell redovisning hämtade ur Raindance eller Mercur.

Balansräkning

(tkr)		2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	Not 12	636	1 629
Summa immateriella anläggningstillgångar		636	1 629
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	292 176	222 663
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	599 567	592 299
Pågående nyanläggningar	Not 15	5 015	19 364
Summa materiella anläggningstillgångar		896 758	834 326
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	Not 16	3 088	2 088
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 17	28 605	25 643
Summa finansiella anläggningstillgångar		31 693	27 731
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		27 567	19 030
Fordringar hos andra myndigheter	Not 18	118 285	111 874
Övriga kortfristiga fordringar	Not 19	598	356
Summa kortfristiga fordringar		146 450	131 260
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		238 598	228 325
Upplupna bidragsintäkter		358 773	314 756
Övriga upplupna intäkter		19 252	11 711
Summa periodavgränsningsposter	Not 20	616 623	554 792
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 21	-89 417	-122 417
Summa avräkning med statsverket		-89 417	-122 417
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 22	2 112 700	2 053 157
Kassa och bank	Not 23	8 718	2 667
Summa kassa och bank		2 121 418	2 055 824
SUMMA TILLGÅNGAR		3 724 161	3 483 145

KAPITAL OCH SKULDER		2021-12-31	2020-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		14 608	11 194
Donationskapital		89 475	89 925
Resultatandelar i hel- och delägda företag		0	0
Balanserad kapitalförändring		693 241	779 130
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-3 840	-85 889
Summa myndighetskapital	Not 24	793 484	794 360
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 25	4 637	6 843
Avsättningar för avhjälpande av miljöskador	Not 26	2 689	2 689
Övriga avsättningar	Not 27	22 052	20 734
Summa avsättningar		29 378	30 266
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 28	639 110	540 670
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 29	89 728	143 127
Leverantörsskulder		37 241	73 829
Övriga kortfristiga skulder	Not 30	69 093	60 982
Depositioner		14	14
Summa skulder m.m.		835 186	818 622
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		335 232	279 570
Oförbrukade bidrag	Not 31	1 635 499	1 476 289
Övriga förutbetalda intäkter		95 382	84 038
Summa periodavgränsningsposter	Not 32	2 066 113	1 839 897
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		3 724 161	3 483 145

ANSVARSFÖRBINDELSER		2021-12-31	2020-12-31
Åtaganden lokalfrågor			
Om universitetet beslutar att inte fullfölja projekten äger avtalsparten rätt att fakturera samtliga nedlagda kostnader för projekten.		14 171	12 902
Totalt belopp vid 100 procents fakturering av förgäveskostnader inklusive hyror		14 171	12 902

Stockholms universitet har landets största och mest sökta juristutbildning. Rättegångsspel där studenterna får öva på roller som åklagare och försvarsadvokat är ett av momenten under utbildningen.

Foto: Jens Olof Lasthein

Anslagsredovisning

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrevet	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disp belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 16							
Utbildning och universitetsforskning							
16:02:009 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (a)	122 417	1 967 042	0	0	2 089 459	-2 000 059	89 400
001 Takbelopp (a)	122 417	1 967 042	0	0	2 089 459	-2 000 059	89 400
001 Takbelopp (a)	122 417	1 911 478	0	0	2 033 895	-1 944 495	89 400
002 Takbelopp RRF (a)	0	55 564	0	0	55 564	-55 564	0
16:02:010 Forskning och utbildning på forskarnivå (a)	0	1 760 259	0	0	1 760 259	-1 760 259	0
004 Basresurs	0	1 760 259	0	0	1 760 259	-1 760 259	0
16:02:065 Särskilda medel till universitet och högskolor (a)	0	76 003	0	0	76 003	-75 986	17
008 Nationellt resurscentrum i kemi (a)	0	1 466	0	0	1 466	-1 466	0
009 Tolk- och översättarutbildning (a)	0	22 659	0	0	22 659	-22 659	0
010 Särskilda uppgifter rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare (a)	0	9 063	0	0	9 063	-9 063	0
011 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	0	36 756	0	0	36 756	-36 756	0
012 Utveckling av lärarutbildningen för dövas och hörselskadades behov (a)	0	2 558	0	0	2 558	-2 558	0
028 Idébanksmedel (a)	0	1 017	0	0	1 017	-1 000	17
043 Lärarutbildning i minoritetsspråk (a)	0	2 261	0	0	2 261	-2 261	0
066 Korta kurser för yrkesverksamma (a)	0	223	0	0	223	-223	0
Summa	122 417	3 803 304	0	0	3 925 721	-3 836 304	89 417
Summa totalt	122 417	3 803 304	0	0	3 925 721	-3 836 304	89 417

a = ramanslag.

Lämnade bidrag

Lämnade bidrag finansierade med statsbudgetmedel uppgår till 64 596 tkr och redovisas under transferreringar i resultaträkningen.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)

Av takbeloppet (RRF) finansieras 55 564 tkr av Europeiska unionen – NextGenerationEU.

Stockholms universitet hade 2021 en överproduktion som uppgick till 33 017 tkr. Överproduktionen täcktes genom att anslagssparande från tidigare år utnyttjades. Utgående anslagssparande 2021 uppgick till 89 417 tkr och ligger sålunda under 10 procent av tilldelat takbelopp.

Särskilda medel till universitet och högskolor (anslag 2:65)

Medlen har disponerats för avsedd verksamhet.

Idébanksmedel som utbetalades till SU Holding redovisas som statskapital i balansräkningen.

För information om användning av medel för stöd till studenter med funktionshinder inklusive teckentolkning, se Stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen – nationellt uppdrag i kapitlet Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med regleringsbrev och förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt förordning (1993:1153) om redovisning av studier med mera vid universitet och högskolor.

Redovisningen vid universitetet följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till FÅB:en.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 10 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Undantag från vissa bestämmelser för universitet och högskolor i regleringsbrevet (bilaga 1)

- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning mot anslag enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.
- Vidare medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosädet får överföra såväl överproduktion till ett värde av högst 15 procent av takbeloppet såväl som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av vissa väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt tabell 2 i avsnitt 3 Väsentliga uppgifter där det även framgår vilka styckkostnader i enlighet med 3 kap. 1 § andra stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag som myndigheterna ska redovisa.
- Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av
  - låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
  - beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.
- Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar enligt följande. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.
- Vidare medges Stockholms universitet rätt att förvalta donationsmedel i aktier och andra värdepapper enligt 12 § första stycket donationsförordningen (1998:140). Universitetet får även uppdra åt någon annan att placera dessa medel i enlighet med 12 § andra stycket. Universitetet ska i årsredovisningen redovisa hur avkastningen har utvecklats i förhållande till marknadsindex.
- Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder, förutom finansiella anläggningstillgångar, har värderats till anskaffningsvärde. Finansiella anläggningstillgångar har portföljvärderats.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar utgörs främst av anskaffningar avseende förvärvade licenser samt rättigheter, oftast dataprogram. Aktivering kan ske om anskaffningsvärdet överstiger 10 tkr och den ekonomiska livslängden är minst fem år.

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och med en ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar skrivs av enligt sina förväntade nyttjandeperioder med följande avskrivningstider:

- 3 år Datorer och kringutrustning
- 5 år Kontorsmaskiner och utrustning, inventarier, fordon, med mera
- 5 år, 10 år Inredning
- 10 år Byggnadsinventarier och förbättringsutgift annans fastighet
- 25 år Fartyg och skepp

För konstföremål tillämpas ingen avskrivning.

Av Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) föreskrifter till 5 kap. 1 § FÅB framgår att om en sammansatt anläggningstillgång har betydande delar eller komponenter som förväntas förbrukas i annan takt än den totala tillgången, ska komponenterna delas upp och skrivas av var för sig utifrån respektive komponents nyttjandeperiod. För universitetet kan detta vara tillämpligt när det gäller anläggningstillgångar inom fartyg och skepp samt anläggningar inom forskningsinfrastruktur. Stockholms universitet bedömer att befintliga anläggningstillgångar, som skulle kunna falla under tillämpningen av komponentavskrivning, inte innehåller komponenter som förväntas förbrukas i annan väsentlig takt än den totala tillgången.

Finansiella anläggningstillgångar

Värdepapper har portföljvärderats. I de fall nedskrivning behöver göras i samband med denna värdering sker detta efter individuell prövning till det lägsta av bokfört värde och marknadsvärde.

Under finansiella anläggningstillgångar redovisas aktier och aktieägartillskott i Stockholms universitet Holding AB. Vid värderingen av aktier och andelar i hel- eller delägda företag har anskaffningsvärdesmetoden tillämpats i enlighet med 5 kap. 7 § i FÅB. Anskaffningsvärdemetoden innebär att en anläggningstillgång redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet motsvaras av det ackumulerade kapital som staten har tillfört företaget. Nedskrivning kan bli aktuellt att göra om statens tillförda kapitaltillskott har förbrukats (5 kap. 7 § FÅB). Om det egna kapitalet i bolaget understiger myndighetens värde av bolaget under balansposten andelar i hel- och delägda företag ska anskaffningsvärdet fastställas till det lägre beloppet.

Redovisning enligt anskaffningsvärdemetoden gäller från och med 2020 enligt beslut av regeringen. Tidigare gällde redovisning enligt kapitalandelsmetoden. Den innebar att värdet av aktierna/andelarna ökades respektive minskades i samma mån som företagets egna kapital förändrades. Under 2021 har bolaget tillförts ett kapitaltillskott från staten i form av så kallade idébanksmedel på 1 mnkr vilket gör att värdet av anläggningstillgången ökar med detta belopp till 3,1 mnkr.

Fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Osäkra fordringar har bedömts individuellt. I de fall faktura eller motsvarande handling inkommit efter fastställd brytdag eller där fordrings- eller skuldbeloppet inte är känt vid brytdagen, redovisas beloppet som periodavgränsningspost.

Periodavgränsningsposter

Periodiseringar innebär att kostnader och intäkter hänförs till det år som de avser. I allt väsentligt har periodiseringar skett för till exempel leverantörsfakturor, semesterlöneskuld, avgifter samt intäkter som värderats utifrån nedlagda kostnader efter prövning av fordrans giltighet mot finansjär. Beloppsgränsen för periodiseringar uppgår till 50 tkr.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs. Behållning på EUR-konto per den 31 december 2021 har värderats till balansdagens kurs.

Externmedelsfinansierade projekt

I den löpande redovisningen bokförs inbetalda medel för bidragsprojekt (förskott) som en skuld till finansiären. Kostnader som avser projektet skall bokföras löpande när de uppstår. För bidragsfinansierade projekt bokförs vid varje månads slut intäkter motsvarande månadens kostnader, vilket medför att de bidragsfinansierade projekten som löper under året har ett resultat på noll kronor. Vid bokslutet redovisas oförbrukade bidrag under periodavgränsningsposter på skuldsidan i balansräkningen. Alla bidragsprojekt kontrolleras årligen för att fastställa att de har ett underliggande kontrakt med dispositionstid för medlen efter den 31 december.

I de fall kostnaderna under året har varit större än inbetalda medel har universitetet en fordran på finansiären, och denna bokförs på tillgångssidan i balansräkningen under periodavgränsningsposter.

I uppdragsprojekt bokförs intäkter och kostnader löpande under året. För uppdragsprojekt som pågår över årsskiftet bokförs resultatet som periodiseringspost på tillgångs- respektive skuldsidan i balansräkningen. Uppdragsprojekt som slutförs under året resultatförs.

Transfereringar

Universitetet redovisar transfereringar enligt ESV:s rekommendationer. Som transfereringar redovisas bland annat stipendier och lämnade bidrag samt de intäkter som erhållits för att finansiera transfereeringarna, där antingen givaren till universitetet och/eller mottagaren från universitetet är en statlig part.

Avstämning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter

Vid inrapportering till statsredovisningen ska varje transaktion till annan statlig myndighet kunna särredovisas. Erhållna bidrag och avgifter samt givna bidrag och köp ska redovisas och stämmas av med varje statlig motpart för belopp överstigande 1 mnkr. För fordringar och skulder över årsskiftet gäller att belopp över 100 tkr ska stämmas av.

Stockholms universitet har i sin kodsträng en unik kod för varje myndighet och en gemensam kod för samtliga övriga motparter för att kunna särskilja dessa transaktioner. Efter årets avstämning med andra statliga myndigheter har universitetet inga oförklarade differenser.

Fullkostnadsmodell

Universitetet tillämpar lönebaserad fördelning av indirekta kostnader, det vill säga den modell som Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har rekommenderat lärosäten att använda.

Övriga väsentliga uppgifter*Stockholms universitet Holding AB*

Ägandet av Stockholms universitet Holding AB övergick per den 1 januari 1998 från Närings- och handelsdepartementet till Stockholms universitet. Bolaget äger helt eller delvis aktier i 25 bolag, varav två dotterbolag, ett intressebolag och 22 bolag, där innehavet är mindre än 20 procent.

Förvaltning av stiftelser

I enlighet med Stiftelselagen (1994:1220) bröts de fonder och samförvaltade donationer som är att betrakta som stiftelser och därmed egna juridiska personer ut ur universitetets redovisning den 1 januari 1997. Utanför universitetets redovisning finns 122 anknutna stiftelser vilka avger separata årsredovisningar.

Marknadsvärdet av det förvaltrade kapitalet uppgår till 676 mnkr per den 31 december 2021. Bidrag och stipendier som beviljats under 2021 är 13 mnkr. Totalavkastningen 2021 på stiftelsernas kapital var 21,7 procent. Förvaltningen av universitetets stiftelser regleras av en placeringspolicy som fastställs av universitetsstyrelsen varje år. Det förvaltrade kapitalet bestod vid utgången av året av svenska aktiefonder 43 procent, utländska aktiefonder 8 procent och ränteplaceringar 49 procent.

Universitetet handhar förvaltningen av stiftelserna. Ersättning från stiftelserna uppgår till 1,3 mnkr (1,3 mnkr 2020) för att täcka förvaltningskostnader.

Noter till resultat- och balansräkning

(Belopp i tkr)

NOT 1 INTÄKTER AV ANSLAG	2021-12-31	2020-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 033 719	1 886 152
Forskning och utbildning på forskarnivå	1 735 989	1 686 972
Summa intäkter av anslag*	3 769 708	3 573 124

* Lämnade bidrag finansierade med statsbudgetmedel uppgår till 64 596 tkr och redovisas under transfereringar i resultaträkningen och som statskapital gällande idébanksmedel till SU Holding.

NOT 2 INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	2021-12-31	varav inom staten	2020-12-31	varav inom staten
Intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen*				
Kompendier	32	0	122	0
Övrigt material	798	178	657	66
Lokaler	5 409	1 913	6 616	1 983
Konferenser	7 925	4 101	5 097	2 835
Rikstest m.m.	2 140	0	1 720	0
Konsulttjänster	35 627	31 281	26 633	22 660
Resurssamordning	22 245	22 245	21 050	19 800
Summa	74 176	59 718	61 895	47 344
Intäkter enligt regleringsbrev				
Uppdragsutbildning	67 045	–	73 313	–
Uppdragsforskning	113 790	–	106 554	–
Upplåtande av bostadslägenhet	33 030	–	33 844	–
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	40 723	–	39 102	–
Högskoleprovet	7 949	–	5 476	–
Beställd utbildning	3 327	–	3 795	–
Summa	265 864	–	262 084	–
Övriga intäkter				
Övriga intäkter i verksamheten	75 467	–	59 002	–
Summa	75 467	–	59 002	–
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	415 507	–	382 981	–

* Intäkter av avgifter och andra ersättningar har 2021 ökat med 32 526 tkr jämfört med 2020 vilket främst beror på ökade intäkter för konsulttjänster och uppdragsforskning. Även övriga intäkter i verksamheten har ökat. Intäkter från uppdragsutbildning har minskat på grund av coronapandemin.

Särredovisning av tjänsteexport	2021-12-31	2020-12-31
Intäkter	64 877	50 494

Från och med 2017 särredovisar universitetet intäkter av tjänsteexport enligt rekommendation från Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR). Tjänsteexport är sådana tjänster som inom eller utom riket tillhandahålls till avnämare i utlandet.

NOT 3 INTÄKTER AV BIDRAG	2021-12-31	2020-12-31
Bidragsintäkter per finansärsgrupp		
Forskningsråd	668 924	630 959
Organisationer liknande forskningsråd	88 018	84 932
Sektorsorgan	56 069	44 648
Övriga statliga myndigheter	263 708	291 893
Kommuner	890	602
Regioner	11 290	3 829
Svenska stiftelser och ideella föreningar	306 742	247 364
Svenska företag	13 574	16 086
Affärsdrivande verk	–	50
EU-program	173 087	140 395
Nordiska finansärer	32 782	28 414
Utländska finansärer utom Norden	29 775	24 126
Summa intäkter av bidrag*	1 644 859	1 513 298

* De totala bidragsintäkterna har ökat med 131 563 tkr jämfört med 2020. Ökningen avser bidrag från Vetenskapsrådet, Forte, Wallenbergs stiftelse och EU.

NOT 4 FINANSIELLA INTÄKTER	2021-12-31	2020-12-31
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	26
Övriga finansiella intäkter	5 704	1 970
Summa finansiella intäkter*	5 704	1 996

* De finansiella intäkterna är högre än föregående år på grund av både vinst vid försäljning och orealiserade värdeökningar på långsiktiga värdepapper.

NOT 5 KOSTNADER FÖR PERSONAL	2021-12-31	2020-12-31
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter	2 630 363	2 568 956
<i>– varav arvode till styrelse, kommittéer och ej anställd personal</i>	<i>8 986</i>	<i>8 825</i>
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter	1 393 757	1 349 672
Övriga personalkostnader (t.ex. företagshälsovård, traktamenten, kurs- och konferensavgifter)	38 518	36 544
Summa kostnader för personal*	4 062 638	3 955 172

*Personalkostnaderna har ökat med 107 466 tkr jämfört med 2020 vilket beror på löneökningar, fler anställda, högre arbetsgivaravgifter – som en konsekvens av löneökningar – samt högre pensionskostnader.

NOT 6 KOSTNADER FÖR LOKALER	2021-12-31	2020-12-31
Hyror exklusive mediakostnader	827 403	705 734
Mediakostnad (el, värme, gas, kyla, vatten)	18 852	15 995
Lokalvårdskostnad (extern utförd), renhållning, bevakning och övriga lokalkostnader*	37 073	56 232
Summa kostnader för lokaler**	883 328	777 961

* Minskningen av övriga lokalkostnader förklaras av att kostnader för Alba Nova flyttats till hyror.

** Ökningen av lokalkostnader beror på att lokalytor tillkommit, främst i Albano, att befintliga kontrakt omförhandlats och på indexuppräkning av befintliga kontrakt.

NOT 7 ÖVRIGA DRIFTSKOSTNADER	2021-12-31	2020-12-31
Konsulttjänster	202 771	175 013
Material	121 276	129 936
Resor	19 880	26 874
Övriga tjänster	130 564	109 509
Böcker, tidskrifter och övriga publikationer	50 712	68 729
Datatjänster	88 727	74 255
Övriga driftskostnader	75 628	59 553
Reparationer och underhåll	29 954	29 102
Summa övriga driftskostnader*	719 512	672 971

* Skillnaden mellan åren består av högre kostnader för konsulttjänster och övriga tjänster avseende laboratorieanalyser men också högre kostnader för Open Access inom övriga driftskostnader samt högre datatjänster. Kostnader för tidskrifter och publikationer har minskar men också resekostnader.

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER	2021-12-31	2020-12-31
Räntekostnader på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	104
Övriga finansiella kostnader	3 496	1 620
Summa finansiella kostnader*	3 496	1 724

* De ökade kostnaderna mellan år 2020 och 2021 beror till stor del på orealiserad värdeminskning för Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelse. Andra orsaker är svagare svensk krona som genererat ökade kursförluster vid betalningar och ökade kostnader för finansiella tjänster.

NOT 9 ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG	2021-12-31	2020-12-31
Medel från internationella organisationer	39 971	24 599
Knut och Alice Wallenbergs stiftelse	35 264	41 054
Medel från EU:s institutioner	33 948	26 566
Riksbankens Jubileumsfond	17 845	19 115
Marianne & Marcus Wallenbergs stiftelse	5 444	5 896
Medel från övriga	4 171	3 764
Göran Gustafssons stiftelse	1 474	1 490
Engquists stiftelse	1 318	1 140
RMC cancerfonder	987	936
Medel från kommuner och regioner	964	1 789
Torsten & Ragnar Söderbergs stiftelse	714	1 141
Medel från privata företag	690	637
Stiftelsen för strategisk forskning	433	434
Summa övriga erhållna medel för finansiering av bidrag*	143 223	128 561

* Ökningen består främst av större bidrag från Blue Planet Fund och EU-bidrag för forskningsprojektet FORCeS. Samtidigt har bidrag från stiftelser minskat.

NOT 10 LÄMNAD E BIDRAG	2021-12-31	2020-12-31
Bidrag till statliga myndigheter	148 107	156 736
Bidrag till övriga länder för konsumtion	57 135	35 980
Lämnade bidrag internationella organisationer	68 857	56 710
Stipendier	32 154	36 513
Övriga lämnade bidrag	29 142	26 194
Summa lämnade bidrag*	335 395	312 133

* Skillnaden mellan åren består av högre lämnade bidrag till internationella organisationer avseende till exempel bidrag från Blue Planet Fund samt EU-bidrag till övriga EU-länder. Samtidigt har bidrag till statliga myndigheter och stipendier minskat.

NOT 11 ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	2021-12-31	2020-12-31
Anslagsfinansierad verksamhet	-5 606	-89 840
Avgiftsfinansierad verksamhet	1 766	3 951
Resultatandelar från hel- och delägda företag	0	0
Summa årets kapitalförändring	-3 840	-85 889

Kapitalförändring per område	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	605 230	31 104	636 334
Uppdragsverksamhet	2 789	-4 596	-1 807
Summa	608 019	26 508	634 527
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	54 191	-36 710	17 481
Uppdragsverksamhet	31 031	6 362	37 393
Summa	85 222	-30 348	54 874
Summa totalt	693 241	-3 840	689 401

Kapitalförändringen redovisas enligt bilaga 1 i regleringsbrevet för universitet och högskolor.

Stockholms universitet redovisar anslagsfinansierad verksamhet och bidragsfinansierad verksamhet inom de två verksamhetsgrenarna utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning och utbildning på forskarnivå. För avgiftsbelagd verksamhet avseende beställd utbildning, uppdragsutbildning och uppdragsforskning, redovisas kapitalförändringen i ovanstående not under de båda rubrikerna Uppdragsverksamhet.

NOT 12 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2021-12-31	2020-12-31
Förvärvade licenser, rättigheter, m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	14 599	16 810
Årets anskaffningar	317	186
Årets försäljningar/utrangeringar	-2 757	-2 397
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	12 159	14 599
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-12 970	-13 600
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-1 275	-1 637
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	2 722	2 267
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-11 523	-12 970
Utgående bokfört värde	636	1 629

NOT 13 FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ ANNANS FASTIGHET	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	563 981	501 685
Årets anskaffningar	55 048	72 862
Pågående förbättringsutgifter årets anskaffningar	-20 737	20 737
Under året omklassificerade	72 356	-19 369
Årets försäljningar/utrangeringar	-14 688	-11 934
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde*	655 960	563 981
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-341 318	-324 011
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-36 648	-28 635
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	14 182	11 328
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-363 784	-341 318
Utgående bokfört värde	292 176	222 663

* Förändringen mellan åren avser främst investeringar avseende nya campuset i Albano och ombyggnationer.

NOT 14 MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 666 113	1 560 420
Årets anskaffningar	142 542	162 819
Under året omklassificerade	0	0
Årets försäljningar/utrangeringar	-74 839	-57 126
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 733 816	1 666 113
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-1 073 814	-1 011 244
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-132 741	-119 188
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	72 306	56 618
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-1 134 249	-1 073 814
Utgående bokfört värde	599 567	592 299

NOT 15 PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	19 364	36 947
Årets anskaffningar	183 956	209 192
Färdigställda anläggningar	-195 517	-236 106
Under året omklassificerade	-2 788	9 331
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	5 015	19 364

NOT 16 ANDELAR I HEL- OCH DELÄGDA FÖRETAG

Universitetet (som del i rättssubjektet staten) företräder staten i dess ägande av 100 procent av Stockholms universitets Holding AB (3 000 aktier, nominellt värde 300 tkr). Företaget är ej börsnoterat. Andelarna, motsvarande 5 275 tkr, har erhållits från Näringsdepartementet enligt beslut 20 december 1997. Därmed har inte universitetet något anskaffningsvärde för aktierna.

Stockholms universitets Holding AB innehar följande aktier 2021-12-31:

- 100 % Success AB
- 100 % SU Inkubator
- 25 % Choros Cognition AB

Stockholms universitets Holding äger också aktier i ytterligare 22 företag. Innehavet i varje företag är mindre än 20 procent.

Bokfört värde	2021-12-31	2020-12-31
Statskapital (från Näringsdepartementet)	2 088	2 953
Justering föregående års resultat/ändrad redovisningsprincip*	0	-1 865
Kapitaltillskott	1 000	1 000
Summa andelar i hel- och delägda företag	3 088	2 088

* Från och med 2020 redovisas andelar i hel-/delägda företag enligt anskaffningsvärdemetoden. Omräkning till ett anskaffningsvärde har skett av andelar i hel-/delägda företag för 2020.

NOT 17 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV*	2021-12-31	2020-12-31
Aktier	0	0
Aktie- och räntefonder	28 605	25 643
Summa långfristiga värdepappersinnehav	28 605	25 643

* Långfristiga värdepapper redovisas till verkligt värde, marknadsvärde.

NOT 18 FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2021-12-31	2020-12-31
Kundfordringar hos andra myndigheter*	47 923	41 359
Fordran mervärdesskatt	61 558	62 092
Övriga fordringar hos andra myndigheter	8 804	8 423
Summa fordringar hos andra myndigheter	118 285	111 874

* Skillnaden mellan åren avser bland annat högre fakturering till Skolverket.

NOT 19 ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR	2021-12-31	2020-12-31
Förskott till anställda*	531	270
Övriga kortfristiga fordringar	67	86
Summa övriga kortfristiga fordringar	598	356

* Reseförskott och löneförskott till anställda har ökat jämfört med 2020.

NOT 20 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	168 974	153 923
Övriga förutbetalda kostnader	69 624	74 402
Summa förutbetalda kostnader	238 598	228 325
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	68 359	78 122
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	290 414	236 634
Summa upplupna bidragsintäkter	358 773	314 756
Upplupna uppdragsintäkter	12 214	10 926
Övriga upplupna intäkter	7 038	785
Summa övriga upplupna intäkter	19 252	11 711
Summa periodavgränsningsposter	616 623	554 792

NOT 21 AVRÄKNING MED STATSVERKET	2021-12-31	2020-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-122 417	-156 831
Redovisat mot anslag	3 836 304	3 631 568
Anslag som tillförts räntekonto	-3 803 304	-3 597 154
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Summa avräkning med statsverket*	-89 417	-122 417

* Universitetet uppvisar ett anslagssparande på grund av tidigare underproduktion inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I årets anslagssparande ingår också ett belopp på 17 tkr som avser ej utbetalda idébanksmedel till SU Holding.

NOT 22 BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET	2021-12-31	2020-12-31
Behållning på universitetets räntekonto	2 112 700	2 053 157
Summa behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2 112 700	2 053 157
Beviljad räntekontokredit enligt regleringsbrev	0	0

NOT 23 KASSA OCH BANK	2021-12-31	2020-12-31
Banktillgodohavande avseende fondförvaltning	150	62
Övriga banktillgodohavanden (EUR-kontot)	8 568	2 605
Summa kassa och bank	8 718	2 667

NOT 24 MYNDIGHETSKAPITAL

Universitetet redovisar en negativ kapitalförändring om 3 840 tkr (85 889 tkr), vilket motsvarar 0,07 procent (1,54 procent) av verksamhetens kostnader om 5 839 618 tkr (5 557 288 tkr).

Myndighetskapital per verksamhetsområde	2021-12-31	2020-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	634 527	608 019
Forskning och utbildning på forskarnivå	54 874	85 222
Kapital, donationskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag	104 083	101 119
Summa myndighetskapital	793 484	794 360

	Stats- kapital*	Donations- kapital**	Resultat- andelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapital- förändring anslags- finansierad verksamhet	Balanserad kapital- förändring avgifts- belagd verksamhet	Kapital- förändring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2020	11 194	89 925	0	749 261	29 869	-85 889	794 360
Ändrade redovisningsprinciper	0	0	0	0	0	0	0
A. Ingående balans 2021	11 194	89 925	0	749 261	29 869	-85 889	794 360
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	-89 840	3 951	85 889	0
Årets kapitalförändring	3 414	-450	0	0	0	-3 840	-876
B. Summa årets förändring	3 414	-450	0	0	0	-3 840	-876
C. Utgående balans 2021	14 608	89 475	0	659 421	33 820	-3 840	793 484

* År 1997 erhöll Stockholms universitet 5 275 tkr i statskapital utan avkastningskrav. Från och med 2020 redovisas resultatandelar i hel- och delägda företag enligt anskaffningsvärdeometoden och redovisas under statskapital. Från och med 2019 ingår i statskapital utan avkastningskrav konst från Statens Konstråd med motsvarande 12 202 tkr.

** Förändringen av donationskapital avser invärderad konst under 2021.

NOT 25 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE	2021-12-31	2020-12-31
Ingående avsättning pensioner	6 843	10 333
Årets pensionskostnad	1 060	1 579
Årets pensionsutbetalningar	-3 266	-5 069
Utgående avsättningar för pensioner och liknande avsättningar	4 637	6 843

NOT 26 AVSÄTTNINGAR FÖR AVHJÄLPANDE AV MILJÖSKADOR	2021-12-31	2020-12-31
Ingående avsättning för avhjälpande av miljöskador	2 689	2 689
Årets avsättningar för avhjälpande av miljöskador	0	0
Summa utgående avsättningar för avhjälpande av miljöskador	2 689	2 689

Stockholms universitet tar det finansiella ansvaret, i enlighet med 13§, första stycket punkt 1 i strålskyddslagen (1988:220), för radioaktivt avfall från de åtta slutna strålkällor som finns i universitetets verksamhet. Samtliga källor är aktuella för avveckling tidigast om 20–30 år.

NOT 27 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR	2021-12-31	2020-12-31
Avsättning trygghetsmedel	22 052	18 134
Tvister (arbetsrättsliga och avseende ombyggnationskostnader)	0	2 600
Summa övriga avsättningar	22 052	20 734

NOT 28 LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET *	2021-12-31	2020-12-31
Lån vid årets början	540 670	533 715
Under året upptagna lån	173 873	82 050
Årets amortering	-75 433	-75 095
Summa lån i Riksgäldskontoret	639 110	540 670
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	851 000	619 000

* År 2021 gjordes stora investeringar avseende lokalförsörjning och forskningsinfrastruktur.

NOT 29 KORTFRISTIGA SKULDER TILL ANDRA MYNDIGHETER	2021-12-31	2020-12-31
Skuld till Skatteverket (arbetsgivaravgifter m.m.)	68 836	66 561
Skuld mervärdesskatt	9 272	9 741
Leverantörsskulder	6 175	61 635
Övriga skulder till andra myndigheter*	5 445	5 190
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	89 728	143 127

* Skillnaden mellan åren avser leverantörsskulder och förklaras av tidigare utbetalningar av leverantörsfakturer i samband med systembyte.

NOT 30 ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER	2021-12-31	2020-12-31
Personalens källskatt	59 319	57 884
Avräkning valutakonton	8 568	2 605
Övrigt	1 206	493
Summa övriga kortfristiga skulder	69 093	60 982

NOT 31 OFÖRBRUKADE BIDRAG	2021-12-31	2020-12-31
Forskningsråd	807 599	714 663
Övriga statliga myndigheter	229 665	221 314
Svenska stiftelser och ideella föreningar	242 056	164 650
EU-program	202 848	188 722
Sektorsorgan	32 563	48 662
Nordiska finansiärer	10 574	11 993
Finansiärer av rådskaraktär	15 315	28 218
Svenska företag, affärsdrivande verk	25 176	24 682
Högskolor och universitet	22 087	26 555
Utländska finansiärer	36 390	34 540
Anknutna stiftelser	6 933	6 998
Kommuner och regioner	4 293	5 292
Summa oförbrukade bidrag*	1 635 499	1 476 289

* Skillnaden mellan åren består till största del av bidragsmedel från Vetenskapsrådet, Allmänna arvsfonden och EU.

Den genomsnittliga årliga ökningen av oförbrukade bidrag har varit 7,4 procent under de fem senaste åren. År 2021 har ökningen varit 10,8 procent medan ökningen 2020 var 13,1 procent. Till den bidragsfinansierade verksamheten finns framtida avskrivningskostnader knutna till ett värde av 214 292 tkr.

Specifikation av oförbrukade bidrag	2021-12-31	2020-12-31
Bidrag från annan statlig myndighet	1 095 003	1 009 321
Bidrag från icke statliga organisationer eller privata personer	511 707	441 263
Oförbrukade donationer	28 789	25 705
Totalt oförbrukade bidrag	1 635 499	1 476 289

Förbrukningstakt för oförbrukade bidrag från statlig givare

	2021-12-31	Inom 3 mån.	3–12 mån.	1–3 år
Förbrukning oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet	1 095 003	183 413	550 239	361 351

Beräkningen har gjorts i enlighet med rekommendationer från Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR) för schablonberäkning av omsättningshastigheten, vilket enligt denna metod är 1,06.

NOT 32 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna semesterlöneskulder inkl. lönekostnadspålägg	244 574	240 288
Upplupna löneskulder inkl. lönekostnadspålägg	5 352	14 639
Övriga upplupna kostnader	85 306	24 643
Summa upplupna kostnader	335 232	279 570
Oförbrukade bidrag, statliga	1 095 003	1 009 321
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	540 496	466 968
Summa oförbrukade bidrag	1 635 499	1 476 289
Förutbetalda intäkter	38 234	22 849
Förutbetalda uppdragsintäkter, statliga*	40 522	41 894
Förutbetalda uppdragsintäkter, utomstatliga	16 626	19 295
Summa förutbetalda intäkter	95 382	84 038
Summa periodavgränsningsposter	2 066 113	1 839 897

* Skillnaden mellan åren beror på högre upplupna kostnader avseende hyresavtal med KTH samt högre oförbrukade bidrag som en konsekvens av pandemin.

*Så här vill vi ha det i
förskoleklass på Tranan.*

Ha roligt.

Leka tillsammans.

Vara en bra kompis.

Alla får vara med.

Lyssna på varandra.

Flera institutioner bedriver omfattande forskning om skola, utbildning och lärande. Forskningen sker i flera fall i nära samarbete med skolor och kommuner i Stockholmsområdet.

Foto: Niklas Björling

Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2021

(Belopp i tkr)

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2019	Över-/underskott 2020	Intäkter 2021	Kostnader 2021	Över-/underskott 2021	Akkumulerat över-/underskott, utgående 2021
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	131	0	3 327	-3 327	0	131
Yrkehögskolan, KY m.m.	0	0	0	0	0	0
Uppdragsutbildning	-2 187	-1 393	67 045	-68 192	-1 147	-4 727
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	7 590	3 390	40 723	-41 011	-288	10 692
Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summering	5 534	1 997	111 095	-112 530	-1 435	6 096
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	8 902	-1 502	113 790	-114 828	-1 038	6 362
Summering	8 902	-1 502	113 790	-114 828	-1 038	6 362
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-10 550	-3 845	7 949	-16 365	-8 416	-22 811
Upplåtande av bostadslägenhet – utbytesprogram och gästforskare*	-14 492	-9 480	27 318	-26 902	416	-23 556
Upplåtande av bostadslägenhet – regeringsbeslut (U2020/04021/UH)**	0	0	5 712	-5 712	0	0
Tillhandahållande av varor och tjänster i syfte att bistå offentlig verksamhet med anledning av det nya coronaviruset	0	0	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summering	-25 042	-13 325	40 979	-48 979	-8 000	-46 367

* Det totala antalet lägenheter vid Stockholms universitet under 2021 var 569 stycken, varav 86 kunde hyras ut med dubbla bäddar (de flesta hyrdes ut som singelboende). I genomsnitt hyrdes 443,5 bäddar ut till utbytesstudenter och gästforskare under 2021. Intäkterna men även kostnaderna har minskat på grund av uppsägning av två bostadsfastigheter och ett bostadssystem. Vakansgraden på grund av coronapandemin har under 2021 varit låg. Justeringar av tidigare års över-/underskott gjordes 2015 genom en särskild genomlysning.

** Under januari t.o.m. november 2021 hyrdes 97 lägenheter ut till internationella masterstudenter enligt U2020/04021/UH. Nytt regeringsbeslut U2021/04703/UH trädde ikraft i december 2021. Under december månad hyrdes samma antal bostäder ut till internationella mastersstudenter enligt U2021/04703/UH.

Stockholms universitets disponibla ackumulerade överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för 2021 uppgår till 12 458 tkr.

Universitetet har de senaste åren vidtagit åtgärder för att minska överskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten, framförallt inom uppdragsverksamheten. Under 2021 har uppdragsutbildningens omfattning påverkats negativt av pandemin och uppvisar ett underskott på 1 147 tkr. Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter har gett ett under-

skott på 288 tkr. Universitetet har disponerat det ackumulerade överskottet inom respektive verksamhetsgren.

Enligt 25 § Avgiftsförordningen (1992:191) ska myndigheten lämna förslag till disposition till regeringen om överskottet uppgår till mer än 10 procent.

För den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till omsättning till 5,5 procent.

Redovisning av takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2021

Tabell 1 Redovisning av antal helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr)
Utfall avseende perioden 2021-01-01–2021-12-31

Utbildningsområde	Utfall hst	Utfall hpr	Hst ersättn. (tkr)	Hpr ersättn. (tkr)	Utfall total ersättn. (tkr)
Humaniora	7 452	5 087	249 339	111 622	360 962
Juridik	2 512	2 229	84 060	48 755	132 815
Samhällsvetenskap	8 869	7 240	296 734	157 982	454 717
Naturvetenskap	4 332	2 812	247 144	136 297	383 441
Teknik	1 962	1 486	111 916	71 862	183 779
Vård	595	525	36 101	27 567	63 668
Medicin	695	588	47 072	48 643	95 715
Undervisning	1 357	1 246	55 227	53 111	108 338
Verksamhetsförlagd utbildning	653	656	37 645	36 682	74 327
Övrigt	1 688	1 389	77 353	52 151	129 504
Summa	30 115	23 258	1 242 592	744 673	1 987 265
Takbelopp (tkr)					1 967 042
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)					20 223

Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	1 967 042
+ ev. ingående anslagssparande	122 417
Summa (A)	2 089 459
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för hpr från december föregående budgetår	12 794
Utfall total ersättning enligt tabell 1	1 987 265
+ ev. ingående överproduktion	
Summa (B)	2 000 059
Summa (A-B)	89 400
Tabell. Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	89 400
- ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet	
Utgående anslagssparande	89 400
Tabell. Överproduktion	
Total utgående överproduktion	
- ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet	
Utgående överproduktion	0

Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter. Ersättningar och förmåner redovisas för budgetåret 2021. Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 28 000 kronor per år. Till suppleanter utgår ingen ersättning. Till ordförande utgår arvode med 66 000 kronor per år.

Namn	Övriga uppdrag	Belopp
Externa ledamöter		
Ordförande Mats Melin, före justitierådet	Inga uppdrag	99 000*
Rektor Astrid Söderbergh Widding, professor	Aarhus universitet	1 578 948
Hans Börsvik, styrelseordförande	SU Holding AB SU Inkubator AB Orvelin Group Holding AB Ostronpallen AB Management by Kerstin AB Klara K AB Blue Orbis Group AB Blue Orbis AB Realtid Media AB Velove Bikes AB	42 000*
Tiit Land, universitetsrektor	Inga uppdrag	42 000*
Anders Lindberg, direktör	Tilia Strategisk Rådgivning och Förvaltning AB Albvil Förvaltning AB	42 000*
Sanne Houby-Nielsen, styresman	Inga uppdrag	42 000*
Gunilla Nordlöf, generaldirektör	Post- och telestyrelsen Tillväxtverket SU Holding AB SU Inkubator AB Riksgälden	42 000*
Katarina Nordqvist, senior analytiker (t.o.m. 2021-09-12)	Formas	28 000*
Tuula Teeri, verkställande direktör	Inga uppdrag	42 000*

Namn	Övriga uppdrag	Belopp
Verksamhetsföreträdare		
Henrik Cederquist, professor	Inga uppdrag	0
Elisabeth Wåghäll Nivre, professor	Inga uppdrag	0
Yvonne Svanström, professor	Inga uppdrag	0
Studentrepresentanter		
Simon Froster Delbom, vice kårordförande (<i>fr.o.m. 2021-07-01</i>)	Inga uppdrag	14 000
Sofia Holmdahl, kårordförande (<i>t.o.m. 2021-06-30</i>)	Inga uppdrag	28 000*
Pascal Meier, doktorand	Inga uppdrag	23 400
Elis Wibacke, kårordförande/vice kårordförande	Inga uppdrag	42 000*
Gruppsuppleanter för verksamhetsföreträdare		
Lena Mäler, professor	Inga uppdrag	0
Jessika van der Sluijs, professor	Jessika van der Sluijs AB	0
Gruppsuppleanter för studentrepresentanterna		
Julia Dahlqvist, doktorand	Inga uppdrag	0
Helena Eriksson, student (<i>t.o.m. 2021-06-30</i>)	Inga uppdrag	0

* Delar av ersättningen avser arvode för 2020 som betalades ut 2021.

När Albanområdet togs i bruk i augusti innebar det cirka 1 000 nya studieplatser. I lokalerna sker undervisning främst inom psykologi, företagsekonomi och socialt arbete.

Foto: Jens Olof Lasthein

Tabellbilaga

Statistik rörande helårsstudenter och helårsprestationer bedöms inte vara individbaserad och är därför inte könsuppdelad.

Tabell 1: Antal helårsstudenter och helårsprestationer samt prestationsgrad per område och fakultet inom ramen för takbeloppet 2019–2021 (2020 inklusive särskilda utbildningssatsningar)

Område/fakultet	2019			2020			2021		
	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)
Humanvetenskapliga området	23 614	18 244	77	24 992	19 803	79	26 069	20 642	79
<i>Humanistiska fakulteten</i>	7 709	5 402	70	8 363	5 874	70	8 955	6 327	71
<i>Juridiska fakulteten</i>	2 511	2 151	86	2 509	2 253	90	2 575	2 286	89
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	13 395	10 692	80	14 120	11 676	83	14 540	12 029	83
Naturvetenskapliga området	3 149	2 236	71	4 021	2 597	65	4 046	2 616	65
Totalt	26 764	20 481	77	29 014	22 400	77	30 115	23 258	77

Källa: Ladok.

Tabell 2: Antal helårsstudenter och helårsprestationer samt prestationsgrad per område och fakultet inom ramen för studieavgiftsbelagd verksamhet 2019–2021

Område/fakultet	2019			2020			2021		
	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)
Humanvetenskapliga området	249	199	80	289	244	85	311	256	82
<i>Humanistiska fakulteten</i>	35	28	81	42	39	92	42	39	93
<i>Juridiska fakulteten</i>	25	15	58	22	18	79	22	19	83
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	188	156	83	224	187	84	247	199	80
Naturvetenskapliga området	44	38	87	49	40	81	59	52	88
Totalt	293	238	81	337	284	84	370	308	83

Källa: Ladok.

Tabell 3: Antal sökande, antagna och registrerade nybörjare inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk juristutbildning 2019–2021

	2019			2020			2021		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	219	–	–	238	48	52	245	52	48
Antagna	29	66	34	28	75	25	29	83	17
Registrerade nybörjare	30	67	33	28	75	25	29	83	17

Källa: NyA och Ladok.

Tabell 4: Antal sökande, antagna och registrerade nybörjare inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk lärar- och förskolläraryt utbildning 2019–2021

Antagningsstermin	Sökande			Antagna			Registrerade nybörjare		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Vt 2019	188	–	–	99	82	18	96	84	16
Ht 2019	541	–	–	102	90	10	96	90	10
Vt 2020	515	84	16	112	89	11	100	90	10
Ht 2020	557	84	16	100	87	13	86	86	14
Vt 2021	422	84	16	89	83	17	83	82	18
Ht 2021	418	85	15	75	85	15	64	89	11

Källa: Nationell databas för ULV samt NyA och Ladok för ht 2019–ht 2021.

Tabell 5: Antal sökande, antagna och registrerade nybörjare inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk socionomutbildning 2019–2021

	2019			2020			2021*		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	33	–	–	28	89	11	–	–	–
Antagna	6	83	17	4	100	0	–	–	–
Registrerade nybörjare	5	80	20	4	100	0	–	–	–

Källa: NyA och Ladok.

* Inga studenter antogs 2021.

Tabell 6: Antal förstagångs- och fortsättningsregistrerade på tolk- och översättarutbildningar 2019–2021

Utbildning	2019			2020			2021		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Översättarutbildningar	107	72	28	129	78	22	180	67	33
Konferenstolkutbildning	7	57	43	–	–	–	8	38	63
Teckenspråkstolkutbildning	64	84	16	70	81	19	73	86	14
Övrig tolkutbildning	97	59	41	144	52	48	99	51	49
Totalt	275	70	30	343	68	32	360	66	34

Källa: Ladok.

Antal registrerade avser unika individer som är förstagångs- eller fortsättningsregistrerade under året.

Tabell 7: Antal antagna till lärarutbildningar som leder till vissa examina 2019–2021 och andel kvinnor och män (%)

Utbildning	2019			2020			2021		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Förskolläraryt utbildning	415	90	10	407	90	10	423	91	9
Grundläraryt utbildning fritidshem	175	59	41	164	59	41	179	59	41
Grundläraryt utbildning F – 3	310	88	12	313	92	8	326	90	10
Grundläraryt utbildning 4 – 6	207	69	31	200	72	29	202	69	31
Ämnesläraryt utbildning (KPU)	122	49	51	114	49	51	94	54	46
Ämnesläraryt utbildning (ej KPU)	463	55	45	455	61	39	505	66	34
Specialpedagog-/ specialläraryt utbildning	324	90	10	259	90	10	243	92	8
Totalt	2 016	74	26	1 912	77	23	1 972	78	22

Källa: Ladok. Endast anslagsfinansierad utbildning.

Tabell 8: Antal helårsstudenter och helårsprestationer samt prestationsgrad inom vissa lärarutbildningar 2019–2021

Utbildning	2019			2020			2021		
	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestationsgrad (%)
Förskolläraryt utbildning	1 064	970	91	1 069	991	93	1 089	1 038	95
Grundläraryt utbildning fritidshem	339	305	90	351	331	94	352	320	91
Grundläraryt utbildning F – 3	754	708	94	764	694	91	816	753	92
Grundläraryt utbildning 4 – 6	513	475	93	520	470	90	514	474	92
Ämnesläraryt utbildning (KPU)	122	115	94	130	115	89	130	123	94
Ämnesläraryt utbildning (ej KPU)	1 065	900	85	1 085	941	87	1 191	1 034	87
Specialpedagog-/ specialläraryt utbildning	291	256	88	152	148	97	309	285	92
Totalt	4 148	3 729	90	4 071	3 690	91	4 400	4 028	92

Källa: Ladok. Endast anslagsfinansierad utbildning.

Tabell 9: Antal utfärdade examina inom vissa lärarutbildningar 2019–2021

Typ av examen	2019			2020			2021		
	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Förskolläraexamen	245	95	5	293	93	7	296	95	5
Grundläraresexamen fritidshem	90	63	37	103	66	34	116	57	43
Grundläraresexamen F – 3	152	96	4	141	97	3	169	91	9
Grundläraresexamen 4 – 6	78	81	19	101	69	31	120	76	24
Ämnesläraresexamen (KPU)	102	53	47	79	53	47	86	59	41
Ämnesläraresexamen (ej KPU)	201	62	38	243	63	37	271	63	37
Specialpedagog-/ specialläraresexamen	247	91	9	248	96	4	178	94	6
Totalt	1 115	81	19	1 208	81	19	1 236	79	21

Källa: Ladok. Inklusive bidrags- och avgiftsfinansierad utbildning.

Tabell 10: Antal behöriga sökande och antagna till utbildning i särskilda ämnen 2019–2021

Ämne	2019		2020		2021	
	Antal sökande	Antal antagna	Antal sökande	Antal antagna	Antal sökande	Antal antagna
Finska	569	275	648	291	1 813	680
Lettiska	382	205	372	215	294	185
Litauiska	308	175	318	182	256	155
Gemensamma kurser för lettiska och litauiska	90	44	92	53	76	55
Portugisiska	435	134	525	160	535	198
Strålningsbiologi	16	12	21	16	45	19
Svenskt teckenspråk	568	196	927	335	2 407	771

Källa: NyA.

Tabell 11: Antal studenter med funktionshinder i studiesituationen som beretts tillgång till stödresurser 2019–2021

	2019			2020			2021		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Studenter med dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter	9 665	66	34	10 685	68	32	12 180	68	32
Studenter med neuropsykiatriska variationer	5 491	60	40	6 917	60	40	8 757	65	35
Studenter med psykisk ohälsa	1 963	78	22	2 142	79	21	2 501	79	21
Studenter med nedsatt rörelseförmåga	706	72	28	662	71	29	652	64	36
Studenter med synnedläggning	312	62	38	321	63	37	386	60	40
Studenter med hörselnedsättning – utan utbildningstolkning	277	74	26	283	72	28	299	74	26
Studenter med utbildningstolkning – teckenspråks- och/eller skrivtolkning	117	69	31	146	66	34	179	70	30
Studenter med andra varaktiga begränsningar av funktionsförmågan	1 619	75	25	1 756	74	26	1 972	75	25
Totalt	20 150	66	34	22 912	67	33	26 926	68	32

Källa: Rapportering från lärosätena.

Tabell 12: Antal antagna till utbildning på forskarnivå per område och fakultet 2019–2021

Område/fakultet	2019			2020			2021		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området	103	52	48	106	55	45	143	52	48
<i>Humanistiska fakulteten</i>	37	57	43	27	67	33	16	69	31
<i>Juridiska fakulteten</i>	6	50	50	3	100	–	7	43	57
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	60	50	50	76	49	51	120	50	50
Naturvetenskapliga området	144	48	52	113	50	50	93	46	54
Totalt	247	50	50	219	53	47	236	50	50

Källa: Ladok.

Tabell 13: Genomsnittlig nettostudietid, utbildning på forskarnivå per område och fakultet 2019–2021

Fakultet	2019			2020			2021		
	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män
Humanistiska fakulteten									
<i>Doktorsexamen</i>	4,8	4,8	4,7	5,6	5,8	5,3	4,4	4,5	4,3
<i>Licentiatexamen</i>	2,6	2,6	–	3,1	3,7	2,8	2,2	–	2,2
Juridiska fakulteten									
<i>Doktorsexamen</i>	7,1	9,2	4,3	10,7	7,9	13,5	4,3	4,5	4,1
<i>Licentiatexamen</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Samhällsvetenskapliga fakulteten									
<i>Doktorsexamen</i>	5,0	4,7	5,2	4,5	4,5	4,5	4,1	4,1	4,0
<i>Licentiatexamen</i>	2,2	2,6	1,8	3,0	1,4	3,5	3,4	3,4	–
Naturvetenskapliga fakulteten									
<i>Doktorsexamen</i>	4,3	4,3	4,3	4,5	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4
<i>Licentiatexamen</i>	3,1	2,8	3,2	3,0	2,9	3,1	3,2	3,5	3,2
Totalt Stockholms universitet									
<i>Doktorsexamen</i>	4,6	4,7	4,5	4,7	4,8	4,6	4,3	4,3	4,3
<i>Licentiatexamen</i>	3,0	2,8	3,1	3,0	2,9	3,1	3,3	3,5	3,2

Källa: Ladok.

Tabell 14: Antal licentiat- och doktorsexamina per område och fakultet 2019–2021

Område/fakultet	2019			2020			2021		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området									
<i>Doktorsexamina</i>	87	26	74	106	59	41	91	55	45
<i>Licentiatexamina</i>	3	67	33	4	–	100	3	67	33
Humanistiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	30	77	23	33	67	33	31	55	45
<i>Licentiatexamina</i>	1	100	–	–	–	–	1	–	100
Juridiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	7	57	43	2	50	50	6	50	50
<i>Licentiatexamina</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Samhällsvetenskapliga fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	50	42	58	71	56	44	54	56	44
<i>Licentiatexamina</i>	2	50	50	4	–	100	2	100	0
Naturvetenskapliga området									
<i>Doktorsexamina</i>	115	37	63	114	41	59	88	43	57
<i>Licentiatexamina</i>	26	42	58	29	52	48	25	40	60
Totalt Stockholms universitet									
<i>Doktorsexamina</i>	202	45	55	220	50	50	179	49	51
<i>Licentiatexamina</i>	29	45	55	33	45	55	28	43	57

Källa: Ladok.

Tabell 15: Antal vetenskapliga publiceringar per område och fakultet 2019–2021*

Område/fakultet	2019	2020	2021
Humanvetenskapliga området	3 128	2 947	2 802
<i>Humanistiska fakulteten</i>	1 226	1 116	934
<i>Juridiska fakulteten</i>	262	246	190
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	1 640	1 585	1 678
Naturvetenskapliga området	2 233	2 270	2 265
Totalt	5 361	5 217	5 067

Källa: Diva.

* Då det finns en eftersläpning i registreringen har uppgifterna för 2019 och 2020 uppdaterats sedan årsredovisningen för 2020. Eftersläpningen innebär att statistiken för 2021 inte är komplett.

Tabell 16: Andel disputerade lärare per område och fakultet 2019–2021 (%)

Område/fakultet	2019			2020			2021		
	Andel disputerade	Varav andel kvinnor	Varav andel män	Andel disputerade	Varav andel kvinnor	Varav andel män	Andel disputerade	Varav andel kvinnor	Varav andel män
Humanvetenskapliga området	84	49	51	86	49	51	86	50	50
<i>Humanistiska fakulteten</i>	81	57	43	82	56	44	82	56	44
<i>Juridiska fakulteten</i>	81	46	54	85	49	51	84	50	50
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	87	44	56	88	45	55	89	46	54
Naturvetenskapliga området	92	29	71	94	29	71	93	30	70
Totalt	86	44	56	88	44	56	88	45	55

Källa: IVS, enligt utsökning aktuellt kalenderår, d.v.s. ej uppdaterat i efterhand.

Tabell 17: Antal årsarbetskrafter inom vissa personalkategorier 2019–2021

Yrkesgrupp	2019			2020			2021		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Biträdande lektor	77	50	50	80	53	47	65	55	45
Adjunkt	177	67	33	173	66	34	163	63	37
Lektor	698	51	49	709	51	49	726	51	49
Professor	481	34	66	506	34	66	515	35	65
Administrativ personal	1 710	64	36	1 692	64	36	1 682	64	36

Källa: IVS.

Styrelsebeslut

Styrelsen för Stockholms universitet har vid sammanträde idag, den 18 februari 2022, fastställt och undertecknat årsredovisning för budgetåret 2021.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Styrelse

Mats Melin, ordförande

Astrid Söderbergh Widding, rektor

Hans Börsvik

Henrik Cederquist

Simon Froster Delbom

Tiit Land

Anders Lindberg

Pascal Meier

Sanne Houby-Nielsen

Gunilla Nordlöf

Anette Scheibe Lorentzi

Yvonne Svanström

Tuula Teeri

Elis Wibacke

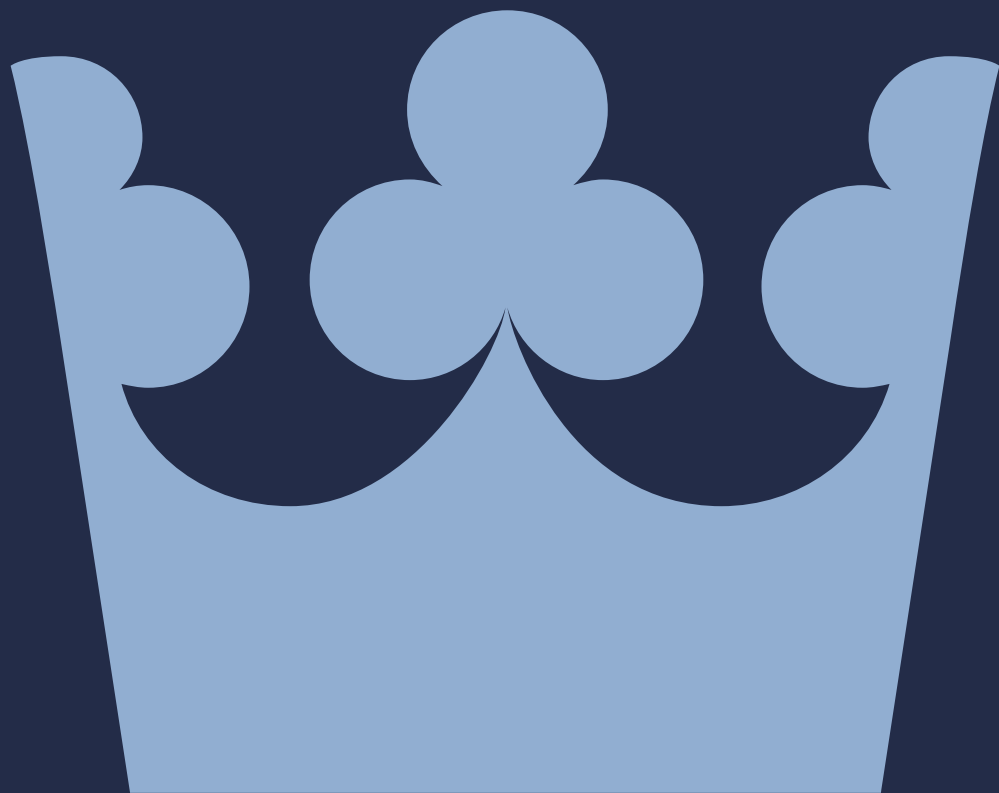
Elisabeth Wåghäll Nivre

Årsredovisning 2021 (Dnr SU FV-3427-21) har producerats av Rektors kansli vid Stockholms universitet. Ekonomiavdelningen har svarat för den ekonomiska redovisningen.

Redaktör och handläggare: Katharina Soffronow.
Projektledning och produktion: Kommunikationsavdelningen.
Tryck: DanagårdLitho, mars 2022.

Årsredovisningen finns också i pdf-format på su.se/arsredovisning.

Stockholms universitet bidrar till det hållbara demokratiska samhällets utveckling genom kunskap, upplysning och sanningssökande.